PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XX. Št. 236 (5919) | TRST, sobota 17. oktobra 1964

ZELO OSTER NAPAD NA MOSKOVSKO POGODBO O PREPOVEDI JEDRSKIH POSKUSOV

Eksplozija prve kitajske jedrske bombe
Peking: «Moskovska pogodba je sleparija»

Poskus so napravili včeraj ob 15. uri po pekinškem času - Izgovori z «razbijanjem atomskega monopola» in «obrambo države» - Predlog za sklicanje konference vseh držav sveta za uničenje jedrskega orožja - Johnson: «Eksplozija bo povečala ozračje negotovosti» - Protest japonske vlade Šastri: «Napad na mir in varnost» - Doslej v Moskvi ni komentarjev - Zadovoljstvo v Albaniji

PEKING, 16. — Agencija Nova Kitajska je javila, da so na Kitajskem danes preizkusili svojo prvo jedrsko bombo in da je poskus bil uspešen. Zadevno uradno sporočilo pravi: «Kitajska je povzročila eksplozijo atomske bombe ob 15. uri (po pekinškem času) 16. oktobra 1964 in je na ta način izvršila z uspehom svoj prvi jedrski poskus. Gre za veliko pridobitev za kitajsko ljudstvo v njegovi borbi za povečanje svoje obrambne sposobnosti proti imperialistični politiki ZDA, ki temelji na jedrskem izsiljevanju in na atomskih grožnjah. Braniti same sebe predstavlja odtujljivo pravico vsake suverene države. Ohraniti svetovni mir je skupna naloga vseh miroljubnih dežel. Kitajska ne more ostati brezbrižna in neaktivna spričo vedno večje jedrske grožnje, ki jo predstavljajo ZDA. Prisiljena je delati atomske poskuse in razvijati jedrsko orožje.»

Sporočilo pravi dalje, da je kitajska vlada vedno želela popolno prepoved in popolno uničenje atomskega orožja. Če bi se to zgodilo, ne bi Kitajska razvijala jedrskega orožja. «Toda njeno stališče je naletelo na srdit odpor ameriških imperialistov. Kitajska vlada je pred časom predočila, da je pogodba za delno prekinitev atomskih poskusov, ki so jo leta 1963 podpisale v Moskvi ZDA, Velika Britanija in Sovjetska zveza, predstavljala veliko sleparijo z namenom, da se varajo narodi sveta. Predočila je tudi, da je skušal ta sporazum utrditi jedrski monopol treh atomskih velesil ter vezati roke in noge vsem miroljubnim deželam in da ta sporazum nikakor ni zmanjšal jedrske grožnje ameriškega imperializma proti kitajskemu ljudstvu in proti narodom vsega sveta, temveč jo je še povečal. Ameriška vlada je brez prikrivanja tudi sedaj izjavila, da sklenitev take pogodbe nikakor ne pomeni, da ZDA ne bodo delale podzemeljskih poskusov ali da ne bodo uporabljale, izdelovale, uskladiščevale, izvažale ali širile jedrskega orožja. To v celoti dokazujejo lanski dogodki, ko ZDA niso prekinile izdelovanja raznih vrst jedrskega orožja.»

Zatem omenja izjava, da so ZDA napravile tudi številne podzemeljske jedrske poskuse in da so s tem še dalje spopolnjevale atomsko orožje, ki ga izdelujejo. Dalje pravi izjava, da predstavlja navzočnost jedrskih podmornic na Japonskem, resno ogrožanje japonskega ljudstva, kitajskega ljudstva in vseh azijskih narodov ter obsoja dejstvo, da ZDA postavljajo atomsko orožje na razpolago zahodnonemškim revanšistom v okviru tako imenovane večstranske jedrske sile. Dalje pravi, da ameriške podmornice z iztrelki «Polaris», opremljenimi z jedrskimi konicami, plujejo po formoški ožini, po Tonkinškem zalivu, po Sredozemlju, Tihem oceanu, Indijskem oceanu in Atlantskem oceanu ter ogrožajo miroljubne dežele in vse narode, ki se borijo proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. «Kako je v takih okoliščinah, moč misliti, da ni več jedrskega izsiljevanja in jedrskih groženj proti narodom sveta samo zaradi tega, ker se je ustvaril lažen vtis z začasno prekinitvijo atomskih poskusov v atmosferi z ameriške strani?»

Sporočilo, ugotavlja zatem, da se kitajska vlada še vedno strinja s svoječasno izjavo Maocetunga, da je «atomska bomba papirnat tiger». «Kitajska namreč razvija svoje jedrsko orožje ne zaradi tega, ker veruje v vsemogočnost tega orožja ali ker ga namerava uporabljati. Nasprotno, Kitajska hoče razbiti jedrski monopol atomskih sil in odpraviti atomsko orožje. Razvoj atomskega orožja na Kitajskem ima obrambne namene in namen zaščite kitajskega ljudstva pred nevarnostjo jedrskega spopada, ki bi ga sprožile ZDA. Kitajska vlada slovesno izjavlja, da Kitajska ne bo v nobenem trenutku in v nobeni okoliščini prva uporabljala jedrskega orožja.»

Izjava pravi dalje, da nadaljevanje jedrskega monopola s strani «ameriških imperialistov in njihovih družabnikov» veča nevarnost atomskega spopada, in dodaja, da «politika jedrskega izsiljevanja, ki jo vodijo omenjene države, ne bo več mogoča, če bo atomsko orožje na razpolago tudi tistim narodom, ki nasprotujejo politiki omenjenih držav.»

Dokument se takole nadaljuje: «Iskreno upamo, da ne bo nikoli izbruhnila jedrska vojna. Prepričani smo, da je moč atomsko vojno preprečiti, dokler se bodo miroljubne dežele skupno trudile in bodo nadaljevale svojo borbo. Zaradi tega predlaga kitajska vlada ob tej priložnosti vladam vsega sveta, naj se skliče konferenca na vrhu vseh držav sveta, da bi razpravljali o popolni prepovedi in o temeljitem uničenju jedrskega orožja. Kitajska vlada predlaga, naj se kot prvi korak na konferenci na vrhu sklene sporazum, na podlagi katerega, bi se jedrske države in tiste države, ki bodo kmalu postale jedrske sile, obvežejo, da ne bodo uporabljale atomskega orožje, niti proti nejedrskim državam, niti med seboj in tudi ne proti nejedrskim področjem. Če ne bi bile države, ki imajo velike količine jedrskega orožja, niti pripravljene obvezati se, da ne bodo uporabljale tega orožja, kako bi mogli zahtevati, da bi države, ki nimajo še tega orožja, verjele v iskreno željo po miru omenjenih držav in ne bi sprejele mogočih in potrebnih obrambnih ukrepov?»

Sporočilo se takole zaključuje: «Kitajska vlada se bo kakor vedno trudila, da pri spodbujanju na plemenit smoter popolne prepovedi in popolnega uničenja jedrskega orožja z mednarodnimi posvetovanji. Preden napoči ta dan, bosta kitajska vlada in kitajsko ljudstvo odločno nadaljevala po svoji poti krepitve narodne obrambe, obrambe domovine in zaščite svetovnega miru. Prepričani smo, da bo jedrsko orožje, ki ga je konec koncev ustvaril človek, prav gotovo eliminiral človek.»

Agencija Tass je poročala o kitajski atomski eksploziji eno uro po uradnem sporočilu. Poročilo agencije Tass je bilo zelo kratko.

WASHINGTON, 16. — Ameriški predsednik Johnson je danes po televiziji izjavil, da so ameriški aparati potrdili, da je danes dejansko eksplodirala prva kitajska atomska bomba. Dejal je, da je šlo za šibko bombo. Dalje je predsednik izjavil, da kitajska jedrska eksplozija ni nobeno presenečenje za vlado ZDA in da se ne sme pretiravati njena važnost. «Ni razlога, da bi mislili, je dejal predsednik, da priprava kitajske atomske bombe veča nevarnost bližnje vojne. Eksplozija kitajske jedrske bombe predstavlja bolj tragedijo za kitajsko ljudstvo kakor pa ogrožanje svetovnega miru.»

V istem govoru po televiziji je Johnson izjavil, da mu je sovjetski poslanik Dobrinin zagotovil, da namerava nova sovjetska vlada še dalje iskati sredstva, ki naj zajamčijo trajni mir. Johnson je dodal, da je obrazložil sovjetskemu poslaniku, da nameravajo ZDA nadaljevati napore za ohranitev miru, in da je Sovjetska zveza lahko pričana, da bo ameriška vlada nadaljevala napore v službi svetovnega miru.

Glede kitajske jedrske bombe je Johnson tudi izjavil, da bo poteklo mnogo let, preden bo Kitajska imela na razpolago atomski arzenal in zadostno število zadevnih vozil za prevažanje jedrskih bomb. Dodal je: «Tudi če bi Kitajski uspelo razpolagati z jedrsko udarno silo, ne bi to v ničemer vplivalo na odločitev ZDA, da pomagajo azijskim narodom, ki bi zahtevali njihovo pomoč za obrambo pred kitajsko-komunističnim napadom. Kitajska eksplozija je tragedija za kitajsko ljudstvo, čigar bogastvo bi se moglo rajši uporabiti za izboljšanje blaginje tega ljudstva.»

Zatem je Johnson izjavil, da bo eksplozija kitajske atomske bombe povečala ozračje negotovosti, ki vlada med azijskimi narodi, in je pripomnil: «Če bo razvidno, da je kitajski poskus povečal stopnjo okuženja atmosfere, ne bodo ZDA samo zaradi tega opustile svoje politike proti okuževanju zraka in iskanja ukrepov, ki naj pripeljejo do nadzorovanega znižanja oborožitve, do svetovnega sodelovanja in do miru.»

Ameriški državni tajnik Dean Rusk pa je po televiziji izjavil, da ZDA «čakajo na ugotovitev učinkov, ki jih bo kitajska jedrska eksplozija imela na bližnjo prihodnjost». «Če bi eksplozija povečala razboritost Kitajcev, bi to imelo resne posledice,» je dejal Rusk. O kitajskem predlogu za sklicanje konference na vrhu za prepoved jedrskega orožja, pa je Dean Rusk, izjavil, da gre za «megleno zaveso», in je pripomnil, da «vemo, da Kitajska nima interesa za razorožitev», in da med razgovori v Varšavi niso pokazali nobenega takega interesa. Dodal je, da je ta predlog samo «farsa, da se omili zaskrbljenost na ostalem svetu, zlasti pa v deželah Afrike in Azije».

Kakor zatrjujejo ameriški izvedenci, je bila kitajska atomska bomba groba naprava na podlagi plutonija, ki ga proizvaja novi industrijski kompleks v severno-zahodni Kitajski. Poizkus so verjetno izvršili v puščavi Sinkjang.

Japonska vlada je danes uradno protestirala zaradi kitajskega atomskega poskusa. V svoji izjavi poudarja, da sta «japonska vlada in japonsko ljudstvo združene v odporu proti vsakemu jedrskemu poskusu katerekoli države in v katerem koli kraju».

Predsednik indijske vlade Šastri je izjavil, da pomeni kitajska bomba nevarnost in grožnjo za človeštvo. Hkrati je izrazil upanje, «da se bo dvignil glas miroljubnih narodov v vseh deželah ter da se bo svetovna vest zdramila za borbo proti temu napadu na mir in varnost».

V Londonu ni sporočilo o eksploziji kitajske bombe prišlo povsem nepričakovano. Spričo sprememb, ki so nastale zaradi zmage laburistov na volitvah, ni mogoče pričakovati še uradnih komentarjev.

Edina vlada, ki je izrekla zadovoljstvo zaradi eksplozije kitajske atomske bombe, je albanska vlada. Tiranski radio je z zadovoljstvom ugotovil, da je Kitajcem uspelo izvršiti atomsko eksplozijo «brez vsake tuje podpore», in da je to «velika zmaga za Peking in velik prispevek k obrambi miru».

(Nadaljevanje na 2. strani)

PO ODSTRANITVI HRUŠČOVA

„Pravda" zagotavlja nadaljevanje dosedanje zunanje politike

Isto so v raznih prestolnicah storili tudi sovjetski poslaniki - Zaskrbljenost po vsem svetu - Glasilo KP ZSSR poudarja veljavnost treh kongresov, sklepe obeh moskovskih konferenc in «nadaljevanje priprav za sklicanje vseh komunističnih strank» - Očitki Hruščovu

MOSKVA, 16. — Moskovski radio je objavil sporočilo o odstavitvi Hruščova v svojih poročilih ob 7. uri (ob 5 po srednjeevropskem času). Do sedaj ni še nobenih zanesljivih vesti o vzrokih in razvoju, ki je pripeljal do odhoda Hruščova. Vendar pa prevladuje med opazovalci mnenje, da gre predvsem za politično krizo, ne pa za razloge starosti in slabega zdravja, ki ga omenja uradno sporočilo.

Govori se tudi o drugih osebah, ki so bile razrešene, vendar pa do sedaj ni še uradnih potrditev. Tako se govori, da so bili razrešeni svojih funkcij ravnatelj agencije Tass Gorjunov, ravnatelj «Pravde» Satjukov in ravnatelj «Izvestij» Adžubej, ki je zet Hruščova, ter ravnatelj radia-televizije Harlamov. Agencija Tass pa je nocoj zanikala, da je bil njen ravnatelj Gorjumov razrešen svojih funkcij. Ta je bil danes navzoč na sprejemu v Kremlju na čast kubanskemu predsedniku Dorticosu. Kakor poročajo, je ravnatelja «Izvestij» že nadomestil Vladimir Stepakov.

Moskovska «Pravda» objavlja v svoji jutrišnji številki uvodnik v katerem pravi, da je splošna linija KP SZ v zunanji politiki borba za mir in mednarodno varnost, za izvajanje načela miroljubnega sožitja med državami z različnim socialnim sistemom. Glede notranje politike pa piše, da je bila pot sovjetskih narodov v komunizem določena na XX., XXI. in XXII. kongresu, skratka v programu sovjetske komunistične stranke.

Glede mednarodnega komunističnega gibanja pravi uvodnik: «Komunistična stranka Sovjetske zveze se bori za utrditev enotnosti

Aleksej Kosigin

in solidarnosti komunističnih vrst in za uveljavitev načel proletarskega internacionalizma: na podlagi zgodovinskih dokumentov, ki so jih pripravile in odobrile bratske partije, t. j. izjav iz leta 1957 in 1960. Naša partija bo, kakor v preteklosti, vodila aktivno politiko za sklicanje mednarodnega srečanja vseh komunističnih strank za obravnavanje glavnih problemov borbe za mir, demokracijo, narodno neodvisnost in socializem, za okrepitev enotnosti komunističnega in delavskega gibanja, za načela proletarskega internacionalizma.»

Zatem piše list: «Leninistična partija je sovražnica subjektivizma in slučajnih orientacij pri komunistični graditvi, načrtov brez zdrave pameti, nedozorelih zaključkov in prenagljenih odločitev, dejanj, ki so ločena od stvarnosti, blebetanja in zvenečih fraz. Strast komandiranja in volja, da se ne upoštevajo rezultati znanosti in konkretnih izkušenj, nista v skladu z linijo leninistične partije. Graditev komunizma je kreativna obveznost: pri njenem izvajanju se ne morejo dopuščati «komandiranje z naslanjača», osebne odločitve in pomanjkanje upoštevanja za praktične izkušnje množic. Kolektivno vodstvo, dodaja «Pravda», je najvažnejše leninistično načelo življenja in dejavnosti partije, največje načelo sovjetske komunistične stranke.»

Uvodnik govori na dolgo o tem, da je «naloga Sovjetske zveze okrepiti svojo obrambno sposobnost za zaščito varnosti vse socialistične skupnosti». «KP SZ, nadaljuje uvodnik, ima za svojo dolžnost storiti vse, kar more, da varuje mirno delo ljudstva, prepreči jedrsko vojno, uveljavi načelo reševanja mednarodnih sporov s pogajanji, razvija odnose z vsemi državami v interesu miru, izboljša mednarodno sodelovanje v gospodarstvu, znanosti in tehniki.»

Zatem pravi uvodnik, da namerava Sovjetska zveza okrepiti prijateljstvo in sodelovanje z mladimi suverenimi državami Azije, Afrike in Latinske Amerike, ter da je treba razvijati tudi bratske odnose in gospodarsko, politično, socialno in kulturno sodelovanje s socialističnimi državami.

Uvodnik poudarja nujnost kolektivnega vodstva in dodaja, da se bo partija vedno upirala ideologiji in praksi kulta osebnosti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

DANES

Po predvčerajšnji tako zelo presenetljivi novici o nenadni odstranitvi Hruščova je ves svet iznenadila — čeprav nekoliko manj, ker se je dogodek napovedoval že prej — eksplozija prve kitajske jedrske bombe, ki pomeni predvsem zelo grob napad na moskovsko pogodbo o delni prekinitvi jedrskih poizkusov, Kitajska vlada se izgovarja z «razbijanjem atomskega monopola jedrskih sil» in «obrambo države». Čeprav je kitajska vlada istočasno objavila predlog o sklicanju mednarodnega sestanka vseh držav za prepoved atomskega orožja in čeprav gre za prvo slabotno kitajsko bombo, je včerajšnja eksplozija povzročila povečanje mednarodne nevarnosti in je zato naletela povsod na obsodbo, zlasti pa pri vseh podpisnicah (ki jih je nad sto) moskovske pogodbe.

Značilno pa je, da so vest o eksploziji v Moskvi objavili brez vsakršnega takojšnjega komentarja, ki bo morda sledil pozneje, saj so vsi poslaniki v prestolnicah velikih držav zagotovili, da se zunanja politika sovjetske vlade tudi po odstranitvi Hruščova ne bo spremenila. Predvsem pa je moskovska «Pravda» za svojo današnjo številko objavila daljši uvodnik, v katerem poudarja isto ter dodaja privrženost KP ZSSR smernicam treh zadnjih kongresov, dalje, da bo KP SZ nadaljevala pripravo za sklicanje sestanka vseh komunističnih strank, hkrati pa tudi potrjuje veljavnost sklepov moskovskih konferenc komunističnih partij iz leta 1957 in 1960. Glasilo KP SZ navaja tudi nekatere notranje smernice bodoče politike, za katere se trdi, da vsebujejo očitke, ki jih je baje Suslov izrekel na račun Hruščova, in zaradi katerih je bil dosedanji prvi tajnik CK KP SZ in predsednik vlade odstranjen. Iz komentarjev svetovnega tiska ter izjav raznih najvidnejših državnikov pa sledi velika zaskrbljenost glede bodoče politike novih sovjetskih voditeljev. Zaradi tega svetovno javno mnenje upravičeno izraža upanje, da se bo dosedanja sovjetska zunanja politika v resnici nadaljevala.

V Jugoslaviji je bila novica iz Moskve sprejeta ne samo s presenečenjem, temveč tudi z obžalovanjem, ker je Hruščov v največji meri prispeval k normalizaciji odnosov med obema državama ter zagovarjal politiko miroljubne koeksistence in utrditev miru.

Tretji nadvse važen dogodek v teh dneh pa je zmaga laburistov v Angliji na cetrtkovih volitvah. Laburisti že prevzemajo — po trinajstih letih — oblast v svoje roke. Njihov voditelj Harold Wilson je bil včeraj imenovan za predsednika nove vlade, katero je začel sestavljati.

Predsednik italijanske vlade Moro je včeraj sporočil, da je sedanja rešitev vprašanja predsednika republike zaradi obolelosti Segnija povsem v skladu z zadevnimi določili ustave, ker so zdravniki uradno sporočili, da se bolniku zdravstveno stanje boljša in da bodo lahko šele po štirih mesecih od začetka bolezni sporočili ali bo stalno nesposoben opravljati funkcijo poglavarja države.

PO TESNI ZMAGI LABURISTOV (317) NAD KONSERVATIVCI (303)

Harold Wilson sestavlja novo vlado

«Majhna večina nas ne bo ovirala» - Home omenja možnost sodelovanja z liberalci - Prvi telefonski razgovor Wilson - Johnson

LONDON, 16. — Angleška laburistična stranka je na volitvah za spodnjo zbornico dobila absolutno večino. Manjkajo podatki samo še za eno volilno okrožje od 630 okrožij. Rezultat volitev je naslednji:

Konservativci 303 (pridobili 5, zgubili 61).
Laburisti 317 (pridobili 61, zgubili 5).
Liberalci 9 (pridobili 4, zgubili 2).
Neodvisni 0.

Takoj ko je predsednik vlade Alec Home zvedel za poraz konservativne stranke, je sporočil kraljici Elizabeti ostavko svoje vlade, ki jo je kraljica sprejela ter je poverila laburističnemu voditelju Haroldu Wilsonu nalogo za sestavo nove vlade. Nocoj je Wilson že sporočil imena nekaterih članov svoje vlade, ki so: Patrick Gordon Walker bo zunanji minister; Denis Healey minister za obrambo; James Callaghan finančni minister; George Brown prvi državni tajnik in minister za gospodarske zadeve. Brown bo vršil funkcije ministrskega predsednika, kadar bo Wilson odsoten ter bo Wilsonov namestnik, tudi če formalno ne bo imel naslova podpredsednika vlade. Herbert Bowden bo lord-predsednik vlade in voditelj v spodnji zbornici. Lord Gardiner pa bo lord kancler. Edward Short bo voditelj laburistične parlamentarne skupine.

Ustanovitev ministrstva za gospodarske zadeve, ki ga bo vodil Brown, je Wilsonova ideja. Brown bo moral pripravljati načrte za gospodarski razvoj in jih nadzorovati. Prva imenovanja ne kažejo nobene novosti, ker so sedanji ministri že imeli omenjena mesta v laburistični «vladi v senci».

Harold Wilson je v svojem prvem kratkem govoru po televiziji izjavil, da se njegova vlada obvezuje storiti vse kar bo mogla, da služi britanskemu ljudstvu. Poudaril je, da majhna večina, ki jo je dobila laburistična stranka, ne škoduje sposobnosti njegove stranke vladati deželo. Izjavil je, da je treba načeti resne probleme, zaradi česar bi bilo zelo nevarno, če bi se ustvaril vtis v notranjosti in v tujini, da vlada ni sposobna obvladati sedanjih težav.

Sporočil je, da bo ponovno govoril po televiziji, ko bo dokončal sestavo svoje vlade. Dejal je tudi, da je pričakovati važne spremembe v javnih zadevah ter da se bodo med ljudstvom in vlado navezale nove in tesnejše vezi. «Pred seboj imamo dejanske gospodarske težave, ki jih bo treba takoj proučiti, da se v celoti oceni njih obseg», je pripomnil Wilson.

Bivši predsednik vlade Home pa je po televiziji izjavil, da so imeli «izvrstne možnosti za zmago». Dodal je, da če bi ljudstvo prej vedelo za eksplozijo kitajske jedrske bombe, bi več mislilo na to orožje. Pripomnil je, da se bo morala laburistična vlada zaradi majhne večine «gibati z veliko previdnostjo pri izvajanju svojega programa». Home ni izključil možnosti parlamentarnega sodelovanja z liberalci.

Ameriški predsednik Johnson je imel danes telefonski pogovor s Haroldom Wilsonom. Baje sta govorila o morebitnem bližnjem sestanku. Johnson je poslal Wilsonu čestitke zaradi laburistične zmage in izrazil upanje, da bodo ZDA in Velika Britanija ohranile tesne vezi prijateljstva in sodelovanja.

Z včerajšnjimi volitvami se je zaključila doba trinajstih let konservativne vlade. Konservativna stranka prehaja sedaj v opozicijo. Nedvomno bo imel Wilson številne težave pri izvajanju svojega programa. Moral bo upoštevati tudi liberalce. Dovolj bi namreč, da laburisti izgubijo dva sedeža ali tri pri nadomestnih volitvah, da se stanje popolnoma menja. Sicer pa je tudi bivši laburistični voditelj Attlee leta 1950 imel večino komaj šestih sedežev in naslednje leto ga je Churchill porazil.

Po mnenju nekaterih opazovalcev se ne izključuje možnost novih volitev čez eno leto.

Danes je velika množica navdušeno pozdravljala Wilsona pred sedežem vlade.

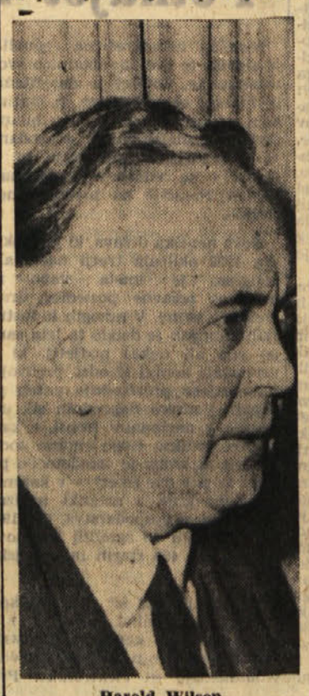

Harold Wilson

Legalna ura

RIM, 16. — Notranja komisija v poslanski zbornici je odobrila legalno uro s prihodnjim letom. Od polnoči 30. aprila do polnoči 30. septembra se bo vsako leto kazalec na uri pomaknil za 60 minut naprej. Vse oblasti in vsi voditelji privatnih podjetij bodo morali poskrbeti, da bodo ure ob začetku omenjenega datuma kazale eno uro po polnoči, 30. septembra pa bodo pomaknili kazalce na 23. uro.

Harriman o Hruščovu

BLACKSBURG (Virginija), 16. — Ameriški državni podtajnik Harriman je izjavil: «Hruščov mi je leta 1963 rekel, da se pripravlja na umik in da bo izbral Brežnjeva ali Kosigina za naslednika. Vendar pa nagli in nepredvideni način razvoja zadnjih dogodkov kaže, da ni bil Hruščov tisti, ki je izbral trenutek svojega umika.»

ODMEV NA MOSKOVSKE SPREMEMBE V BEOGRADU

Presenečenje in obžalovanje v Jugoslaviji
Upanje, da se zunanja politika ne bo spremenila

Tito se je vrnil v Beograd - Beograjski tisk ostro obsoja kitajsko jedrsko eksplozijo kot najbolj grob napad na moskovski sporazum - Razgovori Popović-Spaak

BEOGRAD, 16. — Predsednik SFRJ maršal Tito s soprogo in ostalimi člani jugoslovanske delegacije, ki so se udeležili kairske konference, se je nocoj vrnil v Beograd. Na poti iz Kaira v domovino se je maršal Tito zadržal šest ur na Cipru, kjer so ga pri prihodu v Nikozijo na letališču pozdravili predsednik republike Cipra Makarios s člani vlade in zastopniki vojske. Na sprejemu so bili tudi člani diplomatskega zbora. Na poti od letališča do Metaksasovega trga v Nikoziji, kjer sta predsednika imela kratke govore, je množica ljudstva navdušeno pozdravljala predsednika Jugoslavije in ga obsula s cvetjem in konfeti.

Dve vesti sta danes v središču pozornosti jugoslovanskega tiska: novice iz Moskve o spremembah v partijsko-državnem vodstvu Sovjetske zveze in vest iz Pekinga o eksploziji prve jedrske bombe.

Vest agencije Tass, da je Nikita Hruščov iz zdravstvenih razlogov podal ostavko na položaj prvega tajnika KP Sovjetske zveze in predsednika sovjetske vlade objavlja jugoslovanski tisk brez komentarjev. Poleg vesti sovjetske agencije objavlja jugoslovanski tisk tudi obširna poročila o odmevu te novice v raznih krajih sveta. Kljub pomanjkanju tiskovnih komentarjev pa se lahko ugotovi, da je jugoslovanska javnost novico iz Moskve sprejela s precejšnjim presenečenjem in tudi obžalovanjem, ker je bil Hruščov glavni pobudnik normalizacije odnosov med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo in zagovornik politike miroljubne koeksistence, ki je prispevala k ublažitvi mednarodnega položaja na svetu sploh. Jugoslovanski politični krogi izražajo upanje, da spremembe v državnem in partijskem vodstvu ne bodo vplivale na spremembo zunanje politike Sovjetske zveze. Po vesteh ciprske časopisne agencije je to upanje baje izrazil tudi predsednik republike maršal Tito na vprašanja časnikarjev pred odhodom iz Nikozije.

Za razliko od novic iz Moskve, je vest o eksploziji prve kitajske jedrske bombe naletela na ostro obsodbo jugoslovanskega tiska. «Eksplozija prve kitajske jedrske bombe,» ugotavlja nocojšnja «Borba», kaže bolj kot vsi njeni dosedanji hegemonistični in avanturistični nastopi proti miru in javni varnosti, pravi obraz kitajske zunanje politike.

«S to svojo eksplozijo se je Kitajska pregrešila proti splošni varnosti in naprednemu stremljenju človeštva in na najbolj grob način napadla moskovski sporazum o prenehanju jedrskih poskusov, ki ga je podpisalo nad sto držav,» ugotavlja «Borba». «Čeprav kitajska jedrska bomba,» ugotavlja «Borba», «še precej časa ne bo spremenila odnosov vojaških sil na svetu, je popolnoma gotovo, da bo ta eksplozija prispevala k nadaljnjemu poslabšanju položaja na Daljnem vzhodu, k splošnemu poslabšanju odnosov na svetu in tudi varnosti same Kitajske. S tem, da se sploh ni ozirala na apel nevezanih držav v Kairu, je Kitajska,» zaključuje «Borba», «pokazala, da ni pripravljena sodelovati z nevezanimi državami v najbolj življenjsko važnih vprašanjih miru in mednarodnega napredka.»

«Politika» s svoje strani ugotavlja, da «že sam datum, ki ga je Peking izbral za eksplozijo svoje prve jedrske bombe, kaže, da ne želi prispevati k rešitvi mednarodnih vprašanj, temveč da želi položaj še bolj zaplesti in ga skaliti.»

V palači zveznega izvršnega sveta so se danes dopoldne pričeli uradni razgovori med državnim tajnikom za zunanje zadeve Jugoslavije Kočo Popovičem in podpredsednikom belgijske vlade in zunanjim ministrom Paulom Henryjem Spaakom, ki je sinoči prispel na uradni obisk v Jugoslavijo. V razgovorih o aktualnih mednarodnih vprašanjih in nekaterih vprašanjih dvostranskih odnosov sta z jugoslovanske strani sodelovala tudi pomočnik državnega tajnika za zunanje zadeve Dušan Kveder in veleposlanik Jugoslavije v Belgiji Stane Pavlič.

Po razgovorih je gostu Koča Popovič priredil kosilo in v zdravici poudaril, da je v današnjih razgovorih opravljena odkrita izmenjava mišljenj in dodal, da je — kljub razlikam — ugotovljeno globoko soglasje obeh vlad v naporih za ohranitev miru. Potem ko je opozoril na čustva globokega prijateljstva jugoslovanskega ljudstva do belgijskega ljudstva je Popovič dejal, da so tudi drugi elementi, ki povezujejo obe državi, posebno zavzemanje za ohranitev miru. Belgijski zunanji minister je v svojem odgovoru na zdravico poudaril, da kažejo razlike v pogledih potrebo pogostejše izmenjave mnenj. Dejstvo pa, da sta obe državi privrženi politiki koeksistence v zunanji politiki, usmerja na nadaljnje napore za zagotovitev miru na svetu.

B. B.

Odmevi na odstavitev Hruščova in na zmago laburistov v Angliji

Čestitke Saragata, Tanassija in Nennija - PSIUP, Mallagodi, Pellicani in Scelba o odstavitvi Hruščova - Moro odgovoril na vprašanja v zvezi s predsedstvom republike

RIM, 16. — Odstavitev Hruščova in zmaga laburistov v Angliji sta močno odjeknili tudi v italijanski politični javnosti: če ji sta močno odjeknili tudi v italijanski politični javnosti: če si prve sodbe o odstavitvi Hruščova med seboj nasprotujejo, pa si je demokratična in napredna javnost povsem edina glede ocene zmage laburistov, ker vidi v tej zmagi pozitiven element tudi za nadaljnji razvoj demokracije v Italiji spričo okoliščine, da ta zmaga avtomatično zmanjšuje veljavnost argumentov, ki jih zlasti zmerni in konservativni krogi skušajo uveljaviti proti novi politični usmeritvi levega centra. K zmagi so Wilsonu čestitali Saragat, Tanassi in Nenni, Saragat pa je hkrati čestital tudi novemu angleškemu zunanjemu ministru Gordonu Walkerju in izrazil prepričanje, da bo skupno delo služilo nadaljnji okrepitvi prijateljstva med Italijo in Veliko Britanijo ter utrditvi miru.

Na njegovo prošnjo je predsednik vlade sprejel sovjetskega veleposlanika v Rimu Kozireva, ki mu je sporočil, da so Hruščova razrešili dolžnosti predsednika sovjetske vlade in funkcije tajnika KP SZ ter članstva v prezidiju centralnega odbora KP SZ, nato pa mu je sporočil, da je bil Kosigin imenovan za predsednika vlade, Brežnjev pa za tajnika KP SZ. Kozirev je potrdil, da se bo sovjetska zunanja politika še nadalje razvijala na podlagi sklepov XX., XXI. in XXIII. kongresa, da bo torej stremela k utrditvi miru, miroljubnega sožitja med državami z različnim družbenim redom in k nadaljnjemu mednarodnemu pomirjenju; z vsemi sredstvi si bo prizadevala za miroljubno ureditev mednarodnih vprašanj, k splošni in popolni razorožitvi, hkrati pa k okrepitvi OZN kot organizmu za sodelovanje med narodi v korist miru in varnosti.

Moro se je zahvalil veleposlaniku za sporočilo in ga naprosil, naj sporoči novemu predsedniku sovjetske vlade Kosiginu iskrene želje za uspešno delo, hkrati pa je vzel z zadovoljstvom na znanje potrjeno voljo sovjetske vlade, da bo nadaljevala s politiko miru in sožitja, kar so tudi smotri italijanske vlade.

Naj navedemo nekaj ocen o odstavitvi Hruščova: vodstvo PSIUP pravi v svojem sporočilu med drugim, da «način, kako so delavskemu gibanju prikazali zamenjavo Hruščova, ne dopušča sodbe, ki bi temeljila na ustreznem poznavanju političnih odločitev, ki so jo spremljali: izostala je namreč potrebna informacija o vsebini morebitne diskusije, kar ponovno postavlja v ospredje velike teme uveljavljenja socialistične demokracije»; spričo tega je potrebno, da se stvarno premagajo stalinske metode in da se socialistična demokracija zasidra v samoupravi delavcev.

Malagodi (PLI) je izjavil novinarjem, da so nedavni dogodki v Moskvi 1. potrdili povsem protidemokratičen značaj komunističnih vlad; 2. odprli pot rusko-kitajskemu sporazumu in tako likvidirali iluzijo o komunističnem svetu, ki naj bi ga ne vodila volja po političnem in vojaškem napadu na

(Nadaljevanje na 2. strani)

Antropolog o črncih v Afriki

Črnci dandanes ne pomenijo več neukega ljudstva, obsojenega na podrejenost v vseh pogledih, temveč že nastopajo kot svobodni in enakopravni ljudje. (Ne še vsi, toda tudi za zatirane bo prišel čas, ko ne bodo več ljudje druge vrste.) — Mogoče ne bo dolgočasno prebrati nekaj o črncih s stališča antropologije. Objavljamo tukaj poglavje «Črnci v Afriki», ki je vzeto iz knjige pokojnega slovenskega antropologa dr. Boža Škerlja «Misleči dvonožec». Silno zanimiva knjiga, kakršne Slovenci doslej še nismo imeli, je izšla pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani. Dobi pa se tudi v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20.

V «črni» Afriki lahko razločujemo predvsem štiri velike skupine črncev: Sudance, Nilote, Bantu in pragozdne črnce Konga. Kot peto skupino lahko danes štejemo še ameriške črnce.

Pragozdni črnci žive v pragozdovih zahodne Afrike, zlasti porečja Konga. Višina moških je 157 do 164 cm, so torej precej majhni. Barva kože, oči in las je posebno temna, skoraj črna, lasje so svaljkasti, telo je brez dlake. Postave so bolj čokate, zlasti lahti in roke pa so dolge in krepke, stopala velika. Zobje so močni in tičijo v krepkih naprej sterlečih čeljustnicah. Ustnice so šobaste, dojke koničaste s posebno štrlečimi seski. Seveda tudi pri njih zadevamo na individualne posebnosti.

Po kulturi so pragozdni črnci poljedelci, ki so v menjalni trgovini s pigmejci, tako da jim slednji priskrbujejo zlasti dragocene slonove okle, medtem ko pragozdni črnci v zameno dajejo poljske produkte. Sami se čutijo veliko bolj vzvišeni nad pigmejci in jih tudi dobro izkoriščajo; dasi se «zakonito» n. pr. z njimi ne smejo ženiti, vendar često vzamejo kako pigmejko in se tako mešajo z njimi. Poljedelstvo je seveda pritimivno, zakaj izstrebljeni del pragozda se hitro izčrpa in po dveh treh letih je treba očistiti nov kraj ter ga pripraviti za skromno polje.

Najznačilnejši «črnci» so po mnenju poznavalcev Sudanci, ki žive južno od Sahare od zahodne obale ob Gvinejskem zalivu do zahodnih pritokov Nila, kjer mejijo na Nilote. Sudanski črnci so veliki (moški 168 do 175 cm), vitki in dolgoglavi, najbolj temnopolti (črni) in najbolj izrazitih črnskih znakov, kakor smo jih prej našteli. Seveda tudi Sudanci niso vsi iz istega testa — nikoli ne smemo pozabiti, da govorimo o povprečnih znakih, ki označujejo skupino, ne pa vsakega posameznika.

Sudanci živijo bolj ob robu pragozda. Ekonomika je poljedelska in s tem so bolj ali manj določene tudi ureditve in oblike organizacije. Med Sudanci so se razvila nekatera fevdalna kraljevstva (Ašanti, Dahomej, Joruba, z mesti Ife, Benin itd.) z absolutnim vladarjem, ki so ga ščitili razni tabui. V pokrajini, kjer živijo Dahomejci, ki jih omenjam kot vzorec Sudancev, je rastlinstvo in živalstvo bujno, razvit je lov in ribolov z najrazličnejšimi napravami. Podnebje je vlažno vroče, nezdravo (neznosno vsaj za belce) in bivanje je povrhu se otežkočeno z roji žuželk, ki prenašajo bolezni, tako da so griža, mrzlice in druge tropske bolezni splošne. Murdock omenja, da še konji in psi, pripeljani iz Evrope, navadno v nekaj mesecih poginejo.

Jezik Dahomejcev je eden od mnogih sudanskih. Kraljevina izvira iz XVII. stoletja in je absolutna monarhija. Kralj ima moč nad življenjem in smrtjo svojih podložnikov, in dokler je cvetela trgovina s sužnji, sta bila lov in prodaja sužnjev glavni vir njegovega bogastva. Zanimivo je, da so glavni poljedelski produkti ameriškega izvora, kakor danes sploh v veliki večini afriških poljedelskih področij. Glavne prehranitvene rastline so koruza (Zea), jam (Dioscorea) in manjok (Manihot) poleg oljke in domačih palm (n. pr. banana), prosa, čebule, oranž, zemeljskih oreškov itd. Glavni dnevni jedi sta le dve, zjutraj in zvečer. Telesno so Dahomejci zelo čisti, zlasti pri jedi se redno umivajo in čistijo tudi zobe. Trgovina je razvita in naselbina štirioglatih koč je postavljena okoli tržnega prostora. Kovač je pomembna osebnost, saj izdeluje železno orodje in orožje ter okraske. Transport po vodi se vrši z deblaki, po suhem pa po dobrih poteh peš s tovori na glavi. Umetna obrt je dobro razvita in živa.

Dasi mora žena jesti šele za možem, je vendar upoštevana. Značilno pa je mnogoženstvo; število žen se ravna po zmožnosti (bogastvu) moža. Kralj jih ima v svojem haremu več stotin, kmet le eno do tri. Jasno je, da je to mogoče le z umetnim znižanjem številčnega razmerja spolov v škodo moških;; lahko računamo, da pridejo na vsakega moškega v Dahomeju tri ženske. Takšno nenaravno razmerje je nastalo zlasti z žrtvovanjem mož (posebno ob kraljevi smrti — na stotine!) in z ropom žen od drugih plemen; tudi trgovina s sužnji je pripomogla k izdatnemu padcu števila moških. V vsem tropskem pragozdnem delu Afrike je bil močno razširjen kanibalizem.

Niloti žive, kakor pove že ime, na planjavah zgornjega Nila in so po svojih proporcijah izvrstno prilagojeni suhi vročini. So še bolj vitki od Sudancev in sodijo med najvišje ljudi na svetu, saj dosegajo moški pri nekaterih plemenih povprečno višino 183 cm! Pri Nilotih se kažejo že nečrnski vplivi, zlasti v nekoliko svetlejši barvi kože in v obrazih; ti vplivi morajo biti že zelo stari in jih moramo vsaj deloma pripisati hamitskim plemenom, naseljenim na vzhodni strani Nila, ki so jedro Etiopcev (Abesincev). Ta plemena pa spominjajo tudi že na severnoafriške «orientalsko»-mediteranske primesi, tako po postavi kakor po potezah v obrazu; nos je n. pr. višji in ožji, tudi brki so lahko bujnejši, lasje pa so redkeje svedrasti in barva kože je prej rdečkastorjava kot črna. Predvsem Niloti so pač poleg severnih Bantu tisti črnci, ki so jih poznali že stari Egipčani. Hamiti so pred invazijo Arabcev segali najbrž prav do mediteranskega obrobja. Zdi se, da so se z Hamiti mešali tudi neki pragrmičarji, zakaj današnji Hotentoti imajo zlasti v jeziku in kulturi, sloneči na pastirstvu še sledove hamitskih vplivov. Še dolgo ni vse pojasnjeno, kakšne selitve so se — najbrž od konca paleolitika naprej — vršile v severni in vzhodni Afriki in katera plemena so se jih udeleževala. Zdi se pa nedvomljivo, da so šle te selitve po Nilovi dolini do Viktorijinega jezera in dalje na jug Afrike predvsem po ozemlju, ki ga danes naseljujejo plemena Bantu.

Plemena, pripadajoča jezikovni in fizični skupini Bantu, nahajamo od zgornjega Nila do južne Afrike v loku okoli pragozdne pokrajine porečja Konga. Bantu niso tako temni, temveč bolj rjavi in tudi bolj čokati, po postavi bolj podobni belcem. Višina moških je v povprečju 166 do 170 cm. Po njihovih telesnih znamenjih sodeč so mešanci Sudancev, pragozdnih črncev in Nilotov s Hamiti, najbrž tudi z nekoč veliko bolj razširjenimi Hotentoti, v novejšem času tudi s Indijci in morda celo z Malajci. Lasje so črnski po strukturi, t.j. od nasvedranih do svaljkastih, zelo temni pri otrocih včasih nekoliko rdečkastorjavi. Brada je redka, vendar jim raste. Mnoga plemena, n. pr. Zulu, Bazuro, Kafri v Južni Afriki se nagibljejo celo k debelosti.

Kot zgled za njihovo kulturo si oglejmo pleme Ganda na severnem grebu Viktorijinega jezera. Ekonomska baza je tudi pri njih motično poljedelstvo, in to je že vsaj 3000 let stara kultura. Razen tega se preživljajo z lovom in z izdatnim ribolovom ter z rejo govedi. Slednje je predvsem stvar kralja in plemenskih poglavarjev, zakaj število govedi je mera bogastva. Banana je osnovna hrana in iz banan si pripravljajo tudi nekoliko fermentirano pijačo. Jedo trikrat dnevno, toda po kosilu razen sužnjem in zelo revnih ljudi nihče več ne dela. Kopljejo se dnevno in so sploh zelo čisti, umivajo si roke pred jedjo in po nji ter si čistijo zobe s paličicami. Hrana se vedno zelo čisto servira na bananovih listih. Po jedi pijejo bananinovo pivo in pojedo nekaj žganih kavinih zrn. Kakor pri Eskimih izkaže gost tudi pri teh črncih največjo pohvalo gostiteljevi, če glasno zariga po dobri jedi.

Koče so okroglega tlorisa in nikoli ne stoje posamič; kmetija obsega razen stanovanjske koče še posebno kuhinjo, kočo za fetiše, stranišče, shrambo (ali več), koče za žene, za sužnje itd.; vse skupaj z bananovim nasadom obdaja visoka ograja iz trstike. V stanovanjski koči ni pohištva, le rogože in razni lonci, kjer se tudi spravljajo malenkosti za osebno rabo. Vse je čisto in vse na svojem mestu. Kovač je tudi pri plemenu Ganda pomembna osebnost; razen njega pa so tu še drugi obrtniki, ki obdelujejo kože, pletejo košare in rogože, izdelujejo čolne in vesla, lonce; drugi so krovci, trgovci itd.

Medtem ko hodijo otroci nagi, so odrasli vedno oblečeni; čeprav ženske doma hodijo tudi gole, moški tega ne store nikoli; za bolj slovesne priložnosti nosita oba spola nekakšno togo. Trg je pomemben v življenju tega plemena; denarna enota je sicer kavri, vendar je poglavitna enota vrednost krave, približno 2500 kavrijevih lupin. Suženj stane eno do dve kravi, ženska sužnja mnogo več. Trg nadzoruje kraljevi uradnik, ki pobira tudi davek, skrbi za red in pomirja spore.

Trije glavni razredi so: kraljeva družina, svobodnjaki in sužnji. Ganda se delijo v 36 eksogamnih plemen, ki izvajajo svoj izvor večinoma iz kakšne živali (totema), ki je za tisto pleme nedotakljiva (tabu). Zemljo deli med svoje podložnike le kralj, absoluten monarh božanskega izvora, ki ga n. pr. nihče ne sme videti jesti. Njegov harem obsega na stotine žen, poglavitni osebi na dvoru sta ob njem kraljeva mati in sestra. Vlada obsega dva ministra (velikega vezirja in varuha kraljeve popkovine) ter deset velikih poglavarjev. Etiketa in ceremonial sta stroga. Naslednik kralja je njegov sin ali sin prejšnjega kralja. Krvave žrtve (skoraj samo moških) so značilne tudi za to pleme, dasi le ob redkih priložnostih, toda tedaj v hekatombah.

Poroke so zgodnje in normalno je, da se žena kupi (ne brez njene privolitve) za 2500 kavrijevih lupin in nekaj krav in koz; to je za revnejšega kmeta visoka cena, ki si jo more včasih prislužiti le s težkim delom. Kljub temu je mnogoženstvo norma.

Bolezen in smrt Ganda ne pripisujejo naravnim vzrokom, temveč sovražni magiji. Kljub temu šaman—vrač lahko pomaga; zato dobi vnaprej plačilo devet kavrijev, ostanek pa le, če je zdravljenje uspešno. Ob smrti je predpisan način žalovanja in še pokop izraža razredno pripadnost in spol. Ganda poznajo duše ranjkih kot duhove, dalje naravne duhove in cel hierarhično urejen «Olimp» bogov in nižjih božanstev, ki jim služijo duhovniki in duhovnice v posebnih templjih, kot posredniki med njimi in smrtniki.

Kraljevstvo Ganda so belci odkrili šele 1850, toda sto let je bilo dovolj, da se je stara poljedelska kultura vključila v zahodni svet, nikakor ne samo v slabem. Sicer pa ravno naše stoletje prinaša mnogim afriškim narodom spet svobodo in udeležbo pri modernih tehničnih in drugih civilizacijskih dobrinah. Saj se je proces že začel, kljub nekaterim nazadnjaškim poskusom, od katerih je Južnoafriška republika pač najbolj kričeč primer.

Rotterdam je bil v hudi nevarnosti

ROTTERDAM, 16. — Švicarska cisterna «Erica» je trčila v neko drugo ladjo ter začela goreti. Požar pa so gasilci takoj pogasili, toda iz poškodovane cisterne je steklo milijon litrov bencina. Pristaniške oblasti so takoj dale splošen alarm. Vetru, ki piha kakor kak orkan, se je zahvaliti, da se velika količina bencina ni vnela in je bil tako Rotterdam obvarovan katastrofe. Ves promet v pristanišču je bil paraliziran in je bil obnovljen šele ob desetih.

PO ATENTATU

V karabinjerski vojašnici v Lasi v dolini Venosta (Vintschgau) je bil spet napravljen atentat, toda za atentatorji ni ne duha ne sluha

Sen. Pessi je nov generalni ravnatelj IRK

RIM, 16. — Tiskovni urad ministrstva za zdravstvo sporoča: «V okviru reorganizacije služb Italijanskega rdečega križa, ki jo je odredil minister za zdravstvo sen. Mariotti, je komisar dr. Potenza imenoval za generalnega ravnatelja sen. Seconda Pessija. Včeraj je sen. Pessi prevzel službo. Vsaka druga objavljena vest v tej zvezi, je brez podlage, zlasti še, ker se reorganizacija IRK še nadaljuje.»

Sen. Secondo Pessi se je rodil v Astiju l. 1905. L. 1919 se je vpisal v socialistično mladinsko zvezo, dve leti pozneje pa je postal komunist, takoj po ustanovitvi KPI. Posebno sodišče ga je obsodilo na 12 let ječe, prebil pa jih je zaradi amnestije samo šest. L. 1943 je postal član ligurskega narodnoosobodilnega odbora ter se boril proti Nemcem. L. 1946 je ustanovil gibanje za podpiranje otrok «Rešimo italijanske otroke», ki mu je ostal predsednik do 1951. Tedaj je bil imenovan za občinskega svetovalca v Genovi. Od 1955 do 1957 je bil tajnik CGIL. L. 1948 in 1953 je bil izvoljen za poslanca, l. 1958 pa za senatorja. Junija 1961 je po kongresih komunističnih partij SZ in Italije prešel v PSI. Sedaj je član izvršnega odbora genovske pokrajinske federacije.

Umrl je Cole Porter komponist «musicalov»

S. MONICA (Kalifornija), 16. — *Cole Porter, eden izmed najbolj znanih skladateljev na svetu, je umrl preteklo noč v bolnišnici, kamor je prišel 22. septembra pravzaprav samo na zdravniški pregled; potem so ga 13. oktobra operirali na ledvicah. Komponist, ki je imel 71 let, je napisal pesmi za številne «musicals» Broadwaya; med temi je zlasti znana «Kiss me Kate». Mnogo glasbe je napisal tudi za filme. Njegov stil, ki se je oslanjal na zelo bogato melodično in lahko dojemljivo linijo, ga je napravil za enega najbolj znanih skladateljev popularnih popevk na svetu. Mnogo teh popevk so igrali več kot 30 let, potem ko so doživele neštevilne aranžmaje. Cole Porter se je rodil v Peruju v državi Indiana l. 1893. Njegov ded, ki se mu je dobro obnesla trgovina z lesom in premogom, mu je ob smrti zapustil milijon dolarjev. Da bi izpolnil zadnjo željo deda, je Cole Porter diplomiral iz prava na univerzi Yale, toda po diplomi se je posvetil izključno glasbi. Obiskoval je glasbeno šolo v Harvardu ter «Scholo cantorum» v Parizu, kjer je študiral harmonijo in kontrapunkt. Svoj prvi «musical» je «See America First» je napisal l. 1916. Od 1928 se je sloves Porterja utrdil v Broadwayu z deli «Paris», «Fifthy Million Frenchmen», «The Gay Divorce», «Anything Goes», «Jubilee», «Red, Hot and Blue», «Dubarry was a Lady», «Panama Hattie», «Something for the Boys», in «Mexican Hayride». Zadnja leta svojega življenja je Porter preživel kakor kak zapornik v svojem devetsobnem stanovanju v velikem newyorškem hotelu «Waldorf Astoria». Prestal je mnogo operacij; amputirali so mu tudi levo nogo zaradi padca s konja l. 1958.*

Uprizorili bodo komedijo Giordana Bruna

RIM, 16. — *Edino komedijo, ki jo je napisal filozof Giordano Bruno l. 1582, nekaj let prej kot so ga zaprli pod obtožbo krivoverstva ter ga nato na grmadi zažgali, je prvič igrala neka gledališka skupina v Rimu. Delo se imenuje Il candelaio». Doslej ga je uprizorila samo neka amaterska skupina. V rimskem gledališču «delle Muse» je komedijo uprizoril Paolo Poli s svojo skupino, pri kateri sodeluje pevka Maria Monti.*

«Pravda» zagotavlja nadaljevanje dosedanje zunanje politike

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zahodne agencije poročajo, da je član prezidija tajništva KP SZ Mihail Suslov na plenumu CK, ki je odredil odstranitev Hruščova, izjavil, da je sovjetska politika, kakor sta jo določila 20 in 22. kongres KP SZ bistveno pravilna. Baje bo poročilo Suslova objavljeno v prihodnjih dneh v sovjetskem tisku.

«Ta politika,» je baje izjavil Suslov, «je v zadnjem času pokazala nekakšen zastoj. Za njeno oživitev je potrebno menjati vodstvo partije in vlade.» Suslov je omenil Hruščova kot krivca za oslabitev učinkovite akcije na vrhu vodstva sovjetske države. Suslov očita Hruščovu, da se ni obnašal v skladu z dostojanstvom socialističnega voditelja na mednarodnih zborovanjih in tako tudi ne na sestankih s predstavniki partij. Očital mu je, da je dajal neprimerne izjave.

Zatem je Suslov takole pojasnil svoje obtožbe: «Hruščov je baje kriv kulta osebnosti in nepotizma. Slabo je vodil diskusijo v sporu s kitajsko komunistično stranko. Žel je neuspehe pri vodstvu sovjetskega gospodarstva posebno na kmetijskem sektorju.

Zatrjuje se, da je skušal Hruščov braniti svoje stališče in svojo politiko pred centralnim komitejem, toda brez uspeha.

Sovjetski funkcionarji poudarjajo v svojih stikih z zahodnimi predstavniki, da bo sovjetska zunanja politika ostala nespremenjena, pri čemer pa dajo razumeti, da bo prišlo do morebitnih sprememb na področju gospodarskega načrtovanja in industrije. Uradno potrjujejo, da je Hruščov sedaj v Moskvi in počiva. Izključuje se možnost njegovega povratka v politično življenje in se bo verjetno umaknil v pokoj.

V nekaterih krogih se zatrjuje, da je Hruščov na zasedanju centralnega komiteja v sredo odločno branil svoje stališče, toda ostal je v manjšini. Na zasedanju niso bili navzoči nekateri člani komiteja, ker jih ni bilo mogoče sklicati pravočasno. Baje je bila še pred plenarnim zasedanjem seja prezidija centralnega komiteja, kjer so sprejeli vse odločitve. Baje je bilo zasedanje sklicano brez vednosti Hruščova, ki je v vsej naglici zapustil Soči, kjer je bil na oddihu in se vrnil v Moskvo.

Kakor poročajo iz raznih prestolnic, so sovjetski poslaniki sporočili predstavnikom vlad, da bo sovjetska zunanja politika ostala nespremenjena. Ameriški predsednik Johnson je sprejel poslanika Dobrinina in se razgovarjal z njim 45 minut. Po razgovoru je Dobrinin izjavil, da bo sovjetska politika ostala nespremenjena in pripomnil: «Temelji naše politike so: okrepitev miroljubnega sožitja med državami z različnimi socialnimi sistemi in nadaljnja omilitev napetosti. Nadaljevali bomo to politiko.»

V Bonnu je sovjetski poslanik Smirnov obiskal kanclerja Erharda. O tem razgovoru je tiskovni urad bonske vlade objavil pozneje poročilo, da je Smirnov sporočil, da se nova sovjetska vlada ne bo oddaljila od splošne linije dosedanje zunanje politike, ki so predvsem: 1. okrepitev miru; 2. miroljubno sožitje z državami z različnim socialnim sistemom; 3. nadaljevanje akcije za opustitev mednarodne napetosti; 4. politika razorožitve in omejitev oboroževalne tekme; 5. nadaljevanje naporov za rešitev sedanjih mednarodnih političnih problemov; 6. podpora vsem državam proti napadom na njihovo suverenost in neodvisnost; 7. okrepitev Združenih narodov kot edinega organizma, ki lahko zajamči mednarodno sodelovanje, mir in varnost; 8. pogostejši stiki, ki so že v teku in prijateljsko sodelovanje z vsemi državami za vzpostavitev vzajemnega zaupanja.

V vladnih krogih v Bonnu poudarjajo, da Bonn «nima nobenega razloga za mnenja, da bi bili po spremembah v Kremlju stiki z Moskvo nekoristni».

Tudi v Haagu je sovjetski poslanik obiskal predsednika vlade in mu sporočil, da odhod Hruščova ne bo spremenil sovjetske politike. Isto je sporočil sovjetski poslanik v Bernu švicarski vladi in prav tako je v Tokiu sovjetski poslanik Vinogradov japonski vladi in izjavil, da bo sovjetska zveza ohranila prijateljske odnose z Japonsko.

Zahodni opazovalci v Moskvi ugotavljajo, da je v zadnjih 24 urah prišlo do dveh dogodkov, ki sta skrajno ugodna za Kitajsko« odhod Hruščova in eksplozija prve kitajske atomske bombe. Vendar pa so mnenja, da je do teh dveh dogodkov prišlo istočasno le slučajno. Do sedaj ni bilo nobene sovjetske reakcije na eksplozijo prve kitajske atomske bombe.

Značilno pa je, da so kitajski voditelji Maocetung, Liu Šao Či in Čuenlaj poslali novima sovjetskima voditeljema Brežnjevu in Kosiginu brzojavko s toplimi čestitkami.

Norveški dnevnik «Arbeiderbladet» piše danes, da Hruščov resno boleha na srcu List dodaja, da je prinesel Hruščov med svojim obiskom na Norveškem v letošnjem poletju s seboj svojo klinično kartoteko in da so jo nekateri norveški zdravniki proučili, da bi bili pripravljeni za vsak primer. Dnevnik «Dagbladet» pa piše, da je Adžubej izjavil, da so bili med potovanjem Hruščova po Skandinaviji zaskrbljeni zaradi njegovega zdravja, in da je pripomnil, da se je Hruščov jezil, če ga je skušal kdo prepričati, naj se preveč ne utrudi. List dodaja, da je Adžubej tedaj zahteval, naj se ta del njegovega intervjuja ne objavi.

Poljski tisk ne komentira sprememb v Moskvi, ki so prišle tako nepričakovano. Televizija je sinoči objavila uradno sporočilo Tassa Davi so vsi poljski časopisi objavili novico pod ogromnimi naslovi, toda omejili so se le na objavo uradnega sporočila s fotografijami Brežnjeva in Kosigina brez vsakega komentarja Prebivalstvo je zelo presenečeno. Davi so naravnost oblegali prodajalnice časopisov v upanju, da bodo zvedeli kaj podrobnosti. Zahodni politični opazovalci so mnenja, da so tudi sami poljski voditelji presenečeni in da niso o tej zadevi nič vedeli.

V političnih krogih v Varšavi ugotavljajo, da je bila Poljska v najboljših odnosih s Sovjetsko zvezo, zlasti zadnjih časih, čeprav je Gomulka nasprotoval sklicanju svetovne konference komunističnih strank, ki jo je zahteval Hruščov. Če v Varšavi niso mnenja, da se bo sovjetska zunanja politika znatno menjala, ne prikrivajo na drugi strani zaskrbljenosti glede stališča, ki ga bodo zavzeli novi sovjetski voditelji zlasti kar se tiče notranje politike in ideološkega spora s Pekingom.

Glasilo kitajske partije objavlja na prvi strani Tassovo poročilo o odstavitvi Hruščova pod naslovom «Hruščov zapušča oblast», toda ne dodaja nobenega komentarja. Albanski radio je davi objavil poročilo o odstavitvi Hruščova in pripomnil, da je bil ta «odstavljen zaradi svoje politike proti Kitajski».

Zahodnonemška vlada je objavila uradno izjavo, ki pravi med drugim: «Danes sta na vodstvu sovjetske partije in vlade dve novi osebnosti. Ti dve funkciji je do sedaj izvrševala ena sama oseba, t.j. Hruščov. Ni naša naloga razglabljati o morebitnem razvoju in o posledicah dogodkov v Kremlju. Nova sovjetska vlada bo nedvomno objavila linijo svoje zunanje, notranje in ideološke politike. Nemško politiko odločajo življenjski interesi nemškega ljudstva in njegove zahteve po vseh temeljnih svoboščinah, kakor izhajajo iz listine Združenih narodov in zlasti pravice do samoodločbe. Na glede na spremembe bomo nadaljevali, da se ti smotri dosežejo».

Predstavnik bonske vlade ni hotel na tiskovni konferenci potrditi, ali ostane še vedno v veljavi vabilo predsedniku sovjetske vlade za obisk v Bonnu. Pripomnil je, da morajo počakati na razvoj položaja.

Hamburški list «Die Welt» posveča vso prvo stran poročilom iz Moskve. Vprašanje, ki se ponavlja v številnih komentarjih današnjih zahodnonemških dnevnikih, je: Ali bodo nasledniki Hruščova ohranili nespremenjene odnose z Zahodom in z ZDA? «Z izginotjem Hruščova s politične pozornice, piše «Bonner Rundschau», se v svetovni politiki nakazujeta negotovost in pomanjkanje varnosti.» «Kilner Stadt Anzeiger» pa piše: «Za Zahod in za nas Nemce obstajajo vsi razlogi, da sprejemamo z vznemirjenostjo in z obžalovanjem senzacionalne novice iz Moskve. Hruščov je bil človek, ki je iskal sodelovanje z Američani in z zahodnjaki in ki je bil pripravljen odreči se simpatiji kitajskih tovarišev. Bil je človek, ki je jemal resno besedo sožitje in ki je priznal, da ni mogoče zateči se k atomski vojni. Ko je govoril o miru, ni mislil na mir pod komunistično ditakturo: uporabljal je to besedo tako, kakor bi jo mogli uporabljati mi zahodnjaki. Ni bil naš prijatelj, toda mi smo vedeli, kako se moramo obnašati z njim.» List trdi, da bi utegnili dogodki v Moskvi usodno vplivati na potek ameriških volitev in dodaja, da «se zdi da izginja neka doba». «Seveda, dodaja list, bo dolgo prehodno razdobje in je težko danes ozreči sodbo o ljudeh, ki prihajajo za Hruščovom. Tudi Malenkov se je lahko vzdržal malo po smrti Stalina in je moral prepustiti oblast močnejšemu Hruščovu. S padcem sedanjega voditelja pa se je vsekakor vnesel v naš svet nov element zaskrbljenosti.»

«Die Welt» piše: «Hruščov je bil nevaren nasprotnik Zahoda. Pod njegovim vodstvom so Rusi napravili prvi skok proti vesolju in to, kar so pozneje izvedli na tem sektorju, nima še primere. S Hruščovom je Kremelj nadaljeval svoj skok naprej proti smotru svetovne revolucije pod krinko smehljajev, ki pa so na drugi strani prikrivali tudi notranje težave. Vendar pa je Hruščov upal, da bo na ta način dosegel, da bo Zahod manj buden ter da bo ošibel enotnost in strnjenost.»

V Londonu so popolnoma presenečeni nad spremembami v Moskvi. Pripominjajo pa, da ni nujno, da je treba te spremembe pesimistično tolmačiti. Do sedaj ni še nobenega uradnega komentarja, ker je do sprememb prišlo prav v trenutku splošnih volitev, ki so prinesle temeljito spremembo v Veliki Britaniji.

Voditelj laburistov Harold Wilson je danes zjutraj ob štirih in pol, preden je legel k počitku, izjavil, da je zadnjikrat videl Hruščova junija letos, in da se mu je zdel pri dobrem zdravju. «Če je res, da se je moral Hruščov umakniti iz zdravstvenih razlogov, bo prav gotovo vsakdo to obžaloval. Če pa je umik rezultat premika sil v notranjosti prezidija ali ministrskega sveta, je jasno, da je treba vedeti mnogo več o položaju, preden se lahko sprememba komentira,» je dejal Wilson.

Dalje je Wilson izjavil, da dobro pozna Kosigina: je zelo vztrajen in stremi po napredku; je sposoben administrator in izkušen v industrijskih zadevah in prav tako kakor drugi njegovi tovariši, ki so zastopali ministrskega predsednika, je zelo na tekočem o vsakem argumentu». Wilson je pripomnil, da je samo bežno spoznal Brežnjeva, da pa je dobil vtis, da je bil osvobojen dolžnosti predsedništva prezidija vrhovnega sovjeta zato, da ga postavijo na višji položaj v partiji.

Liberalni voditelj Grimond je izjavil, da je prezgodaj, da bi mogel reči, kaj pomenijo spremembe v Moskvi, zlasti kar se tiče odnosov med Vzhodom in Zahodom. Pripomnil je, da je Hruščov pomenil velik napredek v primerjavi s stalinsko dobo. «Pod njegovim vodstvom, je dodal, se je odstranila ideja, da bi se obvladal Zahod s silo.»

De Gaulle je zvedel za novico o odhodu Hruščova na sprejemu na križarki «Holbert», ki ga je priredil brazilskim voditeljem pred svojim povratkom v Francijo. De Gaulle ni hotel podati nobene jasne izjave. Dejal je: «K sreči se jutri vrnem v domovino.» Vendar pa so časnikarji zabeležili nekatere njegove izjave med razgovori, ki jih je imel z raznimi gosti. «Zadeva je resna,» je večkrat rekel de Gaulle, ki pa je tudi dejal: «Zemlja se bo še dalje vrtela». V razgovoru s predstavnikom apostolskega nuncija, pa je dejal: «Sic transit gloria mundi, monsignor. Hruščov je šel.» Britanskemu poslaniku pa je rekel: «In tako ubogi Hruščov, je šel.» Sovjetski poslaniku pa je rekel: «In tako, ubonja odgovarjal samo, da je «Hruščov sedaj prestar».

Prva vprašanja, ki si jih politični opazovalci v Parizu zastavljajo, pa so, da je poglavitno vedeti, ali bo konec «hruščovizma» vplival tudi na načelo miroljubnega sožitja, ki ga je Hruščov uveljavil v sovjetski partiji. V glavnem pa kažejo komentarji pariškega tiska predvidnost in tudi relativen optimizem. Neodvisni «Combat» piše, da bo obnašanje Brežnjeva in Kosigina prav gotovo odločala volja tistih, ki so ju ustoličili in ne dediščina, ki sta jo dobila od Hruščova. List trdi, da gre, kar se tiče Brežnjeva in Kosigina, predvsem za tiste, «ki jih običajno imenujejo vojake». Po mnenju lista bo politika miroljubnega sožitja dobila drugačno obliko.

V krogih blizu romunske delegacije, ki spremlja predsednika romunske vlade Maurerja na obisku v Kairu, ne prikrivajo zaskrbljenosti romunske vlade. Bojijo se namreč, da bi nasledniki Hruščova mogli zavirati proces neodvisnosti od Moskve, ki se je začel uveljavljati v Romuniji. Trdijo, da je bil Maurer «presenečen in vznemirjen».

Francoska komunistična stranka je objavila danes izjavo, v kateri pravi, da sprejema na znanje namero sovjetske komunistične stranke, da bo tudi po odstavitvi Hruščova nadaljevala politiko miroljubnega sožitja, ki so jo določili na 20., 21. in 22. kongresu KP SZ.

Japonski časopisi so izšli v izrednih izdajah. Samo v Tokiu so kljub pozni uri razprodali nad milijon izvodov časopisov. Glavni tajnik japonske vlade je po televiziji izjavil, da japonska vlada «ne postavlja v dvom razlogov o starosti in zdravju.»

Dodal je, da «japonska vlada ne predvideva nobene bližnje spremembe v notranji in zunanji politiki Sovjetske zveze, kolikor sta obe osebnosti, ki sledita Hruščovu, naklonjeni politiki, ki jo je ta do sedaj vodil».

V poučenih krogih pravijo, da je japonski zunanji minister med svojim poročilom na seji vlade, nakazal možnost omilitve napetosti v odnosih med Moskvo in Pekingom in na drugi strani zaostritev v odnosih med Moskvo in Washingtonom. Dalje pravijo, da je japonski zunanji minister podvomil o razlogih, ki se uradno navajajo v zvezi z odhodom Hruščova in je pripisal prisilen odhod Hruščova naslednjim razlogom: 1. nesoglasja v centralnem komiteju KP SZ, ker del članov CK nasprotuje kitajski politiki Hruščova; 2. neuspehu gospodarske politike Hruščova, predvsem v kmetijstvu; 3. nasprotovanje najvišjih vojaških voditeljev jedrski politiki Hruščova; 4. nasprotovanje politiki Hruščova o prijateljstvu z ZDA.

V Kairu so tudi zelo presenečeni nad odhodom Hruščova, o katerem pravijo, da so z njim zgubili «prijatelja v težavnih časih», ki je odločno podpiral borbo Arabcev. Kairski tisk posveča cele prve strani dogodkom v Moskvi.

Odmev v Italiji

(Nadaljevanje s 1. strani)

svobodni svet; 3. kažejo na ničnost nedavnih sodb Saragata, socialistov in demokristjanske levice o umišljenem demokratičnem razvoju komunizma.

Po mnenju Scelbe pa je odstavitev Hruščova povezati s stanjem znotraj komunističnega sveta. 15. decembra bi se morala sestati konferenca komunističnih strank, ki bi morala potrditi dokočen razkol v komunističnem svetu; znano je, da je pretežna večina komunističnih strank nasprotovala temu načrtu Hruščova, medtem ko je Maocetung že pred časom izjavil, da se ne bo nikoli pogajal s Hruščovom; sovjetski KP je spričo tega grozila nevarnost, da bi se izolirala, to pa bi pomenilo smrten udarec za prestiž mednarodnega komunističnega gibanja in sovjetske države. Po mnenju Scelbe se zaradi tega ne zdi pretirano, da so sovjetski voditelji raje žrtvovali Hruščova. To ne bo imelo, vsaj neposredno, bogve kakšnih posledic glede notranje in zunanje politike ZSSR; toda če bi poskus ponovne vzpostavitve enotnosti komunističnega sveta uspel, bo to vsekakor vplivalo tudi na zunanjo politiko ZSSR, ki ne bo več tako elastična.

Nekateri demokristjanski poslanci so zastavili vprašanje zunanjemu ministru, da bi izvedeli, ali ne smatra za potrebno, da bi posredoval parlamentu informacije, ki jih ima v zvezi «z dramatično krizo v političnem vodstvu ZSSR, ki zaskrbija svetovno javno mnenje in ki načenja resna vprašanja o razvoju mednarodnih odnosov».

V poslanski zbornici je predsednik vlade Modo odgovoril na vprašanja vseh poslanskih skupin v zvezi s predsedstvom republike in pojasnil stališče vlade glede tega vprašanja. Vlada je zastavila zdravniškemu kolegiju tri vprašanja: 1. Kakšno je sedanje zdravstveno stanje predsednika republike?; 2. ali obstaja še vedno ovira za izvrševanje funkcij državnega poglavarja? in 3. če še obstaja, ali je moč predvideti, da bo odpadla v prihodnosti in v kolikem času. Zdravniški kolegij je odgovoril, da je zdravstveno stanje predsednika republike dobro in da se postopno izboljšuje, da pa obstaja še vedno ovira za izvrševanje funkcij državnega poglavarja in da ni moč dati nobene in dokončne prognoze, kdaj bo bolnik mogel prevzeti funkcije državnega poglavarja, če jih bo mogel sploh še kdaj prevzeti; dokončne sodbe o teh vprašanjih ni moč dati pred potekom štirih mesecev od začetka bolezni.

Spričo tega je vlada mnenja, da ni nastopil noben nov element in da je še vedno veljavna ustavna rešitev, ki jo je parlament sprejel z imenovanjem začasnega predsednika republike na podlagi 86 člena ustave; vlada je hkrati mnenja, da ni potrebno predložiti zakonskega osnutka, ki naj bi dopolnil ta člen ustave v zvezi s sedanjim stanjem, glede katerega so že našli načelo za njegovo konkretno ureditev.

Opozicijski poslanci, razen monarhistov, niso bili zadovoljni z odgovorom predsednika vlade, liberalni poslanci pa so se vzdržali diskusije, ker «ni bilo težko predvideti, da bo zaman» — kakor pravijo v sporočilu, ki so ga izdali po zasedanju poslanske zbornice in dodajajo, da se je predsednik vlade omejil le nato, da je prečital bilten zdravniškega kolegija in da ni niti nakazal postopka, ki bi ga bilo treba uvesti v primeru, da bi se začasna ovira spremenila v trajno oviro za opravljanje funkcij državnega poglavarja.

Petnajst let Nemške demokratične republike

Nemška demokratična republika je slavila te dni

ALŽIRIJA NAGLO POPRAVLJA POSLEDICE TUJE NADOBLASTI

Nafta in druga naravna bogastva naj pripomorejo k razvoju dežele

Sodelovanje tujih družb je zaželeno, toda ne več pod dosedanjimi pogoji
Na novem zavodu se usposabljajo domači strokovnjaki, ki bodo zamenjali tuje

ALZIR, oktobra. — V odnose s tujimi državami in družbami, ki eksploatirajo petrolej na njenem ozemlju, začenja Alžirija vnašati nove elemente in predlaga izvirne načine sodelovanja na sledeči osnovi: za delo kot tudi za rizik pripada družbam odškodnina. Toda nad vsemi fazami eksploatacije petroleja ter drugih naravnih bogastev mora na svoji zemlji imeti kontrolo alžirska država, večina dohodkov tega pa mora iti ne več v žepe petrolejskih magnatov, pač pa za razvoj alžirije. Kdor sprejme ta pogoj, se mu odpirajo perspektive za dolgoročno sodelovanje z alžirsko državo na tem področju; in svoje mesto v celoti prepustiti novim gospodarskim ustanovam Alžirije, ki bo postopoma postala vedno bolj sposobna in samostojna tudi pri izkoriščanju ogromnih naravnih bogastev Sahare.

«Kakor so koloni mislili, da kolonizirano ljudstvo ne bo nikoli sposobno, da bi svojo deželo in svojo proizvodnjo samo upravljalo in vodilo, tako si tudi petrolejski magnati domišljajo, da so Arabci nesposobni, da bi dojeli tajnosti moderne tehnike in vse podrobnosti gospodarskih znanosti, in zato mislijo, da ne bodo niti Alžirci nikoli mogli sami raziskovati svojih podzemeljskih bogastev in izkoriščati svoja petrolejska ležišča. Kot so se nekoč tuji koloni varali, da je kolonializem večen, tako si tudi petrolejski magnati danes domišljajo, da bodo mogli v današnjem sistemu izkoriščanja petrolejskih ležišč, ki so svetovnega obsega, še dolgo in nekaznovano kršiti pravice ljudstva, s tem da vsa ta petrolejska bogastva izkoriščajo predvsem ali skoraj izključno v lastno korist. Kolo zgodovine pa se vedno bolj naglo in naglo obrača...»

S temi besedami je predsednik Ben Bela napovedal novo politiko svoje vlade, katere cilj je, da se za vedno preneha neenakopravno sodelovanje alžirskega ljudstva v dohodkih od petroleja, surovine ki so njegova last. Predsednik Ben Bela je v tem svojem govoru, ki ga je imel v začetku del za gradnjo novega popolnoma alžirskega naftovoda, vsakomur odkrito dal na znanje, da se mora sedanje stanje prenehati. Letna proizvodnja petroleja, katerega doslej odkrite rezerve v Alžiriji znašajo pol milijarde ton, je dosegla 24 milijonov ton na leto. Dohodki tujih petrolejskih družb znašajo 2 milijardi francoskih frankov na leto. Alžirija, ki je lastnik tega petrolejskega bogastva, pa dobi od vsega tega komaj eno sedmino in to v glavnem na račun raznih davščin in drugih dajatev. Vse ostalo pa gre v žepe tujcev.

Alžirija je v kratkem dvoletnem razdobju svoje neodvisnosti pripravila načrte, zbrala sredstva in tudi našla dovolj sile, da se postavi po robu tej očitni krivici, ki ji je bila vsiljena z evjanskimi sporazumi. Najtežje vprašanje pri tem in sicer izgradnja lastnih kadrov — bo korenito in razmeroma v kratkem času rešeno. V bližini Alžira, v trdnjavi, kjer je bilo nekoč vrhovno francosko poveljstvo, je bil ob tehnični in finančni pomoči Sovjetske zveze ustanovljen afriški zavod za ogljikove hidrate ter za tekstilno industrijo. V letošnjem šolskem letu se je v to šolo vpisalo 625 študentov, toda že prihodnje leto bo inštitut mogel sprejeti kar dvakrat več slušateljev. Mladi alžirski inženirji in tehniki bodo po dokončanem šolanju zamenjali sedanjo «kolonialno strukturo» strokovnih kadrov, zaposlenih v alžirski petrolejski industriji. V alžirski petrolejski industriji je danes zaposlenih devet tisoč oseb, od katerih je 71 inženirjev, 1800 tehnikov, 4200 kvalificiranih delavcev in 2300 težakov. Od vseh 71 inženirjev je le eden domačin, vsi ostali so tujci. Od 1800 tehnikov jih je komaj 10 odst. domačinov, vsi ostali so tujci. Med kvalificiranimi delavci je 60 odst. Alžircev, ostali so z vseh vetrov; med težaško delovno silo pa je 99 odst. Alžircev in le en odstotek tujcev. Pa ne le ta čuden številčni odnos med domačini in tujci. Alžirce moti ali bolje povedano žali tudi to, da so plače Alžircev pri istih delih pogosto mnogo nižje od plač, ki so si jih zagotovili tuji strokovnjaki in delavci. Petrolejski inštitut, o katerem smo rekli, da je bil letos ustanovljen, mora v bližnji bodočnosti popraviti tudi to krivico, ki izhaja iz kolonialistične dobe.

Poleg izgradnje lastnih kadrov začenja Alžirija tudi z drugimi ukrepi, da bi se čim prej pripravila in usposobila za naloge v zvezi s svojim sklepom, s svojo odločnostjo, da sodeluje v vseh fazah proizvodnje in tudi razpečavanja petroleja in podzemeljskega plina. Alžirija je ustanovila lastno podjetje za tako imenovano komercializacijo petroleja in plina, ki ji bo omogočilo, da se na tem področju uspešno bori s tujimi monopoli.

Začela se je dalje gradnja tretjega naftovoda v izključno alžirski režiji, naftovoda, katerega zmogljivost bo znašala 24 milijonov ton na leto. Novi naftovod bo izročen svojemu namenu že jeseni prihodnjega leta. Gradi ga neko britansko podjetje. Alžirija je za gradnjo tega objekta dobila posojilo po zelo povoljnimi pogoji od Kuvajta. Alžirska država pa je zagotovila velik del delnic tudi v mednarodnem koncernu «Cammel», ki je v Arzevu, malem alžirskem sredozemskem pristanišču, zgradil eno najmodernejših in na svetu največjih tovarn za predelovanje metana v tekoče stanje, da bi ga laže prevažali z ladjami.

Glavni kupec za vtekočinjen plin je Velika Britanija, takoj za njo pa je tudi Francija. Ti dve državi sta že zgradili posebne ladje-cisterne za prevažanje vtekočinjenega metana iz Arzeva v Francijo odnosno Veliko Britanijo. Poleg tega je alžirska vlada ustanovila tudi lastno družbo za geološka raziskovanja v Sahari.

To petrolejsko politiko alžirske vlade z največjim zanimanjem spremljajó tudi druge arabske dežele, ki se ukvarjajo s črpanjem in predelovanjem nafte. Svečanostim ob začetku del na novem alžirskem naftovodu so prisostvovali tudi člani vlade Iraka, Kuvajta in Saudove Arabije. Ti so toplo pozdravili Ben Belo, ko je na velikem mitingu rekel, da bo «alžirska vlada stalno obveščala bratske dežele o svoji politiki in svojih načrtih, da bi se s tem preprečile vse mahinacije vnašanja razdora med arabske dežele, mahinacije, katerih izvor prihaja vedno iz tujine».

M. DŽABIĆ

Mladi angleški filmski umetnik Peter Finney, ki se je tako močno uveljavil s svojo vlogo v filmu «Tom Jones», je pred nedavnim prišel na obisk v Rim. Z njim pa je prišla tudi njegova zaročenka Margaret Khrone, da bi morda nanj nekoliko popazila...

ZNANOST DAJE ZDRAVSTVU VEDNO NOVE PRIPOMOČKE

Električni tok visoke napetosti ponovno oživi srce

Do sedaj je bilo rešenih že na stotine življenj - Vsaka kirurška dvorana bo morala biti opremljena z defibrilatorjem

«Tri... dva... eden... tok!»

Bolnik je vzdrhtel. Zdravnikova roka v gumasti rokavici je naglo odstranila elektrodo — kovinsko ploščo, ki je pokrivala področje srca. Druga plošča je bila pod bolnikovo levo lopatico. Električna energija je šla točno skozi srce...

Zdravnik si je naglo snel gumaste rokavice in z običajnim gibom potipal bolniku bitje srca...

Najprej je začutil komaj opazen, vendar pa reden, nato pa vedno močnejši in jasen pulz: 96 pulzov v minuti.

Bolnik Sergej je odprl oči in se olajšano oddahnil. Kmalu nato pa je spet zatisnil oči. Toda tokrat zato, da bi zaspal v globoko in mirno spanje po petih dneh in nočeh zelo močnih bolečin in brez ene same sekunde spanja.

To je na kratko zaključna zgodovina zmage nad napadom tako imenovane paroksizmalne tahikardije, napadom, ki je spravil v nevarnost življenje Sergeja in mnoge pred njim in za njim že spravil v grob. Napad je bil premagan v stotem delcu sekunde z «električnim udarcem» v srce, udarcem, katerega napetost je znašala 3000 voltov. Drzni poskus je izvedel Viktor Nikolajević Semjonov, sodelavec laboratorija eksperimentalne fiziologije za oživljanje organizma pri akademiji medicinskih znanosti Sovjetske zveze.

Kako, da so se odločili za tako drzen sklep? Teoretična obrazložitev je naslednja:

Srce deluje neprestano, noč in dan, in vedno v istem ritmu: počivanje — krčenje, — počivanje — krčenje itd. itd. in to s pomočjo ali zaradi zapletenega hkrati pa sinhronega krčenja mase mišičnih vlaken, ki jim strokovnjaki pravijo fibrili. Če fibrili nenadoma prenehajo pokoravati se temu zakonu in se začenjajo krčiti brez reda, kaotično, kot se to dogaja v primerih tako pogostega infarkta, elektroravma ali pri operacijah srca, se dogaja naslednje: zelo tanki fibril se iz določenih razlogov nenadoma skrči, skrajša, vendar izven splošnega ritma, torej ne glede na «ritem» ostalih vlaken iste vrste, torej z ostalimi fibrili. Nato se ta fibril spet raztegne, da bi «počival» in tudi njegov «počitek» ni več v ritmu ostalih fibrilov. In ta neritmična motnja potegne «sosedni» fibril, ki se je bil prav sedaj skrčil, ko je prejšnji popustil, da bi se «odpočil». In tretji, naslednji fibril se skrči v trenutku, ko začne «počivati» drugi. Iz tega sledi, da okvara pri enem fibrilu ali več fibrilih, to se pravi motnja ritma na ožjem področju, potegne za seboj cel val motenj, cel val krčev cele mase vlaken. In temu strokovnjaki pravijo fibrilacija, kar je z drugimi besedami stanje, v katerem se vsa mišična vlakna srca znajdejo v napetem in kaotičnem delovanju. Trenutek popustitve ali «počivanja» fibrilov, ki je potreben za to, da se srce napolni s krvjo, se izgubi, to pomeni, da srce ne more pravočasno zbrati ali načrpati dovolj krvi, da bi jo hip pozneje s svojim novim sunkom pognalo po krvotoku. Temu pojavu pravimo fibrilacija, ki v svoji konsekvenci pomeni tudi smrt.

«Ne, to ni smrt, s kliničnega vidika ni smrt» — poudarja prof. Negovski. — «Človek se lahko še vedno vrne v življenje, če nam uspe njegovo srce prisiliti, da spet dela. Njegovo srce je namreč še živo, tudi v trenutku fibrilacije. Fibrili se še vedno energično krčijo in popuščajo odnosno «počivajo», toda vse to brez reda, brez ritma, tako rekoč vsak zase, vsak fibril na svoj račun, v svojem ritmu, tako da je njihovo delovanje dejansko brez učinka. Da bi človeka vrnili iz stanja klinične smrti ponovno v življenje, je treba odstraniti koas v delovanju fibrilov in s tem vzpostaviti normalno delovanje srca.»

In tako se je pojavila zamisel o tem, kako bi izdelali neki pripomoček, nekakšen defibrilator. Doktor medicinskih znanosti N. L. Gurvič je zato izdelal napravo, ki pomaga strokovnjakom pri fibrilaciji. Dr. N. L. Gurvič je sodelavec laboratorija za eksperimentalne fiziologije za oživljanje organizma pri akademiji medicinskih znanosti Sovjetske zveze.

Sedaj bi bilo treba obrazložiti, kako je defibrilator konstruiran, toda že prej smo omenili dve plošči, in sicer metalno ploščo, ki jo postavijo na prsni koš, in drugo ploščo, ki je pod bolnikovo levo lopatico. Točnejših podatkov ni, razen tega, da deluje z električnim tokom visoke napetosti. Zanima pa nas bolj, kako to učinkuje.

Kondenzator naprave v nekaj sekundah «nabere» toka z napetostjo od 3 do 4000 voltov. V času operacije na srcu stoji naprava tik ob operacijski mizi, pripravljena, da stopi v akcijo. V trenutku, kadar učinek fibrilacije privede do klinične smrti pacienta, se kirurg z elektrodo dotakne srca in s tem mu posreduje električno energijo iz kondenzatorja. Kaotična dejavnost fibrilov se v trenutku preneha in že v naslednjem trenutku začno fibrili usklajeno vršiti svojo nalogo. Ritmičnost, sinhronizirano delovanje vseh vlaken srčne mišice je ponovno vzpostavljeno.

«Sedaj je Gurvičev defibrilator neobhoden rekvizit vsake operacijske dvorane. Temu aparatu dolguje življenje že na stotine ljudi» — je rekel prof. Semjonov.

Napad paroksizmalne tahikardije more priti nepričakovano in prav tako nepričakovano se lahko tudi preneha. Lahko pa traja tudi dneve. V teh primerih srce bije vedno bolj pogosto in napad se ne more več ustaviti z nobenim sredstvom. V tem primeru se neopazno približuje usodna fibrilacija in zdravnik nima proti njej nobenega sredstva in je le opazovalec tragedije.

Tako je bilo tudi s pacientom Sergejem.

Na koncu petega dne, ko je bitje srca pri Sergeju doseglo že 240 pulzov v minuti in je bolnikovo stanje postalo kritično, so se zdravniki odločili, da uporabijo Gurvičev defibrilator. Prvič so postavili ta «pribor» ne na klinično že mrtvo srce, pač pa na prsi živega človeka...

«Tri... dva... eden... tok!» Elektrošok. Trenutek pozneje se je pulz uravnal na 96, pacient ni čutil nobenih bolečin, umiril se je in zadremal. Sedaj se Sergej odlično počuti

«Primer Sergeja v naši zdravniški praksi ni edini in nepričakovan» — pravi V. N. Semjonov. — «To je klinično preizkušanje poskusa, ki sta ga teoretično obdelala in obrazložila Negovski ter Gurvič. Po tem primeru sem imel priložnost še sedemnajstkrat uporabiti tok z visoko napetostjo pri reševanju ljudi v napadih paroksizmalne tahikardije. In v vseh sedemnajstih primerih je bil re-

«Znanost in življenje»
Moskva

«VRATA NEMČIJE V SVET» SLAVIJO 775 LET NAPORNEGA RAZVOJA

Tudi poglobitev korita Labe verjetno ne bo rešila Hamburga

Kako je hamburško pristanišče nastalo - Druga svetovna vojna je mestu vzela zaledje - Vsa mogočna oprema pristanišča še ne zaleže - Rešitev v industriji?

Nemške pošte so letos izdale posebno znamko, namenjeno 775. obletnici hamburškega pristanišča. In čeprav so priložnostne slavnosti v tem mestu ob Labi že za nami, morda ne bo ob tej priložnosti napak, povedati kaj več o tem nemškem pristanišču, ki se pogosto omenja, posebno kadar je govora o uspehih ali bolje neuspehih našega, tržaškega pristanišča.

Hamburško pristanišče je bilo ustanovljeno leta 1186. Takrat so namreč vestfalski grofje, ki so hkrati gospodovali nad deželo Holstein, podarili trgovcem obširna zemljišča ob izlivu reke Alster v Labo, da bi tam zgradili pristajališča za ladje. Naslednje leto je cesar Friderik Rdečebradi oprostil Hamburg vseh carin in davščin v zahvalo za pomoč, ki so mu jo nudili Hamburžani v križarskih vojnah in s tem dal pravo osnovo bodočemu stalnemu razvoju pristanišča. Zato se tudi leto 1889 praznuje kot rojstno leto hamburškega pristanišča.

V 15. stoletju, torej v dobi Hanse je mesto bilo v polnem razcvetu, ki se ni nehal niti po propadu te zveze nemških pristanišč. In ko je štiri stoletja pozneje Bismark prepričal Hamburžane, da so stopili v skupno carinsko zvezo, v tako imenovano Zollverrein, je Hamburg postal «vrata Nemčije v svet», kar je še danes.

Kar se razvoja tiče, si oglejmo nekaj številk: prebivalstvo Hamburga se je od 130 tisoč prebivalcev, kolikor jih je štel leta 1800, dvignilo na milijon v letu 1910 in na dva milijona, kolikor približno šteje sedaj. Leta 1882 je bilo v pristanišču za 4 milijone in pol ton blagovnega prometa, leta 1913 je šlo skozi Hamburg 27,7 milijona ton blaga, lani pa 33,4 milijona ton. Ce upoštevamo dejstvo, da je v zadnjih petdesetih letih mednarodna trgovina napravila ogromne korake, bi morala biti lanska tonaža blagovnega prometa skozi Hamburg vsaj še enkrat večja. S Hamburgom, kot vidimo, nekaj ni v redu.

V zgodovini 775 let razgibanega življenja hamburškega pristanišča ni bilo malo nevarnih dogodkov. Cesar niso zmogli morski roparji, bremen, naravne katastrofe in vojne, je uspelo zadnjim povojnim dogodkom, med katerimi je tudi razdelitev Nemčije, katere posledica je bila ta, da je Hamburg zgubil svoje naravno zaledje, svoj «hinterland», t. j. področje današnje vzhodnonemške republike. Blagovna izmenjava z Vzhodno Nemčijo je leta 1962 obsegala komaj 600.000 ton, kar je le ena šestina nekdanjega prometa. Z gradnjo novih pristanišč na obalah vzhodnonemškega morja pa se bo ta izmenjava še zmanjšala.

Tudi bodočnost hamburškega pristanišča ni prav nič rožnata. Huda konkurenca na trgu tovornih ladij bo vodila namreč h gradnji vedno večjih ladij, ki so bolj racionalne, ki pa hkrati ne bodo mogle pripluti v Hamburg, (140 km od morja), ker je struga Labe preplitva. In z dokončno odstranitvijo carinskih in drugih pregraj med državami-članicami skupnega evropskega tržišča bo blago izbiralo najkrajše poti. Industrijsko najbolj razviti predeli Nemčije pa so bliže Rotterdamu, ki si že lasti vzdevek bodočega pristanišča SET.

Vseeno pa ostane za sedaj Hamburg eno najmodernejših, najbolje opremljenih in «najbolj ekspeditivnih» pristanišč. Opremljen je med drugim z 68 lopami za prekladanje kosovnega blaga, 919 žerjavi na tračnicah, ima skladiščnega prostora za 530.300 ton žita, 4 na kopno pritrjene in 19 plavajočih težkih žerjavov z zmogljivostjo vsak od 10 do 220 ton, 36 mostnih «zajemalcev» za premog, rude in gnojila, skladiščnih tankov in silosov z zmogljivostjo 3,1 milijona kub. m, 650 vlačilcev ter 2800 čolnov za notranji pristaniški promet. Ladjo s 10.000 tonami žita raztovorijo v 15 urah, le sedem ur in pol pa v hamburškem pristanišču potrebujejo za vkrcanje 600 avtomobilov in prav toliko časa potrebujejo, da bi naložili za tisoč ton vreč blaga. V 32 urah raztovorijo v hamburškem pristanišču 10.000 ton premoga, v 15 urah 25.000 ton industrijskega olja odnosno petroleja. Vsa ta dela opravlja noč in dan 15.000 pristaniških delavcev.

Da bi preprečil neprijetne posledice, ki se nakazujejo za bližnjo bodočnost, nameravajo Hamburžani poglobiti korito Labe od dosedanjih 11 na 12 metrov in zgraditi nekakšno pristanišče ob samem ustju reke, kjer naj bi pristajali tisti orjaški plovni objekti, ki bi ne mogli pluti do Hamburga.

Kljub temu pa ostaja vprašanje, če bo hamburško pristanišče pri vsem tem ohranilo svoj današnji položaj v čezmorski trgovini. Najbolj verjetno je, da bo postalo, kot je že enkrat bilo, prekladališče za tranzitni promet v severne dežele, nakladališče in skladišče za domačo in sosedno industrijo. Kar se pa domače industrije tiče, naj omenimo, da pridobiva ta vedno važnejši položaj v gospodarstvu Hamburga. Tako vsaj kažejo statistični podatki, ki trdijo, da prihaja od industrije 43 odst. hamburškega sedanjega dohodka.

Gospodarski videz hamburškega mesta se torej počasi spreminja in ni težko dognati, kakšno obliko bo dobil Hamburg v bodočnosti. Tega pa prav gotovo niti ne opazijo stotisoči turistov, ki se vsako leto za dve marki vozijo med doki, ladjami, žerjavi in vlačilci ob nepretrganem brnenju stotin in stotin motorjev, ob piskanju siren in šumu pljuskajoče umazane Labe. Njih privlačí in bo vedno privlačevala mogočnost, zanimivost in čemu ne tudi romantika hamburškega pristanišča.

DRAGO SEDMAK

Angleška policija se preureja

LONDON, 16. — Britanska policija se preureja. V ta okvir spada tudi ustanovitev devetih deželnih policijskih skupin, katerih naloga je, pobijati kriminal v posameznih območjih. Preteklo sredo je bila ustanovljena nova skupina 100 krepkih policijskih agentov, katerih naloga bo, lotiti se tolp teddy boyev. Včeraj pa so povedali, da so ustanovili novo formacijo 600 agentov.

Na novo ustanovljene policijske formacije bodo po svoji teritorialni kompetenci zasegle vse ozemlje države, ena skupina pa bo namenjena izključno Londonu. Osnovni cilj je, koordinirati vso policijsko službo, da bi se moglo sodelovanje med posameznimi teritorialnimi območji bolj uskladiti.

Načrt za preosnovo je izdelalo ministrstvo notranjih zadev, ker se je kriminalnost v deželi vedno bolj večala, hkrati pa je upadal odstotek tistih kaznivih dejanj, ki jih je policiji uspelo razčistiti.

Nekaj podatkov: leta 1954 je bilo na Angleškem zabeleženih 545.000 kaznivih dejanj. Od teh jih je policija «razčistila» 47.2 odstotka, v letu 1963 pa je bilo izvršenih 978.000 kaznivih dejanj, razčiščenih pa je bilo le 43.1 odst.

Podjetje «Contal» je odprlo na Celovški cesti v Ljubljani novo trgovino, v kateri prodajajo svoje izdelke — tehnične predmete za široko potrošnjo. V nadstropju trgovine je center za demonstracijo birotehničnih strojev, ki je največji v Jugoslaviji. Je pa v tej novi trgovini tudi oddelek za prodajo gramofonskih plošč in na sliki vidimo, da ima že v začetku kar precej kupcev, ali vsaj interesentov

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

L. Rosignano v «La Bora»

Galerija «La Bora» pričenja niz novih osebnih razstav z razstavo portretov, ki jih je naslikal Livio Rosignano. Ta slikar nam je bolje znan kot odličen krajinar svojstveno impresionističnega sloga. Zato nam je ta razstava malo odkritje, ki nam kaže Rosignana v novi luči, kot slikarja obrazov sodobnih tržaških osebnosti. Pravijo, da je umetnost portretiranja v upadanju, ker baje ne čutimo več potrebe zapustiti zanamcem naš lik kot si ga predstavlja umetnik-slikar. To bo morda držalo za povprečnega meščana, ne pa za prosvetljenega razumnika, čigar kompliciranó duševnost uspe zrcaliti v sliki le dober portretist, medtem ko najboljši fotografski objektiv lahko ujame le fizične značilnosti oseb.

Priznati moramo, da je Rosignano v svojih portretih uspel znatno globoko pogledati v duše svojih portretirancev in vnesti v črte njihovih obrazov intimno notranje drhtenje in odsev plamena njih duha. Kljub malemu razstavnemu prostoru je v njem precej slik, ker pač Rosignano slika v pokončnem in visokem formatu. Med izredno uspele portrete bi prišteli zlasti razgibano naslikana lika dr. Susmela in dr. Botterija.

Jasen obris in gotovost krepkih potez ter še topla barvitost, ki prepleta celotno sliko, so Rosignanove odlike. Slika človeka raste iz ozadja, kot živ stvor in ne kot kulisa ali kip. Videz je, da Livio Rosignano uspe podati v podobah več kot pa samo telesne značilnosti oseb, ako so mu le-te kulturno in socialno bližje, ako čuti z njimi neko duševno sorodnost.

S tem pa ne trdimo, da bi bile ostale slike slabše. V njih opažamo le hladnejšo razdaljo med ustvarjalcem in ustvarjenim. Podoba tržaškega škofa je nedvomno prepričljivo gospodovalno avtoritativna, vendar pa je tisti portret, ki ga je Rosignano naslikal za naslovno stran nedavno izšle Santinove knjige o osvobodilni borbi, bolj sproščeno podan.

Po smrti znanega Leviera, se nam torej sedaj Livio Rosignano predstavlja kot edini resni portretist našega mesta, ki je res na višini v tej težki zvrsti slikarstva.

MILKO BAMBIČ

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Na pot boste morali iz poslovnih razlogov.. Kar se čustvenih zadev tiče, prijetna novost.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ce se ukvarjate z obrtništvom ali trgovino, boste imeli veliko zadoščenj finančnega značaja. Nekoliko nervozni boste.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Ne prehitevajte časa. Svojo dejavnost usmerjajte v realne možnosti. Ne zapostavljajte onih, ki jih imate radi.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Previdnost naj vam bo vodilo današnjega dne. Izogibajte se naglim sklepom. Tudi v družinskem krogu.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Dan je primeren za kakršno koli finančno transakcijo. Nove ideje prijatelja vas bodo pritegnile.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) S svojim optimizmom boste uveljavili vse načrte. Presenečenje v družbi ali domačem krogu.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Zaman se boste trudili, kajti težko bi vam bilo izpeljati načrte. Ne zanemarjajte prijateljev.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Ce ne gre po direktni poti, skušajte ovire obiti. Majhne, toda nič kaj prijetne diskusije v družini.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Nepredviden dogodek, ki bo marsikaj spremenil v vaših odnosih. Manj prijetno, vendar pa znosno razpoloženje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne rinite predaleč in se zadovoljite z doseženimi uspehi. Na pot boste morali ali boste dobili pismo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Izogibajte se obveznostim, ki bi jih ne zmogli. Ko gre za kaprice, se odločno postavite po robu.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Razplet dogodkov naj gre do konca brez vašega vmešavanja. Nova družba, novo prijateljstvo.

RADIO TV VELEVIZIJA

SOBOTA, 17. OKTOBRA 1964

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Potovanje po Evropi; 12.15 Pogled na svet; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Ciganski motivi; 15.00 Volan; 15.30 «Leonarda», igra v štirih dejanjih; 16.55 Mali koncert; 17.20 Vatikanski koncil; 17.30 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Glasbena oddaja za mladino; 19.00 Slovenski samospevi; 19.15 Družinski obzornik; 19.30 Pevci in ritmi; 20.00 Športna tribuna; 20.45 «Gallus-Petelin» iz Celovca; 21.00 Vabilo na ples; 22.00 Simfonični koncerti; 22.30 Luna Park.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 14.15 Operetni program; 14.55 Jadranska potovanja: Reka.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.45 Za prijetno razpoloženje; 14.00 Popevke; 14.45 Domači ansambli; 15.00 Zabavna glasba; 15.40 Kulturni zapiski; 15.50 Poje Nicola Di Bari; 16.00 Izbrali ste; 16.35 Gluckovi «Dve uverturi»; 17.00 Dogodki in odmevi; 17.15 Popevke; 17.40 Jazz; 18.00 Prenos RL; 19.00 Marjana Deržaj; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.15 Olimpijske igre; 9.30 Jutranji pozdrav; 10.00 Strani iz albuma; 10.35 Popevke; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Operna antologija; 8.45 Skladbe za godala; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.20 Likovne umetnosti; 15.30 Jutrišnji šport; 15.50 Oddaja za bolnike; 16.45 Ital. narodni plesi; 17.30 Izžrebanje loterije; 17.35 Koncert za mladino; 18.40 Plesna glasba; 20.35 Perrini in Pascucci: «Cronaca a Olimpia»; 21.50 Ital. pesmi; 22.00 Malone resnične zgodbe.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.45 Wilma de Angelis; 9.00 Pentagram; 9.15 Ritmi; 10.35 Olimpiada; 10.55 Nove pesmi; 11.15 Vesela glasba; 12.00 Orkestri; 14.05 Pevci; 14.45 Glasbeni kotiček; 15.15 Najnovejše plošče; 15.35 Koncert; 16.00 Rapsodija; 16.35 Olimpiada; 17.40 Pregled prireditev; 18.35 Vaši izbranci; 21.00 Pesmi; 21.40 Znanstvena oddaja; 22.00 Plesna glasba.

III program

18.30 Pregled sodobne zgodovine; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Mozartove skladbe; 21.20 Pesnica Christa Reinig; 21.30 Koncert.

Slovenija

8.05 Kvintet «Kranjčanin»; 8.25 Melodije za razvedrilo; 8.55 Radijska šola; 9.25 «Vesele note»; 9.45 Zabavni ansambli; 10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Kmetijski nasveti; 12.15 Domači pêle mêle; 12.30 «Iz gozda so ptice odplule»; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Iz domačih oper; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Pevski zbor Triglav; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Pesmi in plesi; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 «Izložbeno okno»; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 «Mladi za mlade»; 21.00 Zaplešite z nami; 22.10 Oddaja za izseljence; 23.05 Za konec tedna.

Ital. televizija

15.45 Kolesarska dirka po Lombardiji; 17.30 Olimpijske igre in izžrebanje loterije; 19.30 Teden dni v parlamentu; 20.30 Dnevnik; 21.00 «Gledališče 10»; 22.10 Zgodbe o živalih; 22.55 Olimpijske igre; 23.30 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Veliki interpreti Shakespeara; 22.30 TV priredba; 22.55 Reportaža.

Jug. televizija

16.20 Olimpiada; 17.40 Pravljice in bajke; 18.05 Glasba; 18.25 Obzornik; 18.45 Ime in priimek; 19.30 Vsako soboto; 19.45 Propagandna oddaja; 20.00 Dnevnik; 20.30 Glasbena oddaja; 20.40 Osvoboditev Beograda — reportaža; 21.10 E. Kišon: Medaljoni; 22.10 Propagandna oddaja; 22.15 Obzornik; 22.30 Prenos iz Tokia.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 16,6, najnižja 12,2, ob 19. uri 15; vlage 80 odst., zračni tlak 1017,8 stalen, veter 3 km vzhodnik, nebo 9 desetin pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 18. stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 17. oktobra
Mira
Sonce vzide ob 6,24 in zatone ob 17,16. Dolžina dneva 10,52. Luna vzide ob 16,04 in zatone ob 1,35
Jutri, NEDELJA, 18. oktobra
Luka

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

V okviru finančnega načrta 1964-1966 9 in pol milijarde lir za izredne izdatke

V razpravi o predloženem proračunu sta govorila svetovalca Addovasio (KD) in dr. Pincherle (PSIUP) - Razprava o resoluciji o občinskih lekarnah

V začetku sinočnje seje tržaškega občinskega sveta se je začela razprava o resoluciji v zvezi z ustanovitvijo občinskih lekarn. Resolucija, ki jo je predložila posebna komisija, ki je to vprašanje obravnavala, obvezuje občinsko upravo, da na osnovi člena 27 zakona štev. 530 od 9. junija 1947, prevzame v svojo režijo eno ali več občinskih lekarn na osnovi predlogov in sklepov posebne komisije. Resolucija pooblašča občinski odbor, da v najkrajšem času predloži občinskemu svetu zadevni sklep, ki mora tudi določati kraj, kjer bo lekarna odprta ter pravilnik novega občinskega obrata.

Prvi je v razpravi govoril liberalec dr. Trauner, ki je takoj izjavil, da bo njegova skupina glasovala proti tej resoluciji, kot je bila nasprotna, da se ustanovijo občinske lekarne že med razpravo v posebni komisiji. Liberalec je odločno zagovarjal koristi zasebnikov ter skušal dokazati, da občinska lekarna ne bo koristila nikomur, ampak bi samo povzročila občinski upravi večje stroške.

Dr. Traunerju je župan takoj odgovoril ter mu povedal, da v mnogih italijanskih mestih že nekaj let uspešno delujejo občinske lekarne. Med drugim je omenil tudi Florenco, kjer je v zadnjih letih občina odprla devet svojih lekarn s 54 uslužbenci. Te lekarne, je dejal župan, so vse aktivne, čeprav prodajajo zdravila sorazmerno poceni.

Nato je govoril dr. Pincherle (PSIUP), eden od začetnih pobornikov za ustanovitev občinskih lekarn. Svetovalec je najprej poudaril, da bo morala sedaj občinska uprava v najkrajšem času pripraviti sklep o ustanovitvi ene ali več občinskih lekarn. Ti novi občinski obrati pa bodo morali zrasti v krajih, kjer bodo omogočili čim širšemu krogu meščanov, da si bodo lahko nabavili zdravila poceni. Poleg tega je dr. Pincherle poudaril, da je treba ustanoviti občinske lekarne tudi zaradi dejstva, da bo občina v njih delila zdravila revežem in bo pri tem prihranila mnogo denarja. Hkrati pa bodo občinske lekarne lahko vplivale na nižje cene zdravil tudi v zasebnih lekarnah. V občinskih lekarnah pa bodo dobili službo mladi lekarnarji, ki nimajo lastne lekarne in ki so sedaj brez dela.

Podobne argumente je izpovedala tudi komunistična svetovalka dr. Weiss, ki je že pred mnogimi leti skupno z dr. Pincherlom predložila v občinskem svetu več vprašanj in resolucij, v katerih sta zahtevala ustanovitev občinskih lekarn. Tudi ona je poudarila veliko važnost teh lekarn pri uravnovešenju cen zdravil, hkrati pa njihovo pomembnost za občinsko upravo samo, ki bo pri tem prištedila mnogo denarja z izdajanjem zdravil revežem in bo lahko s tem denarjem nudila večjo pomoč revnemu prebivalstvu. Zato, je izjavila, da bo njena skupina glasovala za resolucijo ter je pozvala odbor naj čimprej predloži svetu sklep o ustanovitvi občinskih lekarn. Tudi socialdemokratski svetovalec Callegari je poudaril veliko socialno vlogo občinskih lekarn in izjavil, da bodo glasovali za resolucijo. Razprava o tej resoluciji se bo nadaljevala na seji prihodnji ponedeljek.

Nato je odbornik za proračun dr. Verza prečital obširno poročilo v katerem je obrazložil glavne postavke letošnjega proračuna ter nakazal osnovne smernice občinske finančne politike za bodoči dve leti. Potem ko je obrazložil postavke dohodkov in izdatkov ter poudaril, da letošnji primanjkljaj znaša okrog 4,5 milijarde lir, potem ko je analiziral posamezne postavke in predvsem izdatke, ki jih predvideva občinska uprava z najemom posojil, je odbornik obširno govoril o finančnem načrtu občinske uprave za finančna leta 1964—1966. Odbornik Verza je poudaril, da bo politika proračuna v teh treh letih slonela na občinskem gospodarskem načrtu in da bo občinska uprava pripravila tudi načrt občinskih financ, tako v pogledu in izkoriščanju neposrednih, kot tudi posrednih občinskih dohodkov. Glede davčnih dohodkov pa je treba poudariti, je dejal odbornik, da so občinski davki vezani na obstoječe zakone o krajevnih financah, ki so stari že nad 30 let in ne ustrezajo več sedanjim potrebam krajevnih ustanov. Razumljivo je torej, pravi odbornik, da s sedanjimi instrumenti, ki jih nudi zakon, ni mogoče pričakovati kaj več na tem področju. Kljub temu pa bo občinski odbor v prihodnjih dveh letih, v okviru sedanjega odborovega programa, storil vse za povečanje dohodkov, v pričakovanju, da bo medtem stopil v veljavo novi zakon o davčni reformi, ki bo omogočil občinskim upravam večje dohodke in boljšo ureditev občinskih financ.

Glede dohodkov v letošnjem letu pa ni mogoče več ničesar storiti, ker gre sedaj dejansko za obračun, je dejal odbornik. Zato se lahko sedaj govori samo o dohodkih v prihodnjih dveh letih. Nato je odbornik obširno govoril o raznih davkih in posameznih postavkah dohodkov, kjer naj bi občinska uprava našla za prihodnji dve leti čim več denarja za svoje poslovanje. Zatem je govoril še o gospodarskih načrtih in o nekaterih delih, ki jih bo treba še uresničiti z denarjem, ki je bil določen v ta namen v preteklih letih. Ponovno se je dotaknil vprašanja posojil, ki jih bo morala občinska uprava tudi v prihodnosti najemati, če bo hotela uresničiti svoj program.

V bistvu pa triletni načrt izdatkov občinske uprave predvideva 9 milijard 588 milijonov 500.000 lir skupnih izrednih izdatkov, od katerih 5 milijard 30 milijonov lir kritih z gospodarskimi načrti (1 milijarda 30 milijonov lir za letos, 2 milijardi za 1965. leto in 2 milijardi za 1966. leto), 4 milijarde 558 milijonov 500.000 lir pa s posojili, in sicer 1 milijardo 653 milijonov 200 tisoč lir letos (brez posojila za kritje stroškov za nekatera velika nova dela Acegata, ki znaša 507 milijonov 600.000 lir), 1 milijardo 500 milijonov leta 1965 in 1 milijardo 400 milijonov 1966. leta.

Sinoči se je začela razprava o proračunu. Prva sta govorila demokristjanski svetovalec dr. Addovasio in svetovalec dr. Pincherle za PSIUP.

Ob današnji stavki v Delavskih zadrugah

Konkretni predlogi sindikata CGIL za izboljšanje gospodarskega položaja DZ

Finančna kriza zadrug se ne sme reševati na škodo delavnih uslužbencev z odpusti
Spremeniti je treba način nabavljanja blaga in skrčiti prenasičeni upravni aparat

Sindikat zadružnih uslužbencev CGIL je napovedal za danes 24-urno stavko uslužbencev Delavskih zadrug proti skrčenju njihove dejavnosti in proti napovedanim odpustom. O vzrokih stavke smo že obširno pisali, glavni vzrok pa je vsekakor kriza, v katero so zabredle Delavske zadruge. Zaradi te krize je vodstvo pripravilo «načrt za izboljšanje položaja in za razvoj zadrug», s katerim je seznanilo tudi sindikate. Odbor sindikata SIL—COOP in pokrajinsko tajništvo FIL CAMS—CGIL sta proučila položaj Delavskih zadrug v luči njihove bilance, sedanje organizacije dela in služb, njihovih gospodarskih nalog, posebno v sedanji splošni gospodarski fazi, do potrošnikov in delavcev, saj so njih orodje v boju proti monopolom in njihovim špekulacijam.

Sindikat meni, da so voditelji in upravljalci Delavskih zadrug bistveno točno analizirali njihov gospodarski položaj, da pa so prišli do zgrešenih sklepov, ki so se že v preteklosti pokazali za škodljive, saj niso ničesar izboljšali, marveč so nasprotno le poslabšali položaj.

Zato je načrt vodstva bolj načrt skrčenja dejavnosti zadrug kot pa njih razvoja. Načrt je namreč jasen in točen v pogledu odpustov osebja, je pa zelo meglen glede tehničnih in gospodarskih posledic, ki bi jih odpusti povzročili. Prav tako ne nakazuje nič jasnega glede razvoja zadrug. Zato ne gre po mnenju sindikatov za nikak organičen načrt, marveč za hitro pripravljeno skrpucalo, s katerim naj bi popravili resni gospodarski položaj zadrug s pobudami, katerih ceno bi moralo plačati osebje samo. Zato zavrača sindikat vse predloge za tako imenovano «izboljšanje» položaja, ki ogroža zaposlitev osebja, ter za ukinitev oddelkov in prodajaln, ki imajo še vedno gospodarske in socialne funkcije v borbi proti podražitvi življenjskih potrebščin in proti monopolu.

Sindikat tudi ugotavlja veliko odgovornost, ki jo imajo večinski upravljalci za sedanji položaj, ker niso iz prestižnih razlogov odpisali od premoženja zadrug takšnih amortizacijskih vsot, kot bi jih morali po zakonu, tako da niso bilance kazale prave premoženjske slike zadrug. Sindikat ugotavlja, da so potrebni takojšnji ukrepi za izboljšanje položaja zlasti zaradi širjenja monopolov v razdeljevalni mreži z ustanavljanjem veleblagovnic in močne prodajne organizacije ob istočasni koncentraciji kapitala. Zaradi te koncentracije v živilski industriji in v prodajni mreži se na tem področju določajo nakupne in prodajne cene kar vnaprej, kar povzroča stalno višanje cen. K temu je treba še dodati hudo krizo v poljedelstvu, ker niso bile izvedene potrebne reforme.

Spričo tega meni sindikat, da ostajajo Delavske zadruge učinkovito orodje v borbi proti monopolom in proti naraščanju cen ter da je treba vložiti vse napore, da se njihov položaj izboljša in da se doseže nadaljnji njihov razvoj. Pri tem je treba upoštevati tehnično sposobnost in naprave, ki so jih pridobile v 60 letih svojega obstoja, njihove izkušnje, velik obseg njihove prodaje ter zaupanje, ki ga uživajo med potrošniki.

Za izboljšanje položaja predlaga sindikat korenito spremembo politike nakupov, tako da se izločijo vsi posredovalci ter da se zadruge povežejo neposredno z viri proizvodnje in uvoza, pri čemer se lahko združijo tudi z drugimi manjšimi zadrugami nasproti katerim bi mogle opravljati tudi vlogo grosista. Pri nakupih bi morali voditi borbo proti določenim «znamkam» blaga, vsiljenega samo na podlagi bučne reklame; se vnaprej pogajati za nakup blaga tudi z razpisovanjem natečajev; se zmeniti s krajevnimi proizvajalci za neposredno dobavo kvarljive zelenjave po vnaprej določenih cenah. Nakupovati bi morali sadje in druge kmetijske pridelke naravnost na kraju pridelovanja; neposredno uvažati blago iz tujine, pri čemer je treba čimbolj izkoristiti obmejne sporazume in druge trgovinske pogodbe; nakupovati velike količine blaga po izredno ugodnih pogojih za borbo proti draginji skupno z občinsko potrošno ustanovo ENCO in z drugimi zadružnimi ustanovami v deželi. Takšna politika nakupov bi po mnenju sindikatov prinesla vsaj za 3 do 4 odstotke gospodarske koristi.

Za uresničenje takšne nabavne politike predlaga sindikat ustanovitev nabavne komisije, v kateri bi bili tehniki, ki bi jih imenovali sindikati, skupno s tehniki, ki bi jih določile zadruge.

Sindikat ugotavlja, tudi da je zgrešena prodajna politika, ki jo določa omenjeni načrt. Namesto da bi predlagali povečanje skupne vrednosti prodaj, ostajajo za leti 1964 in 1965 pri vrednosti, ki so jo dosegli leta 1963, kar pomeni nazadovanje, saj so se cene vseh potrebščin zvišale povprečno vsaj za 10 odstotkov. Na ta način računajo s postopnim krčenjem prodaj, kar bi moralo končno privesti do propada zadrug.

Sindikat meni, da bi morali zvišati prodajo z ugodnejšimi cenami, ki bi jih lahko dosegli z omenjeno nakupno politiko, s primerno reklamo in izbiro vrst blaga. Medtem pa se dogaja, da ne razpolagajo prodajalne z raznimi artikli, ki jih zahtevajo kupci, ali pa nadomeščajo te artikle z drugimi, ki niso kupcem priljubljeni. Nadalje bi morali razširiti razdeljevalno mrežo tudi z morebitno spremenitvijo navadnih prodajaln v samopostrežne, s povečanjem števila artiklov, z organiziranjem prodajalnih kampanj z uvedbo nagrad prodajalcem, ki bi presegli določeno vsoto prodanega blaga (sedaj dosežejo povprečno na vsakega prodajalca samo 875.000 lir prometa na mesec), s specializacijo nekaterih prodajaln itd.

Delavske zadruge bi tudi lahko prodajale blago na debelo manjšim zadrugam, civilnim in vojaškim skupnostim, plovnim družbam in malim trgovcem. Na ta način bi lahko zvišale celotni obseg prodaj za eno milijardo lir na leto.

Izboljšali bi lahko tudi naprave v osrednjem skladišču ter bolje porazdelili osebje z uvedbo akordnega dela za določene panoge, kot je na primer vnaprejšnje pripravljanje zavojev itd. Nadalje bi morali skrčiti birokratski aparat bodisi v osrednjem skladišču bodisi v upravi. Birokratski aparat se je namreč v zadnjem času močno pomnožil. Izločili bi lahko «inšpektorat prodajaln» in izvajali nadzorstvo z manjšim številom osebja, proučili ves stalež raznih uradov in koristnost mehanografskega centra S skrčenjem birokratskega aparata bi po mnenju sindikata lahko dosegli 50 milijonov lir prihranka.

Sindikat predlaga nov postopek tudi pri iskanju virov finansiranja zadrug. Za uresničenje programa sindikata se mora ustanoviti vodstveni svet, ki ga izvoli vse osebje in ki bo imel nalogo sodelovati pri reševanju vseh tehničnih, organizacijskih in trgovskih vprašanj z ravnateljstvom zadrug.

POD ŽELEZNIŠKIM NADVOZOM

Trije potniki ranjeni pri trčenju dveh avtov

Sinoči se je v Miramarskem drevoredu dogodila prometna nesreča, pri kateri sta čelno trčila dva avtomobila, trije potniki pa so bili ranjeni. Proti središču je 20-letni študent Roberto Giovannini iz Ul. Romagna 87 vozil svoj avto TS 39531, v katerem se je peljala tudi 17-letna delavka Nadia Massimi iz Ul. Carli 22. Ko je Giovannini privozil na ovinek pod železniškim nadvozom, je zaradi velike hitrosti in mokrega asfalta izgubil nadzorstvo nad avtom ter zavozil na levo. Tam je silovito treščil v fiat 600 TS 25736, ki ga je nasproti privozil 58-letni uradnik Serafino Valente s Scale Ferolli 1 in v katerem se je peljala 50-letna uradnica Livia Canciani iz Ul. del Toro 7.

Pri nesreči so se ranili Giovannini, Massimijeva in Cancianijeva. Vse tri so z zasebnimi avtomobili prepeljali v bolnišnico, kjer so Giovanninija in Cancianijevo sprejeli na nevrokirurški oddelek. Prvi se bo moral zdraviti 10 dni zaradi ran in udarcev po čelu in desnem sencu. 10 dni se bo morala zdraviti tudi Cancianijeva, ki se je ranila in pobila po levem sencu, zgornji ustnici in desnem kolenu. Massimijevo so pridržali na prvem kirurškem oddelku s prognozo okrevanja v 10 dneh zaradi udarcev in ran po nosu, komolcih, kolenih in desnem zapestju.

Operni koncert v Kopru

V soboto, 17. t. m. ob 20. uri, bo v Kopru koncert operne glasbe na višji glasbeni šoli. Sodelovali bodo sopranistka Eda Monaro, mezzosopranistka Odinea Cupin, tenorist Carlo Biasini in basist Fulvio Venier. Pevce bo pri klavirju spremljal prof. Aleksander Vodopivec. Profesorica pevcev Giorgia Madile Fornasari.

Koncert bo prenašal tudi koprski radio.

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča Verdi se je začela rezervacija abonmajev za operno sezono 1964-65. Za potrjevanje starih abonmajev in sprejemanje novih je blagajna odprta vsak dan od 9,30 do 13. in od 16. do 19. ure.

TEATRO STABILE

Danes ob 21. uri v Avditoriju (vhod iz Ul. Tor Bandena) za red C «Komični teater» Carla Goldonija Tekst Luigi Lunari. Režija Eriprando Visconti. Scene in kostumi Luca Sabatelli. Glasba Doriano Saracino. Kritika je delo ocenila kot najboljši tekst na mednarodnem dramskem festivalu v Benetkah.

Rezervacija in prodaja vstopnic pri osrednji prodajalni vstopnic v galeriji Protti (tel. 36-372). Cene: parter 1500 lir, balkon 500 lir.

Kino

Nazionale 15,30 «La vita privata di Henry Orient» Barve De Luxe. Peter Sellers, Paula Prentiss.
Arcobaleno 15,30 «3 notti d'amore» Catherine Spaak, Renato Salvatori. Prepovedano mladini.
Excelsior 15,30 «Strano incontro» — Prepovedano mladini.
Fenice 16,00 «Contratto per uccidere» Barvni film. Prepovedano mladini.
Grattacielo 15,00 «Scusa, me lo presti tuo marito?» Jack Lemmon, Romy Schneider.
Alabarda 16,00 «Una adorabile idiota» Brigitte Bardot, Anthony Perkins.
Filodrammatico 16,00 «Lemmy Caution operazione dollari» Eddie Constantine.
Aurora 16,30 «La donna di paglia».
Cristallo 16,30 «Zulu» Technicolor. Cinemascope.
Capitol 16,00 «I vincitori» George Hamilton, Elke Sommer.
Garibaldi 16,30 «Sfida nella valle dei Comanches» Technicolor. Audie Murphy.
Impero 16,30 «Le 5 mogli dello scapolo».
Moderno 16,00 «Il re dei re» Technicolor. Jefrey Hunter, Carmen Sevilla.
Astra 16,30 «Sandokan la tigre di Mompracem».
Astoria 16,30 «Salomone e la regina di Saba» Technicolor. Gina Lollobrigida, Yul Brynner
Abbazia 15,30 «McLintock» Technicolor. John Wayne, Maureen O'Hara.
Ideale 16,00 «I comandos del mari del Sud».
Skedenj 18,00 «La viaccia» Jean Paul Belmondo, Claudia Cardinale. Prepovedano mladini.

PRALNI STROJI
avtomatični, superavtomatični in ultrasuperavtomatični
SIEMMENS - MINERVA
NAONIS - INDESIT
ter vsi elektrogospodinjski predmeti od sušilca za lase do vseh drugih elektroindustrijskih potrebščin
IZVAŽAMO V VSE DRŽAVE
fco BIVALIŠČE
Radio trgovina
SERGIO ROSELLI
TRIESTE — TRST
Ul. Tor San Piero 2
Tel. 31294

KONFERENCA TRŽAŠKE FEDERACIJE KPI

Glavni obrisi programa za bližnje upravne volitve

V zvezi s pravicami Slovencev je prof. Sema dejal, da se mora to vprašanje reševati enotno in brez pridržkov

Na sedežu tržaške federacije KPI je imel včeraj tajnik federacije prof. Sema konferenco za tisk, na kateri je obrazložil stališče Komunistične partije do tržaških političnih, gospodarskih in socialnih vprašanj ter nakazal glavne obrise volilnega programa za upravne volitve, ki bodo 22. novembra.

Konferenco je otvoril vodja komunistične svetovalske skupine v pokrajinskem svetu Colli, ki je najprej omenil zadnje dogodke in spremembe v vodstvu partije in vlade v Moskvi ter dejal, da je vsedržavno vodstvo KPI že včeraj objavilo o tem posebno sporočilo. Nato je Colli govoril o štiriletnem delovanju komunističnih svetovalcev v pokrajinskem svetu, ki bo sedaj obnovljen, o predlogih in zahtevah, ki so vedno temeljile na načelu konstruktivne kritike in konstruktivnega obravnavanja upravnih in političnih vprašanj. Še posebno je poudaril delovanje komunistične skupine v pokrajinskem svetu v korist slovenske manjšine, proti šovinističnim izpadom, za razvoj slovenskega šolstva, slovenske kulture in za uveljavitev vseh pravic Slovencev na Tržaškem. Glede programa komunistične liste za prihodnje pokrajinske volitve pa je dejal, da ta program sloni na dosedanji politiki KPI v pokrajinski upravi, ki jo bo treba nadaljevati v korist celotnega prebivalstva.

Tajnik federacije prof. Sema pa je začel z ugotovitvijo, da sedanje upravne volitve sovpadajo z nekaterimi važnimi dogodki, ki so povzročili poslabšanja tržaškega gospodarstva. Tako je omenil, zmanjšanje pristaniškega prometa, povišanje tarif Javnih skladišč, kar bo povzročilo nadaljnje nazadovanje trgovskega prometa skozi Trst, odlaganje ustanovitve pristaniške ustanove, ki bi lahko mnogo storila za izboljšanje stanja v pristanišču, nazadovanje industrijske proizvodnje zlasti v podjetjih IRI in naraščanje draginje.

Prof. Sema je nadalje poudaril, da so sedanje upravne volitve prve po ustanovitvi deželne uprave, katere delovanje je dejansko paralizirano predvsem zaradi neodgovornega odnosa vlade do deželne uprave. Poleg tega pa je gospodarsko načrtovanje v veliki zamudi, kar bo povzročilo tudi zakasnitev odobritve državnega prispevka za uresničitev deželnega gospodarskega načrta.

Nato je prof. Sema poudaril, da se Krščanska demokracija namesto da bi začela resno obravnavati ta vprašanja, zateka h geslu da je treba «razbiti rdeči pas okrog Trsta», se pravi demokratične in ljudske uprave v okoliških občinah, ki so bile doslej v rokah večine slovenskega demokratičnega prebivalstva. Zato, je dejal Sema, bodo morali volivci odločno odgovoriti na ta napad in preprečiti demokristjanske nakane, da bi se polastili slovenskih in naprednih občinskih uprav. Vse to, je dejal Sema, dokazuje samo šibkost Krščanske demokracije, ki se zaveda, da ne bo morala več vladati v pokrajinskem svetu s svojimi sedanjimi zavezniki, ker je že gotovo, da stranke, ki so do sedaj sestavljale in podpirale odbor, ne bodo dobile večine. Zatem je Sema dejal, da imajo tržaški demokristjani tudi vedno manjšo vlogo v okviru vsedržavne demokristjanske politike. Omenil je, kako so v Rimu nedavno imenovali za predsednika Tržaškega arzenala Furlana Schierattija, ki je v Trstu poznan kot človek, ki je predlagal «razpršitev tržaškega gospodarstva», in ki bo sedaj odločal o tako važnem industrijskem podjetju.

Prof. Sema je nato govoril o vprašanju pravic Slovencev. Dejal je, da tudi vlade levega centra niso doslej ničesar storile, da bi Slovencem priznale pravice, ki jim po ustavi in po vseh človeških zakonih pritičejo. Lahko ugotovimo, je dejal Sema, da so bili v zadnjih treh letih storjeni v tem pogledu celo nekateri koraki nazaj. Vprašanja Slovencev, je poudaril Sema, se ne rešujejo s kako koncesijo, ampak jih je treba reševati enotno, brez predsodkov in pridržkov.

Glede volitev v okoliških občinah pa je Sema dejal, da še nikoli niso bile v občinah, ki imajo manj kot 5000 prebivalcev (Zgonik in Repentabor), sestavljene kandidatne liste na tako široki demokratični osnovi kot sedaj, ki gredo od komunistov in socialistov do PSIUP, indipendentistov in neodvisnih. V občinah, ki imajo več kot 5000 prebivalcev, pa je KPI sestavila krajevne demokratične liste, ki vključujejo razna gibanja in neodvisne kandidate. Pri tem je izrazil zadovoljstvo KPI, da je tržaška federacija PSI uradno zagotovila, da bo po okoliških občinah, kjer se voli po proporcionalnem sistemu, sodelovala v občinski upravi samo z levičarskimi in naprednimi kandidatnimi listami.

NA REDNI SEJI DEŽELNEGA ODBORA

Razprava o deželnih zahtevah v okviru vsedržavnega načrta

Odbor predlaga omejeno število zahtev, ki pa morajo biti bistvene

Med deželnim in vsedržavnim načrtovanjem bo potrebna dialektična povezava, tako da bo dosežena skladnost in ne pride do dvojnih enakih pobud, kar bi zaviralo razvoj. Poleg tega pa bo potrebna tudi koordinacija z obrobnimi državnimi upravami, da ne pride do težav kot v nekaterih drugih deželah.

Kar se finančne plati načrtovanja tiče, bo imela dežela predvsem dopolnjevalno vlogo pri rednih intervencijah države in državnih podjetij. Koordinacija pa bo dosežena predvsem s prvim državnim petletnim načrtom. K temu bo treba dodati tudi intervencije, ki jih bo omogočila obnovitev zakona o zaostalih področjih v srednji in severni Italiji.

Do 31. oktobra 1964 bo moralo vsako ministrstvo predložiti uradu za načrtovanje pri ministrstvu za bilanco konkretne predloge za svoje področje. Med 1. in 5. novembrom bo urad za načrtovanje izbral razne predloge ter izdelal dokončno besedilo petletnega razvojnega načrta, katerega bosta proučila vsedržavni svet za gospodarstvo in delo in ministrski svet. Dokončna odobritev načrta pa bo pripadala parlamentu.

V dokumentu, ki ga bo predložila dežela, bodo še posebno poudarili zahteve in potrebe, ki jih niso upoštevali v prvi formulaciji vsedržavnega načrta. Pri tem bodo poudarili odločni zemljepisni položaj dežele ter njene možnosti v odnosih z inozemstvom bodisi s srednjo Evropo kakor tudi z državami, ki so izven taborov.

Med sejo je odbornik Cocianni tudi sporočil, da je skupno z deželnimi funkcionarji urada za načrtovanje opravil vrsto obiskov na raznih področjih dežele kot na primer v Spilimbergu in Červinjanu. Sestal se je tudi z odv. Candolinijem, predsednikom ustanove za gorsko gospodarstvo.

Včeraj je bila redna seja deželnega odbora, na kateri so obravnavali vrsto zahtev, ki jih bo dežela postavila v okviru uprav petletnega vsedržavnega načrta in v zvezi z učinki, ki jih bo imel ta načrt na deželno načrtovanje. Predsednik Berzanti in odbornik Cocianni sta opozorila odbor na to, kako bodo sploh postavili to vprašanje. Razni odborniki so nato poročali o stikih, ki so jih imeli z raznimi tukajšnjimi ustanovami ter z ministrskimi uradi v Rimu. V prestolnici sta še vedno odbornika Vicario in Giust, ki imata v načrtu sestanke na ministrstvu za prosveto, oziroma na ministrstvu za delo, industrijo in trgovino.

Na seji so poudarili, da mora biti politika načrtovanja trajna obveznost dežele in ne priložnostna udeležba pri vsedržavnem načrtovanju ali pa samo preprosto uresničenje člena 50 statuta, ki predvideva izdelovanje organskih razvojnih načrtov.

Deželno načrtovanje se ne more omejiti zgolj na vzporejanje gospodarskih podatkov, marveč se mora lotiti socialne stvarnosti v Furlaniji-Julijski krajini ter se vključiti v načrtovanje v okviru vse države. Načrtovanje mora upoštevati doprinos in posege javnih uprav, od državnih do krajevnih, ter redne proračune in izredne obveznosti dežele. Zato bo moralo deželno načrtovanje imeti širok pogled na vsa vprašanja ter izravnati gospodarska in socialna neravnovesja v deželi. Poleg splošnih neravnovesij so v naši deželi še posebna, ki jih je treba pripisati njenemu zemljepisnemu položaju in toku zgodovinskih in političnih dogodkov. Pri načrtovanju bodo morali tudi upoštevati posebne krajevne pogoje in sposobnosti prebivalstva. Pri tem bo morala priti do veljave deželna solidarnost. V deželi so namreč določena področja gospodarsko močnejša, druga pa nujno potrebujejo pomoč.

Na seji so se sporazumeli, da se bodo omejili da omejeno število prednostnih zahtev, tako da se bodo pozitivno vključili v vsedržavni načrt. Po mnenju odbora bi bilo namreč zgrešeno in tudi nekoristno, če bi dežela sestavila spomenico, ki bi bila navadno naštevanje vseh posameznih krajevnih ali sektorskih zahtev, ki so prišle do izraza v zadnjih stikih z ustanovami ali kategorijami v Furlaniji-Julijski krajini. Nasprotno, treba je ugotoviti, katere zahteve so najbolj nujne in bistveno v okviru splošnih zahtev za razvoj naše dežele.

Prvi propagandni volilni lepaki

Volilna kampanja je pred vrati. To noč so se na nalašč v ta namen postavljenih deskah, pojavili prvi volilni propagandni letaki organizacij in gibanj, ki podpirajo razne stranke, ki se bodo udeležile volitev. Odgovarjajoči prostori za posamezne skupine so bili določeni na sestanku, ki je bil predvčerajšnjim na občini v uradu odbornika Venierja. Stranke same pa bodo lahko začele lepiti svoje propagandne volilne lepake šele po 28. t.m., ko bo zapadel zadnji rok za predložitev kandidatnih list v osrednjem volilnem uradu pri prizivnem sodišču.

GROZNA SMRTNA NESREČA NA DELU V ŽAVLJAH

Valji valjarnice v železarni AFA zmečkali delavcu roko in prsni koš

Nesrečnež je bil na mestu mrtev, čeprav so drugi prisotni delavci takoj izklopili težak stroj, ki pa se zaradi vztrajnosti ni mogel takoj ustaviti

V Industrijskem pristanišču v Zavljah se je včeraj okrog 18. ure dogodila pretresljiva smrtna nesreča. 42-letni delavec Mario Perossa iz Milj, Ul. Forti 1, se je smrtno ponesrečil pod valji valjarnice železarne AFA (Acciaieria Ferriera Adriatica) v Ul. Caboto 24, kjer je bil zaposlen.

Perossa je pred koncem dela naravnaval razdaljo med valji težkega stroja, ki je bil tedaj v pogonu. Pri tem se je preveč približal vrtečim se valjem in se sklonil nanje. To je bilo zanj usodno. Rob suknjiča mu je zašel med valja in ta sta nesrečnemu delavcu zagrabila levo roko ter mu jo zmečkala. Nekateri prisotni delavci, ki so tedaj čistili pod, so Perossi takoj priskočili na pomoč, da bi ga rešili izpod valjev. Nekdo je skočil in odklopil električni motor, ki je poganjal valjarnico, toda bilo je že prepozno. Težki stroj se zaradi vztrajnosti ni takoj ustavil in medtem so valji že potegnili Perosso ter mu zmečkali prsni koš, da je bil na mestu mrtev.

Na kraj strašne nesreče so prihiteli bolničarji RK, toda dežurni zdravnik dr. Gunado Derossi ni mogel več pomagati. Sestavil je samo potrdilo o smrti zaradi zmečkanega prsnega koša in hudih notranjih poškodb. Prihiteli so tudi agenti s komisariata pri Sv. Soboti in agenti znanstvenega oddelka policije. Po opravljenih formalnostih so truplo nesrečnega Perosse prepeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Policisti so prevzeli nehva-ležno dolžnost, da so o nesreči obvestili Perossove sorodnike.

OD 5. NOVEMBRA DALJE

Četrto cepljenje s Sabinovim cepivom

Občinski urad za zdravstvo in higieno sporoča, da bo ministrstvo za zdravstvo dodelilo 4. obrok Sabinovega cepiva v novembru. Zaradi tega se bo začelo 5. novembra cepljenje vseh otrok, ki so dobili že prve tri obroke.

Omenjeni urad opozarja, da bo 4. cepljenje preloženo za 30 dni naprej od prej določenega datuma, ki je bil označen na odrezkih, katere so izročili ob prejšnjem cepljenju. Izključene so seveda nedelje in prazniki.

Še en avtomobil za ugrabitev Vurdelje?

Preiskava, ki jo vodijo agenti političnega oddelka policije v zvezi s poskusom ugrabitve predsednika srbsko pravoslavne skupnosti, se nadaljuje. Včeraj se je izvedelo, da so policisti našli še drugi avtomobil, katerega so se mislili poslužiti za ugrabitev. Prvi avto, črni «lancia aurelia» last Paolinija, je že nekaj dni prakiran v bližini kvesture. Poleg šestih oseb, ki so jih agenti prijavili sodišču, so agenti v zadnjih 24 urah baje prijeli še eno in jo sedaj zaslišujejo.

Avto podrl žensko v Ul. Ponziana

Žrtev prometne nesreče je postala včeraj popoldne 40-letna gospodinja Maria Colombin z Istrske ulice 28. Hotela je prečkati Ul. Ponziana v bližini križišča Ul. C. Belli, pa jo je podrl 27-letni uradnik Giorgio Montanari iz Ul. Commerciale 123, ki je z avtom TS 68325 vozil proti Ul. Orlandini. Montanari je Colombinovi priskočil na pomoč ter jo s svojim avtom odpeljal v bolnišnico. Ponesrečenko so sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo morala zdraviti 20 dni zaradi več ran in udarcev po glavi, čelu, nad levim očesom z verjetno omejenostjo vida.

Avto v motofurgon

Včeraj zjutraj je v bolnišnici zaprosil za zdravniško pomoč 20-letni Giorgio Tibalt iz Ul. Giarizzole 20, katerega so pridržali na nevrokirurškem oddelku zaradi udarca v glavo in verjetnega pretresa možgan. Tibolt, ki bo okreval v enem tednu, je povedal, da je malo prej vozil motofurgon «ape» TS 26934 po Ul. San Giusto proti Ul. San Michele. Nenadoma se je vanj z avtom TS 65637 zaletel od zadaj Bruno Opeka z Bazovice 228. Pri nesreči se je Tibolt pobil v notranjosti furgona.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

PROTI NOVIM ODPUSTOM

Enotna tridnevna stavka v kovinarskem podjetju ORION

Delavci stavkajo tudi proti skrčenemu delovnemu urniku

Pred tremi meseci sta sindikata kovinarjev pristala na zahtevo podjetja ORION v industrijskem pristanišču, da skrajša delovni urnik delavcev. Upoštevala sta namreč delovno krizo, ki je nastala v podjetju in s tem pokazala razumevanje za njegove težave. Sedaj je potekel določeni rok in sindikata sta pričakovala, da se bo ponovno uvedel reden delovni urnik za vse delavce. Toda podjetje ni storilo tega in je nasprotno sporočilo, da bo odpustilo 22 delavcev in 12 uradnikov. Oba sindikata sta se tem odpustom takoj uprla in zahtevala uvedbo rednega delovnega urnika. Ker ni dalo vodstvo povoljnega odgovora, sta napovedala enotno stavko, ki se bo pričela danes zjutraj in bo trajala do torka zjutraj.

● Danes zvečer ob 18.30 bo na sedežu Krožka za socialne študije «G. Salveminij» v Ul. Mazzini 32 diskusija o De Santisovem filmu «Italijani — dobri ljudje». Uvodno poročilo bo podal kritik radia Trst Carlo Ventura.

Deželno zasedanje upravljavcev bolnišnic

Deželni odbornik za higieno in zdravstvo dr. Nardini je sporočil, da se bo udeležil deželnega zasedanja upravljavcev bolnišnic, ki bo v nedeljo v San Danielu v Furlaniji. Gre za prvo pobudo te vrste v deželnem merilu. Namene tega zasedanja je odborniku orisal predsednik upravnega sveta bolnišnic v San Danielu. Glavno poročilo bo podal predsednik videmske bolnišnice o temi «Bolnišnice in zdravstvena organizacija v deželi».

PO DVEH NOČEH NA ODPRTEM MORJU

Tragična smrt mladeniča zaradi hude premraženosti

Namenjena sta bila s čolnom iz Izole v Koper, toda valovi so ju zanesli proti Gradežu, kjer ju je našla ribiška ladja

Za Franca Robeka in Jožeta Optička, dva 25-letna fanta iz Izole, se je potovanje na motornem čolnu iz Izole do Kopra tragično zaključilo.

Optička je včeraj v bolnišnici v Gradežu izdihnil zaradi premraženosti, Robek pa si je po dveh nočeh na odprtem in razburkanem morju vendarle nekoliko opomogel in je zaprosil, da ga pošljejo domov.

Fanta sta v sredo odpotovala z motornim čolnom iz Izole. Nameravala sta pripluti v Koper, kjer naj bi pustila motor čolna pri mehaniku za potrebno revizijo. Med plovbo pa se je motor pokvaril in Optička ter Rob

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Dolgoletne homatije v pravdanju med dobaviteljem in prodajalko zelenjave

Pravdo je dejansko izgubil moški, ki je žensko oklofutal v trgovinici, ker mu ni takoj plačala dolga

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Tavella, zapisnikar De Paoli, obramba Segariol) se je morala zagovarjati 45-letna Stefania Venceslava Punis por. Logar iz Milj — Pianezzi 460/B, ki je bila obtožena, da je po krivem obdolžila trgovca na debelo s sadjem in zelenjavo Nataleja Di Pinta, da ji je prizadejal telesne poškodbe, čeprav je vedela, da je bil prizadeti nedolžen. Obtožnica je še trdila, da si je ženska sama prizadejala določene poškodbe, samo da bi dokazala Di Pintovo krivdo.

Gre za zapleten sodnijski primer, kjer predstavlja zadnja obravnava samo drugo in zaključno dejanje. Še preden bi torej spregovorili o njenem zaključku, menimo, da je potrebno pojasniti na kratko bistvo dolgega spora, ki se vleče že celih pet let.

Bilo je leta 1959, ko je Punisova delala v trgovini s sadjem in zelenjavo v Ul. Combi 7. Ženska je stalno odjemala sadje in zelenjavo pri Di Pintovem trgovskem podjetju na debelo, ki ima svoj sedež na Nabrežju Avgusta Oktavijana. V določenem trenutku pa se je znašla v finančnih težavah ter je jemala blago na kredit. Počasi se je nabralo dolga za okoli 170 tisoč lir.

Ženska je pozneje trdila, da se je sporazumela z Di Pintom, da bo dolg povrnila v obrokih. Moški pa baje ni bil mož beseda. 28. aprila 1959 je prišel v trgovino v Ulici Combi ter začel razgrajati. Po ženskinem zatrjevanju ji je začel groziti, zahtevajoč, naj takoj poravna dolg. Punisova mu je baje skušala dopovedati, da je še prejšnjega dne izročila njegovi tajnici določeni znesek, a še istega dne bi morala priti k njej; da bi prejela še nekaj denarja. Moški pa je ni poslušal. Nenadoma jo je zgrabil za vrat ter jo sunil nazaj. Pri tem se je poškodovala po vratu in trebuhu. Na poznejšem zdravniškem pregledu so res ugotovili ne ženski podobne telesne poškodbe.

Temu spopadu med Punisovo in Di Pintom ni prisostvovala nobena priča. Trenutek pozneje je prišel mimo Umberto Giona, ki je pozneje pričeval na sodišču. Punisova mu je dejala, da jo je Di Pinto zgrabil za vrat ter jo odrinil proti prodanji mizi, kjer je zadela s trebuhom ob vogal. Moški je izjavil, da je opazil na njenem vratu določene poškodbe.

Di Pinto pa je podal o dogodku čisto drugačno verzijo. Trdil je, da ga je ženska zgrabila najprej za vrat in potem za ovratnik ter ga skušala odvleči v shrambo, ki je za prodajalno. Ker se ji to ni posrečilo, je šla sama v shrambo ter si tam prizadejala določene poškodbe po obrazu. Di Pinto je baje še istega dne šel na karabinjersko postajo, toda bilo je že prepozno. Vrnil se je dan pozneje, kjer je prijavil zadevo nekemu karabinjerju. Ta je potem prišel pričevat na obravnavo.

Do tu goli dogodki, ki tvorijo podlago dolgemu sodnijskemu postopku, ki se je zaključil šele sedaj. Punisova je prijavila Di Pinta sodišču 1. aprila 1959. V prijavi je pojasnila potek dogodkov ter povedala ime priče (šlo je za Giono), ki je bil najbližji dogodkom, ki so se odigrali v trgovini. Di Pinto je s svoje strani vložil tožbo proti ženski v februarju leta 1960.

Tako se je začela dolga pot iskanja pravice, pri čemer pa je imel smolo prav Di Pinto. Že 4. aprila 1960 je tržaški sodnik spoznal Di Pinta za krivega ter ga obsodil pogojno na dva meseca zapora ter na povračilo sodnijskih stroškov. Sodnik je tedaj menil, da je bila Di Pintova krivda popolnoma dokazana. Pri tem se je opiral na ženskine trditve (poškodbe po vratu in po trebuhu) ter na izpoved priče Giona, ki je trdil, da je opazil določene poškodbe na ženskinem vratu. Pri tem je igralo važno vlogo dejstvo, da je Di Pinto trdil, da je bila Punisova poškodovana po obrazu (na zdravniškem pregledu teh poškodb niso ugotovili).

V obrazložitvi razsodbe je sodnik trdil med drugim, da se Punisova ni mogla poškodovati po trebuhu v shrambi, kajti tam ni nobene mize. Spričo tega je menil, da je ženskina verzija odgovarjala resnici. Pri vsem tem je menil, da pričevanje karabinjerja, ki ga je pozval na obravnavo obtoženčev zagovornik, ni bilo pristojno, ker agent ni bil priča dogodkov ter je podal neke izjave, ki niso bile časovno tesno povezane z njimi.

Di Pinto se je pritožil proti tej razsodbi. Do ponovne obravnave pred kazenskim sodiščem, ki je razsojalo v svojstvu prizivnega sodišča, je prišlo 21. februarja leta 1961. Tudi prizivni sodniki so menili, da je bila prvostopna razsodba popolnoma pravilna.

Di Pinto pa ni miroval. Ker mu ni preostalo nič drugega, se je pritožil na kasacijsko sodišče v Rimu. V obrazložitvi priziva je zahteval, naj ga sodniki oprostijo, ker ni zagrešil dejanja, ali pa naj mu vsaj priznajo pravico do amnestije. Kasacijski sodniki so 4. marca letos ugodili tej njegovi zahtevi ter ukinili kazenski postopek.

Medtem pa je šla naprej po začrtani poti obtožba, ki jo je Di Pinto vložil proti Punisovi zaradi obrekovanja. Do obravnave bi moralo priti že v juniju leta 1961, toda tedaj je odv. Segariol zahteval, naj se počaka na dokončno razsodbo kasacijskega sodišča glede obravnave proti Di Pintu. Ker je do te razsodbe prišlo letos v aprilu, so določili za ponovno obravnavo proti Punisovi 30. junij. Do razprave pa ni prišlo, ker je Di Pinto obvestil sodnike, da se je ne more udeležiti, ker je baje bolan. Obravnavo so spričo tega odložili na 10. oktober. Punisova je sicer prišla na sodišče, toda Di Pinta spet ni bilo. Njegov zastopnik je izročil sodnikom ponovno zdravniško potrdilo o njegovi bolezni. Kazenski sodniki so sicer odložili razpravo, toda obenem so naročili policijskemu zdravniku dr. Nicoliniju, naj prizadetega obišče na domu. Dr. Nicolini se je pred 3 dnevi odpravil na stanovanje Di Pinta, toda moškega ni bilo doma. Njegova žena mu je povedala, da je mož šel delat.

In tako je prišlo do končne obravnave glede klevetanja. Di Pinto se je po dolgem izmikanju prikazal na kazenskem sodišču, kjer je moral nastopiti kot priča. Nastale pa so ponovne težave: ko ga je predsednik Rossi pozval, naj priseže, mu beseda ni zalegla. Di Pinto je stavljal dlan na uho ter skušal s kretnjami dokazati, da je gluh. Predsednik je vpil na ves glas, pomagal pa mu je še sodnijski sluga. Vse skupaj pa ni nič zaleglo. Sodniki so se morali zateči k svinčniku ter postaviti priči pismena vprašanja. Di Pinto je na vsak način trdil, da se on Punisove ni dotaknil, «ker bi bilo kaj takega sramotno za vsakega moškega». Punisova pa je s svoje strani odločno potrdila, da odgovarja resnici vse, kar je izjavila v zvezi z Di Pintovim obnašanjem.

Spričo obsodb na sodišču in na kazenskem sodišču ter nadaljnjih ugotovitev je javni tožilec zahteval, naj sodniki oprostijo Punisovo zaradi pomanjkanja dokazov. Sodniki pa so jo oprostili, ker dejanja ni zagrešila.

Tatovi avtov na delu

Tatovi avtomobilov so vsak dan pridno na delu, pravzaprav se njih delovni urnik odvija v nočnih urah. V noči med 13. in 14. oktobrom so neznanci odpeljali dva avtomobila. Iz Salite Zugnano so odpeljali fiat 1100 TS 63167, ki ga je tam pustil 45-letni delavec Ernesto Ravalico, ki stanuje v isti ulici št. 4. Ko je naslednje jutro Ravalico prišel na cesto, ni našel več avta. Tatvino je prijavil na komisariatu pri Sv. Soboti, nekaj ur pozneje pa je snel prišel na komisariat in povedal, da je avto našel na Stari istrski cesti. Tatovi so pognali motor s tem, da so izvlekli žice električne napeljave in napravili stik. Na srečo niso šli daleč, tako je Ravalico že nekaj ur po tatvini našel svoj avto.

Neznanci, ki so v isti noči ukradli avtofurgon PD 34519, last prevozniškega podjetja «Maritan in Borgato», pa so prevozili daljšo pot. Avto so ukradli izpred stanovanja 40-letnega uradnika Tullia Gona v Ul. Giacinti 8, ki je avto imel na posodo, ter se odpeljali v Pieris, kjer pa so ga morali zapustiti, potem ko so povzročili prometno nesrečo. Poškodovan avto so našli karabinjerji iz Pierisa, ki so nemudoma obvestili Gona in prevozniško podjetje. Škoda na avtomobilu je precejšnja, približno 60.000 lir.

TOKIJSKA OLIMPIADA
pri Vas doma s televizorji svetovno znanih znamk
AUTOVOX, SIEMMENS in MINERVA
— produkcija 1965 po cenah primernih vsaki zahtevi —
JAMSTVO IN TEHNIČNA POMOČ
UGODNI PLAČILNI POGOJI
Izključni zastopnik RADIO T[illegible]VINA
SERGIO ROSELLI
TRIESTE — TRST, Ul. Tor San Piero 2 — Tel. 31294
IZVAŽAMO V VSE DRŽAVE fco BIVALIŠČE

Kino na Openah

predvaja danes, 17. t. m. ob 18. uri Universal film:

Il promontorio della paura

(RTIČ STRAHU)

Igrajo: GREGORY PECK, ROBERT MITCHUM, POLLY BERGEN, LORI MARTIN in drugi

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 17. t. m. ob 19.30 uri Cinemascope barvni film:

La pantera rossa

(Rdeči panter)

Lepi ženski in plemeniti tat

Igrajo: CLAUDIA CARDINALE, DAVID NIVEN, ROBERT WAGNER . CAPUCINE

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, dne 17. t. m. z začetkom ob 19.30 uri barvni film v Cinemascope:

Lenka e il puledro selvaggio

(Lenka in divji žrebec)

Igrajo: MILAN JEDLICKA — ZORA JIRAKOVA — JAROSLAV NEKOLNY

Goriško-beneški dnevnik

PO VESTEH IZ SINDIKALNIH KROGOV

Z novembrom bodo v Podgori ukinili eno izmeno v tkalnici

Ukrep bi zadeval okoli 400 delavk - Sestanka CISL

V okviru skrčevanja v zaposlovanju delovne sile tekstilnih obratov v Podgori in Ronkah, o katerem smo poročali pred dnevi, se je včeraj izvedelo, da namerava ravnateljstvo podgorske tekstilne tovarne ukiniti eno izmeno v tkalnici v Podgori. Ukrep naj bi pričel veljati 1. novembra, zadeval pa naj bi okoli 400 delavk. Če upoštevamo, da so v tem obratu že skrajšali delovni tedenski čas, tedaj bo novi ukrep nadalje poslabšal gospodarski položaj večjega števila družin.

Vest o nameravani ukinitvi ene izmene v tekstilnem obratu v Podgori se je včeraj razširila med sindikalnimi predstavniki, vendar pa je še vedno poluradnega značaja, ker notranja komisija do včeraj še ni prejela nikakršnega obvestila.

CISL sporoča, da bo v nedeljo 18. oktobra ob 10. uri na sedežu sindikata v Ul. Roma 20 v Gorici sestanek članov sindikata, bivših uslužbencev Zavezniške vojaške uprave. Na sestanku bodo prisotni predstavniki kategorije iz Trsta. Proučili bodo še nerešena vprašanja, med katerimi tudi vprašanje količnika. Organizacija poziva k udeležbi vse člane.

V ponedeljek 19. okt. ob 16.30 pa se bodo na sedežu CISL v Gorici sestali državni uslužbenci, katerim bodo predstavniki stroke FILS prebrali besedilo zakonskega osnutka vladi o konglobiranju prejemkov. Zakonski osnutek je predložila vlada, sindikalna stroka FILS-CISL pa bo povedala, kakšno je njeno stališče.

Pri pokrivanju tovornika je padel z njega na tla

Včeraj zjutraj okrog 7,15 so poklicali avto Zelenega križa v Ul. Brigata Re v Ločniku, kjer se je ponesrečil na dvorišču svojega doma, v isti ulici na št. 30, 32-letni Giovanni Cargniel. Mož je avtoprevoznik in je splezal na svoj tovornik na dvorišču, da bi ga pokril s platnom. Pri tem pa mu je spodrsnilo, da je padel s tovornika in se poškodoval.

Odpeljali so ga v goriško civilno bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarec na glavi z rano na čelu ter so ga pridržali za 15 dni na zdravljenju

Usoden padec po stopnicah

Včeraj dopoldne okrog 9.30 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 71-letno Justino Planišček, iz Gorice, Ul. Manzoni 16. Pri padcu po stopnicah na svojem domu se je ranila na desnem zapestju. V bolnišnici so jo pridržali za 15 dni na zdravljenju.

Cesta v Ločniku zaprta za promet

Zaradi napeljave vodovoda bodo z današnjim dnem zaprli za promet Ul. Camposanto v Ločniku, in sicer odsek med Ul. Rivoli in pokopališčem. Cesta bo zaprta za promet 10 dni.

PROTESTNO PISMO ŠTANDREŠKIH POSESTNIKOV

Hočemo ohraniti našo zemljo in slovenski značaj vasi

Demokristjanska večina pri svojih sklepih tega protesta ni upoštevala

Kot smo omenili že v poročilu z zadnje seje občinskega sveta, je 40 neposrednih obdelovalcev zemlje iz Štandreža poslalo pred dnevi goriškemu županu protestno pismo. V njem izjavljajo, da nasprotujejo načrtu za industrijsko področje z naselitvijo več tisoč delavcev v Štandrežu, ker hočejo ostati lastniki svoje zemlje in ohraniti slovenski značaj Štandreža.

Štandreška zemlja, ki jo obdelujejo že stoletja, daje prvovrstno zelenjavo, ki jo odvažajo domačini v Trst. V tem času industrijske in kmetijske krize je industrijsko področje v zamišljenem obsegu pri nas nepotrebno in nevarno, ter ima namen uničiti slovenska naselja. Zato se podpisniki protivijo odvzemu njihove zemlje po zakonu 167, od 18.4.1962, ki ima tak uničevalni namen.

Pismo se zaključuje s prošnjo na župana, občinski odbor in občinski svet, da bi preprečili odobritev tega ukrepa v škodo slovenske narodne manjšine.

Kot znano je demokristjanska večina v občinskem svetu skupaj s fašisti izglasovala omenjeni zakon, ne da bi pri tem upoštevala protest in priporočilo štandreških direktnih obdelovalcev.

Trčenje vespistov v Tržiču

V Ul. Terenziana v Tržiču, na cesti, ki pelje iz Tržiča proti Štarancanu, sta se včeraj ob 16. uri frontalno zaletela dva vespista. Giuseppe Vidalich, star 27 let, bivajoč v Ul. Colombo 83, se je peljal proti Štarancanu. V nasprotni smeri se je pripeljal 26-letni Isolino Ferlat iz Ul. S. Giorgio v Štarancanu. Trčila sta na Ferlatovi polovici ceste, iz Ul. S. Giorgio v Štarancanu. Trčila sta na Ferlatovi polovici ceste, ker je Vidalich zapeljal na njegovo stran, verjetno z namenom, da bi prečkal cesto. Pri trčenju se je Ferlat poškodoval po obrazu in palcu na levi nogi. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Okreval bo v 10 dneh.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Zaradi preobilice dežja so v Sovodnjah brez pitne vode

Reke in potoki so prestopili bregove - Ureditev ceste Brišče - Ronac - Pojedina z ustreljenim srnjakom

Zadnji nalivi so zajeli tudi Beneško Slovenijo in povzročili številne poplave. Reke in potoki so močno narasli in prestopili bregove. Tako je Idrijca pri Praprotnem prestopila bregove in preplavila polje med Praprotnim in Čedadom. V Čedadu so morali prekiniti dobavo električnega toka in na področju Grmeka in Št. Lenarta so imeli več zemeljskih usadov, ki so za nekaj časa prekinili na nekaterih cestah tudi promet. Pravtako je prestopila nasipe ob straneh Malina pri kraju Ronchis in poplavila nekaj polja.

Čeprav se to čudno sliši, pa je vendar res, da je osemdnevno deževje pripravilo vaščane iz Sovodenj, da so ostali brez vode. Potok Alberone je namreč tudi narasel, prestopil bregove in pokvaril vodne cevi nad vasjo. Posledica te okvare je, da je okrog 5000 ljudi ostalo brez pitne vode, ker so jo prejemali prav preko tega vodovoda. Domačini pričakujejo, da bodo okvaro takoj popravili in normalizirali oskrbo z vodo.

Pred dnevi je bila v Čedadu kot gost domačih šahistov, skupina slovenskih šahistov iz Žalca v Savinjski dolini. Ob tej priliki so organizirali prijateljsko srečanje v katerem so domačini premagali goste iz Slovenije z rezultatom 5 proti 3. Pred odhodom so se gostje zahvalili za izkazano gostoljubje in izrazili željo, da bi jim čedadski šahisti vrnili obisk.

Občinska uprava v Podbonescu je sprejela sporočilo, da bo dobila izredni državni prispevek poldrugega milijona lir, ki ji je potreben za ureditev ceste Brišče - Ronac, ki je v zelo slabem stanju in v resnici potrebna temeljitega popravila. Domačini so sprejeli vest z zadovoljstvom na znanje in upajo, da ne gre samo za predvolilno obljubo, ampak da bodo cesto v resnici tudi uredili.

Domačemu lovcu Francu Corincigu sta prišla na pot, ko je bil na lovu na pobočju Stare gore, dva lepa srnjaka. Kot dober lovec je takoj nameril puško, sprožil in v resnici zadel obe živali. Zadetek pa ni bil smrtonosen in obe živali sta pobegnili. Corincig ju je zaman zasledoval nekaj 100 metrov, ker sta srnjaka izginila v grmovju. Pozneje so eno od zadetih živali našli vaščani mrtvo v gošči, blizu vasi Pugessimo. Odnesli so jo domov in priredili lovsko večerjo za vse sosede, pri kateri je bil glavni krožnik srnjak.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 18,3 stopinje ob 12.30, najnižjo 10,4 ob 3.30; povprečna dnevna vlaga 75-odstotna.

PREDVČERAJŠNJIM V UL. SANTA CATERINA V TRSTU

Policija vdrla v prostore skrivne hazardne igralnice

Pri igri so presenetili 10 oseb, katerih imena pa niso znana - Zaplenjeni žetoni v vrednosti 600.000 lir

Agenti komisariata na Trgu Dalmazia so predvčerajšnjim okrog polnoči zasačili 10 oseb pri nedovoljeni hazardni igri «chemin de fer». Vdrli so v prostore dozdevnega športnega krožka «Aurora» v drugem nadstropju stavbe v Ul. Santa Caterina 7, kjer je imelo svojčas sedež Pomorsko združenje (Lega navale), ki se je potem preselilo v Ul. Ghega. Prostore z 19 sobami je potem 1. januarja letos, prevzel v upravljanje Guglielmo Bellettati iz Ul. Parini 15 ter pod krinko športnega krožka «Aurora», katerega je bil tudi predsednik, uredil sobo s tremi vrati za igralnico. Vrata so bila stalno zaklenjena in ključe je imel čuvaj.

Pri vdoru v igralnico, so se agenti znašli v težavah, ker so morali pregledati celo vrsto praznih sob predno so vdrli v igralnico, kjer je za zeleno mizo sedelo deset moških. Policisti so pri tej bliskoviti akciji zaplenili žetone v vrednosti okrog 600.000 lir, deset snopičev igralnih kart, železne škatle, ki so služile za blagajne, vrsto lesenih lopatic za pobiranje kart ter ameriško «slot machine», ki je po zakonu prepovedana. V prostorih krožka je deloval tudi nedovoljen bar in agenti so zaplenili 100 steklenic raznih pijač, od vina in piva do likerjev, za katere je predpisano dovoljenje za prodajo.

Igralnica je delovala že precej časa, odprta pa je bila samo v četrtkih in sobotah. Vsak igralec, ki je prišel v igralnico, je moral plačati 3.000 lir vstopnine za vsako noč. V glavnem so bili vneti obiskovalci igralnice uradniki in mali trgovci. Neki uradnik je pred nekaj dnevi zapravil pri igri približno 250.000 lir. Med obiskovalci so organizatorji raznesli glas, da imajo za delovanje igralnice predpisano dovoljenje oblasti, čeprav je znano, da je hazardna igra kazniva po členu 718 in 719 kazenskega zakonika.

Agentom s komisariata na Trgu Dalmazia so že pred časom prišle na uho govorice o delovanju skrivne igralnice v prostorih lažnega športnega krožka, ker so se nekatere zakonske žene pritoževale, da njihovi možje zapravljajo ogromne vsote denarja pri hazardni igri.

Policisti so uvedli preiskavo, vendar dokler ta še traja, so zelo skopi s podatki o osebah, ki so sodelovale pri hazardni igri. Vsi tisti, ki so jih agenti zasačili, so priznali, da so igrali hazardne igre. Pričakuje se, da bodo policijske oblasti bolj darežljive s podatki, ko bodo zaključile preiskavo.

Z motofurgonom podrl priletno žensko

V Ul. Madonnina se je včeraj zjutraj okrog 7.30 dogodila huda prometna nesreča, 88-letna gospodinja Caterina Lantieri iz Ul. Pallini 1 je v bližini stavbe št. 17 hotela prečkati cesto. Tedaj je v smeri proti Trgu Sansovino z motofurgonom «Ape» TS 25055 privozil 20-letni Claudio Udina iz Ul. San Maurizio 9. Ko je Udina zagledal žensko sredi ceste, je skušal ustaviti vozilo, toda čeprav je takoj pritisnil na zavoro, mu to ni uspelo. Trčil je v Lantierijevo in jo podrl. Nekateri mimoidoči so ponesrečenki priskočili na pomoč in nekdo je poklical rešilni avto RK. Bolničarji so Lantierijevo prepeljali v bolnišnico, kjer so jo s pridržano prognozo nujno pridržali na nevrokirurškem oddelku zaradi rane na čelu, zloma nosne kosti, krvavenja iz nosa in živčnega pretresa. Na kraju nesreče so potrebne formalnosti opravili agenti prometne policije.

Z lambreto zavozil v jarek ob cesti

Sinoči so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico 23-letnega Giuliana Chermazza iz Milj, Zindis 193 ter ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v dveh tednih zaradi ran in udarcev po čelu, desnem kolenu, desni rami, ličnici in nosu. Ponesrečenca je v rešilnem avtu spremljal v bolnišnico njegov 20-letni prijatelj Vladimiro Paver iz Milj, Ul. Bembo 2, ki je povedal, da se je Chermaz ponesrečil okrog 17,30, ko se je z lambreto TS 18818 vozil iz Campor proti Miljam. Ko je privozil na ovinek v bližini TV oddajnika, je iz neznanih razlogov izgubil nadzorstvo nad lambreto, zavozil s ceste in se prevrnil v 3 metre globok jarek ob cesti.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA

Ukradena kolesa je policija našla v mestni zastavljalnici

Zaradi slabe zavore je smrtno povozil pešca

Pod obtožbo tatvine in prevzema ukradenega blaga se je moral včeraj dopoldne zagovarjati pred goriškim okrožnim sodiščem v Gorici 44-letni Mario Giovannini, ki stanuje v kazermetah v Ul. Montesanto 133 v Gorici. V obtožnici je rečeno, da je v noči od 2. na 3. novembra lani ukradel z nekega dvorišča na Kornu kolo in da je prevzel od mladoletnega B.B. neko drugo kolo, čeprav je vedel, da ga je tudi ta ukradel in sicer v Ul. Colombo v Stražicah. Obe tatvini sta prijavila lastnika ukradenih koles in na podlagi opisa je policija odkrila obe kolesi v mestni zastavljalnici ter preko njih tudi Giovanninija, ki ju je zastavil.

Pri včerajšnji razpravi je Giovannini izjavil, da je prejel od B.B. kolo ne da bi sumil, da je bilo ukradeno in z namenom, da ga bo zastavil. Za svoje kolo pa je dejal, da ga ni ukradel, ampak da ga je našel v Ul. Carducci ter bil prepričan, da je od njegovega prijatelja in se je s kolesom tudi peljal do kavarne Garibaldi, kjer je menil da bo dobil tega svojega prijatelja in mu vrnil kolo. Ni ga dobil in pozneje je dal kolo v zastavljalnico.

B.B. pa se je izgovoril, da ni ukradel nobenega kolesa in da ima že svoje. Sodišče je B.B. oprostilo zaradi mladoletnosti, Giovanninija pa so obsodili na 13 mesecev in 15 dni zapora ter plačilo 60 tisoč lir globe. Obtoženca sta branila odv. Jacuzzi in Testa.

Sodišče je spoznalo za krivega 21-letnega Aligija Rivolta iz Slovrenca ter ga obsodilo pogojno in brez vpisa v kazenski list na tri mesece zapora ter na odvzem voznega dovoljenja za sedem mesecev. Rivolt je dne 28. marca letos s svojim poltovornikom povozil v Ul. Aquileia v Gorici 66-letnega Alojzija Velikonjo, ki je stanoval v Ul. Aquileia 66, ter je takrat peš prečkal cesto. V obtožnici je rečeno, da je Rivolt prepozno opazil pešca ter zato ni preprečil nezgode pa tudi sprednja zavora pri vozilu ni bila dobra. Velikonja je čez dva dni podlegel poškodbam. Na zavoro se je izgovarjal tudi Rivolt in dodal, da je pešec prečkal cesto izven črtkaste proge. Branil ga je odv. Jacuzzi.

Drž. tožilec dr. Santanastaso, *preds. sodišča dr. Storto, sodnika Arculeo in De Carlo.*

Avtomobil povozil dečka ki je pritekel iz šole

Nekaj po dvanajsti uri je avstriska avtomobilistka povozila 7-letnega Giovannija Vargiuja iz Ločnika. Deček je pritekel iz šole čez cesto. Vtem se je iz Gorice pripeljala s taunusom 50-letna Eleonora Attems, poročena Schmertzing, doma na Dunaju, ki je dečka povozila in ga hudo poškodovala. Z avtomobilom nekega časopisnega podjetja so dečka odpeljali v civilno bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto, kjer so ga pridržali na opazovanju zaradi udarca v glavo in v kolk, šoka in pretresa možganov. Na kraj nesreče so poklicali prometno policijo, ki je proučila vzroke nesreče. Ni še popolnoma dognano, ker ni bilo opaziti znamenj zaviranja, ali se je nesreča pripetila na zebrastem prehodu ali izven njega.

Na delu v podjetju SILES ob Tržaški cesti se je med rezanjem furnirja ranila z rezalnim strojem v kazalec leve roke 23-letna Graziella Dallera iz Mariana. V civilni bolnišnici so ji rano obvezali ter jo poslali domov na zdravljenje za 6 dni.

Za deset dni so pridržali na zdravljenju 44-letnega Prima Bertonija iz Romansa. Berton se je z motorjem peljal po Majnici Na vsem lepem pa je izgubil oblast nad krmilom ter zavozil s cestišča v steber električnega voda. Pretresel si je možgane in se ranil po čelu. V bolnišnico so ga pripeljali z rešilnim vozom Zelenega križa.

VESTI IZ SOVODENJ

Sporazum z Gorico za trošarino proste cone

Posebna komisija izdeluje statut za industrijsko cono

Na sestanku, ki ga je imel občinski izvršni odbor iz Sovodenj prejšnji teden s predstavniki goriške občine na županstvu v Gorici, so govorili tudi o razdelitvi dohodkov trošarine iz naslova proste cone, do katerih imajo sedaj pravico tudi Sovodnje in njihovi občani. Sprejeli so sklep, da bodo na osnovi podatkov, ki jih bo dala trgovinska zbornica, določili delež dohodka iz tega naslova, ki pritiče sovodenjski občini na osnovi potrošnje blaga proste cone na področju te občine, ki se nahaja v okviru proste cone. Goriški župan dr. Gallarotti je s tem v zvezi zagotovil, da bodo te dohodke nakazali tudi za nazaj za vso dobo, odkar je stopil v veljavo odlok, ki priznava tudi Sovodnjam pravice proste cone, za katere so se toliko let zaman borili in je bilo potrebno posredovanje socialističnega senatorja Bonačine, da so to dosegli.

Pred dnevi je imel občinski odbor tudi svojo običajno sejo, na kateri so obravnavali razne tekoče zadeve in se med drugim pogovorili tudi o obnovi pogodbe za pobiranje trošarine.

Glede ureditve skupne industrijske cone z Gorico je sedaj na delu posebna komisija, ki naj bi s sodelovanjem urbanista prof. Piccinata izdelala statut po katerem bodo urejeni odnosi med obema občinama v okviru industrijske cone. Kot so poudarili že na vseh dosedanjih sestankih, si pridržuje občinska uprava iz Sovodenj pravico odločanja v vseh primerih, ko gre za področje te občine, zlasti pa glede gradnje novih stanovanj, ki ne smejo služiti kakim raznarodovalnim špekulacijam, ampak predvsem potrebam domačega prebivalstva.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO, Verdijev korzo št. 57, telefon 28-79.

V SREDO V DVORANI OTON ŽUPANČIČ V ŠTANDREŽU

Športno društvo Dom je imelo svoj občni zbor

Izvolili so odbor, ki bo vodil njegovo delovanje

V sredo, 14. t. m. se je vršil v prosvetni dvorani Oton Župančič v Štandrežu občni zbor društva Dom. Kakor je vsem znano, je bil ta občni zbor prvi, ki ga je Dom sklical, ter je izrednega pomena zlasti zaradi tega, ker bo društvo imelo poslej izvoljeno, ne pa začasno vodstvo. Takšen zbor je bil torej nujno potreben tudi zaradi tega, ker je število domovcev letos močno poraslo, zlasti v Štandrežu, kjer so poartvovalni mladi športniki in z njimi vsi mladinci v vasi dogradili in otvorili novo odbojkarsko igrišče.

Ob mnogoštevilni udeležbi aktivnih članov in simpatizerjev je Jožef Cej, ustanovitelj in trener Doma, otvoril sejo s tem, da je v glavnih obrisih očrtal delovanje društva ter nakazal njegov smoter in pomen za slovensko mladino na Goriškem. Sledila je obsežna in živahna diskusija, v katero so posegli številni udeleženci.

Glavni cilj občnega zbora pa so bile volitve novega odbora. Odborniki so bili soglasno izvoljeni z velikim navdušenjem vseh prisotnih, ki so jim želeli uspešnega dela, da bi se že dosedanjim blestečim uspehom v odbojkarskem športu pridružili še novi.

ZAKLJUČEK ODBOJKARSKEGA TURNIRJA

Prehodni pokal «Štandrež '64» zmagovalni ekipi Romana-Gabro

Sledijo v zaporedju Milan, Pri konzumu, Pri Pavli, Zgonik in Turri

V torek, 13. oktobra so se odigrale zadnje tekme odbojkarskega turnirja «Štandrež 64» v telovadnici na Katarinijevem trgu v Gorici. Prvi spopad je bil med neporaženo ekipo Romana-Gabro in Turrijem, ki se je končala v korist favorita, se pravi prve ekipe. Omenimo naj, da favorit ni igral v najboljši postavi zaradi odsotnosti odličnega tolkača Jordana Zavadlava. Tudi v naslednji tekmi proti ekipi Pri konzumu je Turri ostal praznih rok. Pokazalo se je, da se je ekipa Pri konzumu prepočasi vživela v turnir.

Zadnja tekma, ki je za končno uvrstitev na lestvici zelo važna, se je odigrala v zelo napetem stanju in burnem navijanju gledalcev, ki so prišli v telovadnico navzlic slabemu vremenu. Prvi set je osvojila ekipa Pri Pavli, nakar je Milan stanje izenačil. Zaradi pozne ure je bila igra za dosego odločilnega seta preložena na prihodnjič.

Izidi tekem:

«Romana-Gabro» - «Turri» 2:0 (15:13, 15:11)

«Turri» - «Pri konzumu» 0:2 (9:15, 7:15)

«Pri Pavli» - Milan» 1:1 (15:11, 13:15). Tekma se bo dokončala prihodnjič.

Lestvica

Ekipa	št.tek.		toč.
Romana-Gabro	5	10	(10:0, 152- 91)
Milan	4	6	(6:4, 129-107)
Pri konzumu	5	6	(6:4, 136:115)
Pri Pavli	4	4	(4:5, 112-117)
Zgonik	5	2	(3:8, 118-161)
Turri	5	0	(2:10, 117-173)

Prireditelji turnirja vabijo vse igralce, navijače in simpatizerje nastopajočih ekip na «veseli večer», ki se bo vršil v prostorih kluba in se bo zaključil z nagrajevanjem posameznih igralcev in podelitvijo prehodnega pokala «Štandrež 64» zmagovalni ekipi.

Za boljše razpoloženje bodo poskrbeli Nomadi.

Kino

VERDI. 17.15: «SS 117 minaccia Bangkok», K. Mathews in A. M Pierangeli. Barvni kinemaskopski film. Zadnja predstava ob 22.

CORSO. 17.15: «La signora e i suoi mariti», S. Mac Laine, P. Newman in R. Mitchum. Ameriški barvni kinemascopski film. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 17.30: «Cadavere per signora», Silvia Koščina in Franchi Ingrassia; italijanski črnobeli film; prepovedan mladini pod 14. letom starosti; zadnja ob 21.30.

CENTRALE. 17.00: «Una pallottola per un fuori legge», Rarren Mc Gavin in Audie Murphy; ameriški barvni film; zadnja ob 21.30.

šport šport šport šport šport

ŠESTI DAN OLIMPIJSKIH IGER V TOKIU

Od enajstih zlatih kolajn štiri za ZDA in dve za SZ

Zopet vrsta svetovnih rekordov v plavanju

TOKIO, 16. — Brez dvoma bo šla letošnja olimpiada v anale kot pokopališče svetovnih rekordov. Posebno v plavanju, kjer ne mine dan, da ne bi tekmovalec ali tekmovalka zrušila stare veljavne čase. Danes je prišla na vrsto Sharon Stouderjeva na 100 m metuljčka. Američani so s štafeto 4 x 100 m v 4 slogih prvič preplavali progo v času pod 4', Thompson Mann pa je v hrbtnem slogu med štafeto izboljšal svetovni rekord na 100 m. V atletiki je Angležinja Packerjeva izboljšala rekord v teku na 400 m, sovjetska predstavnica Gorčakova pa je zrušila v kvalifikacijah v kopju rekord, ki je pripadal njeni rojakinji Ozolinovi. Nov svetovni rekord je dosegel tudi sovjetski dvigalec uteži Plukfelder in Madžar Laszlo Hammerl v streljanju z malokalibrsko karabino.

Danes so oddali 11 zlatih nagrad. Največ so jih pobrali Američani: 2 v atletiki in 2 v plavanju. Sovjetska zveza je obogatela za dve zaradi zmage v dviganju uteži in v ekipnem tekmovanju v moškem floretu. Vse ostale pa so pripadle Poljski, Romuniji, Novi Zelandiji, Madžarski in Belgiji.

V atletiki je največje presenečenje pripravila skoraj nepoznana 17-letna Romunka Penesova v metu kopja. Italijani so z Moralejem prišli do bronaste kolajne v teku na 400 m ovire, medtem ko sta Jugoslovana Važič in Červan popolnoma odpovedala na 5000 m dolgi progi. Edino Stamejčičeva se dobro drži v peteroboju in je trenutno po 3 panogah na petem mestu.

V kolesarstvu se je goriški Slovenec Jurij Uršič, ki nastopa za italijansko reprezentanco, uvrstil v zasledovalni vožnji v polfinale. Žal se bo moral spoprijeti s svetovnim prvakom Groenom, vendar ima kljub temu možnost, da si osvoji bronasto nagrado.

Medtem ko je bila Jugoslavija zaradi poraza z ZDA izločena iz nadaljnjega tekmovanja v košarki, ima Italija še možnost, da se uvrsti v finalno skupino. Italijani so namreč premagali Madžarsko, njihovi najbolj nevarni tekmeci Poljaki pa so danes izgubili s Portorikom.

Jugoslovanska plavalca Dijaković in Rogušić sta izpadla,

Včeraj v Tokiu

ATLETIKA

FINALE

400 m ovire:
1. WARREN CAWLEY (ZDA 49"6
2. J. Cooper (VB) 50"1
3. S. Morale (It.) 50"1
4. Knocke (Avstral.) 50"4
5. Luck (ZDA) 50"5
6. R. Frinolli (It.) 50"7
7. Anisimov (SZ) 51"1
8. Geeroms (Belg.) 51"4

800 m moški:
1. PETER SNELL (N. Zel.) 1'45"1 (nov olimpijski rekord)
2. Crothers (Kan.) 1'45"6
3. Kiprugut (Kenija) 1'45"9
4. Kerr (Jam.) 1'45"9
5. Farrel (ZDA) 1'46"6
6. Siebert (ZDA) 1'47"
7. Bogazki (Nem.) 1'47"2
8. Pennevaer (Bel.) 1'50"5

Troskok:
1. JOŽEF SCHMIDT (Poljska) 16,85 m (nov olimpijski rekord)
2. Fedosejev (SZ) 16,58
3. Kravčenko (SZ) 16,57
4. Alsop (VB) 16,46
5. Ciochina (Rom.) 16,23
6. Hinze (Nem.) 16,15
7. Stojkovski (Bolg.) 16,10
8. Ruckborn (Nem.) 16,09

100 m ženske:
1. WYOMJA THYUS (ZDA) 11"4
2. McGuire (ZDA) 11"6
3. Klobukowska (Pol.) 11"6
4. White (ZDA) 11"6
5. Cobian (Kuba) 11"7
6. Black (Avstral.) 11"7
7. Gorecka (Pol.) 11"8
8. Hyman (VB) 11"9

Kopje ženske:
1. M. PENES (Rom.) 60,54 m
2. Rudas (Madž.) 58,27
3. Gorčakova (SZ) 57,06
4. Kaledene (SZ) 56,31
5. E. Ozolina (SZ) 54,81
6. Diaconescu (Rom.) 53,71

KVALIFIKACIJSKA TEKMOVANJA

200 m moški

V polfinale so se uvrstili: Drayton (ZDA), Berruti (It.), Jegathesan (Malazija), Delecour (Fr.), Carr (ZDA), Ottolina (It.), Schumann (Nem.), Herrera (Ven.), Jerome (Kan.), Stebbins (ZDA), Bambuck (Fr.), Bou Chald (Mar.), Roberts (Trinidad), Foik (Pol.), Genevay (Fr.), Luitjes (Pol.).

5000 m

V finale so se uvrstili: Jazy (Fr.), Baillie (N. Zel.), Beidjuk (SZ), Wiggs (VB), Dellinger (ZDA), Helland (Norv.), Gammudi (Tun.), Schul (ZDA), Norpoth (Nem.), Clark (Avstral.), Keino (Kenija), Lutov (SZ).

400 m ženske

V finale so se uvrstile: Packer (VB), Cuthbert (ZDA), Moore (Avstralija), Itkina (SZ), Munkacsi (Madž.), Van Der Zwaard (Hol.), Schmidt (Nem.), Lebret (Fr.).

PETEROBOJ ŽENSKE

80 m ovire

Press (SZ) 10"7, Bystrova (SZ) 10"7, Stamejčič (Jug.) 10"9, Rand (VB) 10"9, Peters (VB) 11", Sizjakova (SZ) 11"1.

Met krogle

Press (SZ) 17,16 m, Bystrova (SZ) 14,47, Peters (VB) 14,48, Stamejčič (Jug.) 12,73, Sizjakova (SZ) 11,87.

DVIGANJE UTEŽI

Finale poltežke kategorije
1. Plukfelder (SZ) 475 kg (nov svet. rek.)
2. Toth (Madž.) 467,5
3. Beres (Madž.) 467,5

PLAVANJE

FINALE

100 m metuljček:
1. SHARON STOUDER (ZDA) 1'04"7 (nov svetovni rekord)
2. Ada Kok (Hol.) 1'05"6
3. Kathie Ellis (ZDA) 1'06"
4. Pyrhonen (Fin.) 1'07"3, De Varona (ZDA) 1'08", Takašaki (Japonska)

KVALIFIKACIJSKA TEKMOVANJA

200 m metuljček

V polfinale so se uvrstili Robie (ZDA), Berry (Avstral.), Sato (Japonska), Riker (ZDA), Hill (Avstral.), Sherry (Kan.), Schmidt (ZDA), Kadonage (Jap.), Nicolao (Arg.), Obayaši (Jap.), Stark (Avstral.), Kuzmin (SZ), Jenkis (VB), Gerard (N. Zel.), Freitag (Nem.), Fossati (It.).

1500 m prosto moški

V finale so se uvrstili Windle (Avstral.), Nelson (ZDA), Russell (Avstral.), Wood (Avstral.), Farley (ZDA), Katona (Mad.) Saari (ZDA) in Sasaki (Jap.).

4 X 100 m v 4 slogih ženske

V finale so se uvrstili SZ, Japonska, Holandska, ZDA, Nemčija, V. Britanija, Kanada, Madžarska.

KOLESARSTVO

FINALE

1 km na kronometer
1. PATRICK SERCU (Bel.) 1'09"59
2. G. Pettenella (It.) 1'10"09
3. Trentin (Fr.) 1'10"42
4. Van Der Touw (Hol.) 1'10"68, Pecka (ČSSR), Claesges (Nemčija), Latocha (Pol.), Gibbon (Trinidad).

KVALIFIKACIJSKE TEKME

Zasledovalna vožnja

V polfinale so se uvrstili Groen (Hol.), Daller (ČSSR), Jurij Uršič (It.), Isaksson (Dan.).

KOŠARKA

Peru - Koreja	84:57
Finska - Avstralija	61:59
Brazilija - Urugvaj	80:68
Mehika - Kanada	78:68
Italija - Madžarska	77:73
SZ - Japonska	72:59
ZDA - Jugoslavija	69:61

NOGOMET

Gana - Japonska	3:2
ZAR - Koreja	10:0
ČSSR - Brazilija	1:0

ROKOBORBA

IZLOČILNA TEKMOVANJA

Mušja kategorija
Fabra (It.) — Biorlin (Fin.) p. t.
Bantam kat.
M. Toma (It.) — Tumasis (Finska) p. t.
Peresna kat.
Martinović (Jug.) — Nour Aka Sayet (Afgan.)
Lahka kat.
Horvat (Jug.) — Berger (Avstrija) p. t.

BOKS

Mušja kat.
P. Atzori (It.) — Norwood (Avstral.) p. t.

Oddane kolajne

ATLETIKA

400 m ovire
1. W. CAWLEY (ZDA)
2. J. Cooper (V. Britanija)
3. S. Morale (Italija)

800 m moški
1. P. SNELL (N. Zelandija)
2. W. Crothers (Kanada)
3. W. Kiprugut (Kenija)

Troskok
1. J. SCHMIDT (Poljska)
2. O. Fedosejev (SZ)
3. V. Kravčenko (SZ)

Met kopja ženske
1. M. PENES (Romunija)
2. A. Rudas (Madžarska)
3. E. Gorčakova (SZ)

100 m ženske
1. W. THYUS (ZDA)
2. E. McGuire (ZDA)
3. E. Klobukowska (Poljska)

PLAVANJE

100 m metuljček ženske
1. S. STOUDER (ZDA)
2. A. Kok (Holandska)
3. K. Ellis (ZDA)

4 x 100 m v 4 slogih moški
1. ZDA
2. Nemčija
3. Avstralija

KOLESARSTVO

1 km na kronometer
1. P. SERCU (Belgija)
2. G. Pettenella (Italija)
3. P. Trentin (Francija)

DVIGANJE UTEŽI

poltežka kategorija
1. R. PLUKFELDER (SZ)
2. Toth (Madžarska)
3. Beres (Madžarska)

SABLJANJE

Floret (ekipno moški)
1. SZ
2. Poljska
3. Francija

STRELJANJE

Malokalibrska puška
1. L. HAMMERL (Madžarska)
2. L. Wigger (ZDA)
3. T.G. Pool (ZDA)

Zlata knjiga

	Z	S	B	Sk.
ZDA	19	11	12	42
SZ	9	7	11	27
Japonska	4	—	3	7
Madžarska	3	4	2	9
Poljska	3	2	3	8
Nemčija	2	9	3	14
V. Britanija	2	3	—	5
Avstralija	2	2	4	8
Bolgarija	2	2	1	5
Romunija	2	—	—	2
Turčija	1	3	1	5
Holandska	1	2	3	6
ČSSR	1	1	2	4
Kanada	1	1	1	3
Danska	1	—	—	1
Finska	1	—	—	1
Belgija	1	—	—	1
N. Zelandija	1	—	—	1
Francija	—	3	3	6
Italija	—	3	2	5
Kuba	—	1	—	1
Korea	—	1	—	1
Tunizija	—	1	—	1
Iran	—	—	2	2
Kenja	—	—	1	1
Švedska	—	—	1	1
Švica	—	—	1	1

ŠZ BOR ATLETSKI ODSEK

Danes bo na občinskem stadionu pri Sv. Soboti prvi dan atletskega deželnega prvenstva. Na tekmovanjih, ki se bodo začela ob 14.30, bodo nastopili atleti Bora FURLANIC I., SANCIN S., SVAB D., FUČKA R., RAPOTEC M. in CESAR V.

V nedeljo 18. t. m. se bo prvenstvo nadaljevalo v Vidmu, kjer bodo za barve Bora nastopili SVAB D., SPACAL B., FUČKA R., SEDMAK E., JANKOVIC B. in CESAR V.

II. nogometna amaterska kategorija na Goriškem

Sovodnje in Juventina na domačem igrišču

Preteklo nedeljo so bile še zadnje trening tekme moštev II. kategorije nogometnih diletantov. Sovodenjci so tokrat počivali, pač pa so igrali doma proti ekipi Audax iz Gorice igralci Juventine. Domačini so tekmo zgubili z rezultatom 2:0. Vendar pa so imeli štandreški nogometaši precej smole in rezultat ne odgovarja povsem poteku igre. Vsekakor pa bi se morali bolj potruditi in poskrbeti za večjo povezavo med napadom in obrambo.

Jutri bo prvi dan rednega tekmovanja te kategorije. Sovodenjci bodo igrali doma proti ekipi Itala iz Gradiške in domači navijači upajo, da se bodo dobro izkazali. V Štandrežu pa bodo imeli v gosteh ekipo iz Villes ter tudi računajo na zmago. Sicer pa presenečenja niso izključena, ker je pač žoga okrogla.

SLOVENSKI ŠPORTNI TEDEN

Jutri prve tekme v košarki in ženski odbojki

Zaradi izrednega števila prijavljenih tekmovalcev za 7. slovenski športni teden v Trstu (539 vpisanih), so bili prireditelji prisiljeni delno spremeniti tekmovalne urnike. To velja predvsem za košarko, kjer bo nastopalo 13 ekip in pa odbojko, kjer se je vpisalo 20 moških in ženskih šestork. Prireditelji so zato sklenili izvesti predtekmovanja že pred uradnim začetkom športnega tedna. Vsa predtekmovanja bodo jutri v nedeljo 18. oktobra po naslednjem urniku:

9.00: ŠKEDENJ . DOM ROJAN
10.00: DOM GORICA-CANKAR «C»
11.00: BREG - CANKAR «B»
15.30: GALEB - BARKOVLJE

Odbojka ženske:

14.30: DOM ROJAN . CANKAR «A»
15.00: BARKOVLJE . RMV
15.30: CANKAR «B» - ŠKAMPERLE

* * *

Prireditelj tudi sporoča, da ni vključil v tekmovalni spored košarkarske ekipe iz Štandreža, ker njen vpis ni bil pravilen.

Tako jutri moštva na igriščih

● **CATANIA**
Vavassori; Lampredi, Ramballelli; Fantazzi, Michelotti, Bicchierai; Calvanese, Biagini, Rozzoni, Cordova, Danova.

CAGLIARI
Colombo; Martiradonna, Tiddia; Cera, Spinosi, Longo; Visentin, Nenè, Gallardo, Greatti, Rivas.

● **FIORENTINA**
Albertosi; Marchesi, Castelletti; Pirovano, Guarnacci, Brizi; Hamrin, Maschio, Orlando (Nuti), Benaglia, Morrone.

ATALANTA
Pizzaballa; Pesenti, Nodari; Veneri, Gardoni, Colombo; Battaglia, Landoni, Petroni, Mereghetti, Milan.

● **INTER**
Sarti; Burgnich, Facchetti; Tagnin (Malatrasi), Guarneri, Picchi; Jair, Domenghini (Mazzola), Milani, Corso, Peirò.

ROMA
Cudicini; Tomasin, Ardizzon; Carpanesi, Losi, Schnellinger; Nicolè, De Sisti, Angelillo, Tamborini, Leonardi.

● **LAZIO**
Cei; Zanetti, Dotti; Governato, Pagni, Gasperi; Renna, Fascetti, Christensen (Petris), Mari (Bartù).

VARESE
Lonardi (Miniussi); Burelli (Marcolini), Maroso; Soldo, Rondanini, Ossola; Andersson, Cucchi, Traspedini, Volpato, Vetrano.

● **JUVENTUS**
Anzolin; Gori, Sarti; Bercellino (Castano), Castano (Salvadore), Leoncini; Stacchini, Da Costa, Combin, Del Sol, Menichelli.

BOLOGNA
Negri; Furlanis, Pavinato; Tumburus, Janich, Fogli; Perani, Bulgarelli, Haller, Turra, Pascutti.

● **LR VICENZA**
Luison, Zoppelletto, Savoini; Volpato, Carantini, Stenti; Vastola, Menti, Vinicio, Campana, Colausig.

TORINO
Vieri; Poletti, Fossati (Buzzacchera); Puia, Lancioni, Ferretti; Simoni, Ferrini, Hitchens, Meroni, Moschino.

● **MESSINA**
Recchia; Barbuglia, Stucchi; Derlin, Ghelfi, Landri; Bagatti, Bramblilla, Morelli, Gioia, Morbello.

MILAN
Barluzzi; Noletti, Pelagalli; Benitez, Maldini, Trapattoni; Mora, Lodetti, Amarildo, Rivera, Fortunato.

● **SAMPDORIA**
Sattolo; Vincenzi, Fontana; Masiero, Bernasconi, Morini; Delfino, Lojacono, Sormani, Da Silva, Barison.

MANTOVA
Zoff; Morganti, Scesa; Tarabbia, Cancian, Pini; Mazzero, Jonsson, Pagani, Scaratti, Trombini.

● **FOGGIA**
Moschioni; Valadè, Micelli (Bertuolo); Beltoni, Rinaldi, Micheli; Favalli, Lazzotti, Nocera, Majoli, Oltremari.

GENOA
Da Pozzo; Bassi, Colombo; Bagnasco, Rivara, Calvani; Bicicli, Baveni, Koeibl, Cappellini, Gilardoni.

Totocalcio

Catania-Cagliari	1
Fiorentina-Atalanta	1 X
Foggia-Genoa	X 1
Inter-Roma	1 X 2
Juventus-Bologna	2 X 1
LR Vicenza-Torino	1
Lazio-Varese	1
Messina-Milan	2
Sampdoria-Mantova	1
Catanzaro-Lecco	1 X
Modena-Brescia	1
Lucchese-Siena	X
Marsala-Pescara	1

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

LESONIT iz Ilirske Bistrice v zvezni košarkarski ligi

Piran drugo najmočnejše rokometno središče v Sloveniji

Čeprav je tudi na Primorskem zdaj olimpiada v središču pozornosti, so nekateri zadnji uspehi primorskih športnikov naleteli na močan odmev. To velja zlasti za košarkarje Ilirske Bistrice, ki so se povsem nepričakovano uvrstili v zvezno ligo, tako da bo imela Slovenija v prihodnji sezoni kar tri predstavnike (razen Lesonita še Olimpijo in Slovana). Na kvalifikacijah v Sarajevu sta bili namreč na razpolago le dve mesti. Eno od teh je bilo tako rekoč že rezervirano za bivšega ligaša Split (in praksa je to tudi potrdila), medtem ko so pričakovali, da bo drugo mesto zasedla domača ekipa Mlade Bosne, saj je v košarki prednost domačega igrišča in občinstva že pol uspeha. Igralci Lesonita pa so te račune krepko prekrižali. V odločilnem srečanju z Bosno so dosegli svoj cilj, to je minimalni poraz 51:60. Domača ekipa bi namreč morala zmagati z dvanajstimi koši razlike. Med tekmo je bilo več dramatičnih trenutkov, ko so Sarajevčani ob burnem navijanju občinstva to razliko tudi dosegli. Toda ekipa Lesonita je v zadnjem delu igre s skrajno požrtvovalnostjo znižala razliko in dosegla cilj, na kakršnega na Primorskem pred leti, ko se je košarka komaj začela razvijati, sploh nismo računali. Zdaj je seveda pred domačimi organizatorji kup nalog. Predvsem bo potrebno razširiti vrste košarkarjev, kajti kvalitetnih igralcev je za tako dolgo in zahtevno tekmovanje odločno premalo. Potem je tu še vprašanje finančnih sredstev in razširitev stadiona, ki po svojih zmogljivostih ni ustrezal niti sedanjemu tekmovanju v občinski ligi. Ureditev teh problemov pa seveda ne bo smela pasti samo na bistriško občino, ampak bo potrebna pomoč celotnega okraja.

* * *

Drug velik uspeh so dosegli piranski rokometaši. Moška ekipa je premagala nekdanjega republiškega prvaka Krim iz Ljubljane 19:12, ženska ekipa pa je premagala republiškega prvaka Slovana iz Ljubljane 11:4. Dve blesteči zmagi je domače občinstvo pozdravilo z navdušenjem. Zdaj je ženska ekipa prepričljivo na prvem mestu, moški pa so drugi. Če bo šlo tako naprej, bosta oba jesenska naslova ostala v Piranu. To pa po drugi strani pomeni, da je Piran danes takoj za Trbovljami drugo najmočnejše rokometno središče v Sloveniji. Požrtvovalni igralci in igralke ter trenerji in organizatorji zaslužijo vso pohvalo, saj delajo s skromnimi sredstvi in v skromnih razmerah.

Nekoliko boljše kot lani je tudi z rokometom v Kopru. Ženska ekipa Kopra je v nedeljo prepričljivo premagala Šiško iz Ljubljane s 13:5. Prikazala je hitro igro s številnimi streli na vrata. Dve točki pa so utrdili ekipo v sredini lestvice.

Moška ekipa Luke Koper je tokrat odpravila Ilirsko Bistrico s 27:20. Koprčani so bili v veliki premoči v prvem delu, medtem ko so se v drugem delu igre premalo prizadevali. Ekipa Ilirske Bistrice letos prvič nastopa in je prikazala nekaj lepih potez. Dobro se uveljavlja tudi drugi novinec — koprski Iplas, ki je tokrat premagal Dobravlje. Vse kaže, da bo v primorski rokometni ligi borba za prvo mesto izključno med moštvom Luke Koper in Ajdovščino.

* * *

Primorski nogometni derby Nova Gorica—Delamaris se je končal s pričakovano zmago Nove Gorice. Izločani so se sicer dobro branili, vendar so kljub vsemu doživeli že sedmi zaporedni poraz. Stvar je precej neugodna, ker bodo letos izpadla iz republiške lige kar štiri moštva, glavni konkurenti za izpad pa so pobegnili Delamarisu za štiri do pet točk. Vprašanje je, ali bo lahko Delamaris v spomladanskem delu nadoknadil zamujeno. Spomladi se namreč obetajo Izolčanom lepši časi. Novo igrišče so že posejali s travo in bo ena izmed najlepših igralnih ploskev na Primorskem.

* * *

Medtem je na Primorskem veliko zanimanje tudi za drugo republiško ligo, v kateri igrata Koper in Ajdovsko Primorje. Koprčani so v nedeljo spet zabeležili dve točki in premagali Litijo v Kopru z 2:0. Oba zadetka je dal Kavalič že v prvem polčasu. Igra pa je bila tokrat obojestransko slaba, kar je treba pripisati tudi slabemu igrišču v Kopru. Po tem kolu ima Koper 8 točk, to se pravi prav toliko kot vodeči Kamnik, Sava, Tržič in Slavija. Primorje pa je v nedeljo nepričakovano izgubilo s Tržičem na domačem igrišču in ima dve točki manj.

* * *

Odbojkarji Kanala so med tednom odigrali tri zaostale tekme. Doma so premagali kranjski Triglav s 3:1, tekmo z Žirovnico so izgubili z 0:3, tekmo na Jesenicah pa z 2:3. Zaradi tega je prvo mesto Kanala spet v nevarnosti. Vprašanje je seveda, če bo bodo registrirali tekmo na Jesenicah, ki je potekala na nenormalnih okoliščinah in je Kanal zaradi tega vložil protest.

AMATERSKI NOGOMET

Jutri v Nabrežini dve tekmi proseškega Primorja

Jutri bo mlado moštvo proseškega Primorja igralo v Nabrežini peto tekmo juniorskega nogometnega prvenstva. Tokrat bodo imeli Prosečani za nasprotnika enajstorico S. Sergio. Tekma se bo začela ob 10. uri.

Popoldne ob 15.30 pa bo na istem igrišču v Nabrežini prvič nastopilo v letošnjem nogometnem prvenstvu 2. amaterske kategorije prvo moštvo Primorja s Proseka. Nasprotniki Prosečanov bodo nogometaši oratorija S. Michele iz Tržiča.

TOTIP

1. —	prvi	2	X 2
	drugi	X	2 1
2. —	prvi	2	1
	drugi	1	2
3. —	prvi	1	
	drugi	X	
4. —	prvi	1	
	drugi	1	
5. —	prvi	1	X
	drugi	X	1
6. —	prvi	1	1
	drugi	2	X

MEDNARODNI NOGOMET

Inter-Dinamo (Bukarešta)

v drugem kolu

za pokal evropskih prvakov

BRUSELJ, 16. — Z žrebom so določili tekmece prihodnjega kola nogometnih turnirjev za pokal evropskih prvakov in za pokal pokalnih prvakov. Tekme bodo morali odigrati pred 15. decembrom letos. Razpored je naslednji:

POKAL PRVAKOV

Chaux de Fonds (Švica) — Benfica Lizbona (Portugalska)

Liverpool (Anglija — S. C. Anderlecht (Belgija)

D. W. S. Amsterdam (Holandska) — Ski Og Lyn Oslo (Norveška)

Glasgow Rangers (Škotska) ali Cervena zvezda Beograd — Rapid Dunaj (Avstrija)

Real Madrid (Španija) — Dukla Praga (ČSSR)

Inter (Italija) — Dinamo Bukarešta (Romunija)

Vasas Gyoer (Madžarska) — Lokomotiva (Bolgarija)

Panathinaikos (Grčija) — F. C. Köln (Nemčija)

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Porto (Portugalska) — München 1860 (Nemčija)

Slavija Sofija (Bolgarija) — Torino (Italija)

West Ham United (Anglija) — Spartak Praga (ČSSR)

Sporting Lizbona (Portugalska) — Cardif City (Walles)

Steaua Bukarešta (Romunija) — Dinamo Zagreb (Jugoslavija)

Dundee (Škotska) — Saragoza (Španija)

Legia Varšava (Poljska) — Galatasaray (Turčija)

FRANCE MAGAJNA 5.

MUHAVOSTI LEPOTE

Saj pravim, ko bi hotel naštevati samo imena takih zgodovinskih lepotic, bi ne mogel spisa dokončati nikoli. Ne smel bi na primer izpustiti iz seznama vsaj največjih haremskih krasotic jutrovih dežel in če na te eksotične dežele sploh pozabimo ter krenemo raje v naše evropske kraje, ne smel bi izpustiti ali preiti dolgih rajd prelestnic, ki so blestele na raznih evropskih dvorih ali v kakih drugih razkošnih zlatih kletkah čarobnih favoritk raznih evropskih Ludovikov in Henrikov v Franciji in Angliji, neštetih ljubic italijanskih vojvod in nadvojvod, ljubic španskih grandijev in belgijskih Leopoldov ter velikih zbirk Napoleonovih prelestk! Kdo bi mogel vse te legijone lepotic samo našteti! V njihovi množici utonejo celo številne Carmen in Manon Lescautke in Dame s kamelijami in vse ostale, ki ne bodo v zgodovini človeških ljubezni nikoli pozabljene. Nihče jih ne more prešteti. Vzemimo samo kot edinstveni primer francosko lepotico Ninon de Lenclos. Kje je katera na svetu, ki bi se mogla tako pohvaliti kot ona — njen lastni (seveda nezakonski) sin, ne vedoč, da mu je mati, se je v svoji zorni mladosti tako zaljubil vanjo (čeprav je bila dvakrat starejša od njega), da dejansko ni mogel več živeti brez nje in to ji je tudi z vso resnostjo povedal. Ona je bila seveda vsa nežna z njim in na tisoče sladkih poljubov je izmenjala z njim. Ko pa je on hotel še naprej in naprej in se mu ni mogla več ubraniti, mu je v skrajni stiski povedala, da mu je mati in je z dokazi podprla to svojo trditev. Takrat pa je njen na pol zblazneli sinek šel od nje in napravil samomor. Kje je danes lepotica, ki bi se mogla postaviti s tako katastrofalno lepoto kot Ninon de Lenclos!

In da ne bo nihče trdil, da sem samo zagrizen in perverzen feminist, bom kar od tega stavka dalje opustil vse te in take dekameronske dogodivščine ter se ločil tudi od razkošno lepih Tizianovih hurisk, kajti vse to spada v oddaljeno preteklost.

Prav gotovo je res, da je lepota nekaj čudežnega in zato bi morala vselej in povsod prinašati samo srečo ljudem. Zgodi se tudi to, vendar ne v vseh primerih. Premnogokrat se izcimi iz nje žalost in nesreča, da se svet čudi.

Zdaj bom na hitro preskočil vse orientalske huriske, vse še bolj orientalske gejše in ob povratku nazaj bom pozabil na bizantinsko Teodoro in še bolj nazaj na prelestni gospe Pompadour in Du Barry, ter nazaj in nazaj do lepotic Napoleonovega seraja in še kasneje do prelepe Evgenije, ki je sladkala trpke ure Napoleonu Tretjemu. Kam bi prišli, če bi hotel in mogel samo našteti njihova imena? Legijon jih je! Kakor gams bom preskočil prav vse ter se ustavil pri današnjem dnevu, pri današnjih navadah in bom popolnoma pozabil na razne lady Godive, ki so lepo v svoji slasti do ekshibicionizma razkazovale svoje telesne čare pod filantropsko krinko. Kajti ta iznajdba «toplessa» in «bottomlessa» je starejša od egiptovskih piramid. Brez dvoma se bo pojavljala od časa do časa skozi vsa bodoča stoletja. Jaz se za to niti najmanj ne brigam. Mene zanima samo sedanjost. In iz te sedanjosti vam bom za slovo povedal zgodbico, ki je brez vsake dramatike, je pa kljub temu vesela in dovolj zabavna, da jo smem javno povedati, saj je vendar v njej glavni motor lepota.

Pred leti se je dogodilo, da se je v moji rodni vasi rodila deklica. Nič niso rojenice takrat povedale, ali bo lepa ali ne. Pa je šlo vse po sreči. Deklici je dala mama ime Stanka, kakor je dala njenemu mlajšemu bratcu pozneje ime Stanko. In otročiči so tudi prirevni hrani lepo uspevali.

Potekla so leta in Stanka je z uspehom dokončala tiste nekoč predpisane štiri razrede nižje gimnazije. Bila je ljubka kakor garoveljček in rada bi študirala naprej in postala učiteljica. Toda na njenem domu so redili le eno kravo in vsi hišni dohodki so bili tako majhni, da Stanka ni mogla na učiteljišče. Prosila je pač občino v Divači za štipendijo, toda ta takrat ni imela niti počene pare za take, ki redijo samo eno kravo, raje je podprla znanjaželjne otročiče birtov in mlinarjev. (Ne očitam nič, samo konštatiram. Bilo je vselej tako in tako bo na veke vekov!)

Velike nesreče iz tega ni bilo. Ker ni Stanka mogla študirati naprej, si je poiskala službo. Sprejeli so jo kot pisarniško moč v Zavod za socialno zavarovanje v Sežani. Zdi se mi, da so jo prav radi sprejeli, ker je bila neznansko zala. Zaradi tega se je pa tudi potem dogajalo, da so ji kavalirili mnogi Sežanci in morda še kdo iz bližnje okolice. In v tistem času se je dogodilo, da sva Francè Ribičev in jaz, saj veste, tisti pesnik, ki je v tej umetniji skoro mene dosegel in ki se je bil rodil na neki gorenjski Vrbi, zložila prekrasno pesmico Stanki v čast in svarilo. Takole se pesmica glasi:

Še v šolo si hodila lani — čas hiti;
zdaj vnemaš srca po Sežani — čas hiti.
Lepoto svojo skrbno hrani — čas hiti,
da ne boš čez leto jokala za tistim,
kar je bilo lani — čas hiti!

Stanka je lepotica že nekaj let. Zmeraj krasna, zmeraj nasmejana in zmeraj ljubezniva do vseh okoli sebe. Nekaj časa pred njeno naselitvijo in zaposlitvijo v Sežani je tu pa tam pomagala mami prenesti kak kilogram mesa ali delce presnega masla ali dve škatli cigaret čez mejo in pri prehodu mimo strogih iblajtarskih oči na obeh straneh je šla vselej nemoteno, kakor da je nevidna. Bila je takrat «sweet sixteen», rožni popek, ki se šele razvija, pa že vnema srca kamor koli pride. Šla je vselej rada, saj je povsod naletela na obožavajoče oči mladih fantov in njeno mlado srce se je ob tem pojavu skoro raztopilo od ugodja.

Tole se ji je bilo pripetilo v eni tistih prvih zim po nastanku obmejnega pasu. Kakor hitro je začel voziti od nas do Trsta veselo poskakujoči avtobus stare zaveze, je Stanka rekla neko jutro, da se bo tudi ona vkrcala vanj; od blizu je hotela videti vse razkošje velike prestolnice sočnih in lepo dišečih mušolov. Bila pa je takrat, kot pravim, zima s kratkimi dnevi in dolgimi nočmi. Avtobus je odhajal iz Vremskega Britofa zjutraj ob 7,15. Kdor ga noče zamuditi, mora vstati uro prej, ko je okoli nas še babilonska tema. Vstajati ob takem nečloveškem času je pa za mladega človeka zmeraj velika bridkost. Če mora pod hudim pritiskom razmer in okoliščin le vstati v tistem času, je kar naravno, da tedaj živi v na pol zavednem stanju in nihče na svetu ga ne more obsojati, če takrat zagreši katastrofalno zablobo. Tudi Stanka je tisti dan bila žrtev take polzavesti. Vstala je še pred šesto, ko je bila v hiši in pred hišo še popolna tema. Pri petamperski brlivki se je oblekla in obula, si pripravila ves Trstu namenjeni «kontrabant» ter vzela iz predalčka v kuhinjski omari prepotrebni potni list — majhno knjižico, ki ji danes pravimo prelaznico. In je še zmeraj v temi odpotovala v dvajset minut oddaljeni Britof. In ni bila plašna Stanka, neskrbno kot škrjanček je odpotovala do mejnega bloka na Fernetičih, kjer je pokazala carinikom vse skrivnosti svoje torbe in je pokazala drugim tamkajšnim firbcem prelaznico, da so jo pošteno ožigosali in oštempijali ter se pri tem milo nasmihala vsem mladim fantom tostran in onstran meje. In vsi ti fantje so se ji kakor čokoladni sladkorčki prav tako nasmihali nazaj. (Oh, zakaj nisem tudi jaz tako lep!)

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst